

Ljudska PRAVICA

PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 1. OKTOBRA
1934 - MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT »DNEVNIK IN
TEDNIK - OD OSVOBODITVE
DO 1. JULIJA 1961 KOT DNEV-
NIK NATO PA KOT TEDNIK
- OD 1. JUNIJA 1962 IZHAJA
V REDAKCIJSKI POVEZANO-
STI S »BORBO«

Pobuda o sankcijah proti Izraelu zaradi odpora proti ukrepom OZN

New York, 8. febr. (Tanjug) V nasprotju z mnenjem več delegacij, da se Izraelska vlada polagoma pripravlja na umik svojih čet z egiptovskega ozemlja, so prispela v OZN poročila, da se Izrael ne namerava pokoriti resolucijam Generalne skupščine, dokler ne dobi poročila, da se »vojno stanje« med Izraelom in Egiptom ne bo ponovilo. Te vesti so vzbudile med delegati presenečenje in dale povod delegacijam 27 azijsko-afriških dežel, da so znova sprožile vprašanje sankcij proti Izraelu.

Mnoge delegacije zdaj meni-
jo, da bo Generalna skupščina
primorana odločiti se za učinko-
vite ukrepe, da bi dosegla popoln
in brezpogojni umik vseh iz-
raelskih čet. Po poročilu, da Iz-
rael neče umakniti svojih čet, je
bil predstavnik azijsko-afriške
skupine za ta mesec, jordan-
ski delegat Abdul Rifai danes pri
Hamarskjöldu in je z njim go-
voril dobro uro. Potem je Rifai
sporočil novinarjem, da bodo
azijsko-afriške dežele v General-

raelu. Na vprašanje, ali gre za
sankcije, je Rifai pritrdil.

Cep rav je v skupščini močno
razpoloženje za sankcije proti
Izraelu, pa vendar menijo, da bo
usoda takšnega predloga v ve-
liki meri odvisna od ameriške
delegacije. Eisenhower in Dulles
sta na zadnjih sestankih z novi-
narji napovedovala možnost, da
bi se tudi ameriška delegacija
pridružil zahtevam po sankci-
jah. V ameriški delegaciji pa na
vprašanja novinarjev danes niso
hoteli dati jasnega odgovora.

Glas ameriške delegacije bo zelo
važen tudi zato, ker bo po sploš-
nem mnenju potegnil za seboj
več delegacij latinsko-ameriških
dežel. Za sankcije pa je potrebna
dvotretjinska večina na ple-
narni seji Skupščine.

Vtem ko pripravljajo azijsko-
afriške delegacije resolucijo o
sankcijah, pa snujejo nekatere
zahodne delegacije resolucijo, ki
ne bi govorila o sankcijah, mar-
več bi samo zagrozila z njimi, če
Izrael ne bi umaknil svojih čet.
Ce bi se takšna dva predloga

vzporedno pojavila v Skupščini,
bi se po mnenju večine delegacij
glasovi razcepili. Lahko bi se
zgodilo, da nobeden ne bi dobil
dvotretjinske večine, čeprav je
večina delegacij prepričana, da
bi dobil predlog o uporabi sank-
cij več glasov kakor drugi pred-
log, po katerem naj bi Izraelu
s sankcijami samo zagrozili.

Jordanski delegat Rifai je še
rekel, da bo v tork Generalna
skupščina znova razpravljala o
umiku izraelskih čet. Dotlej pa
se hočejo prepričati, ali so še
kake možnosti, da bi se izrael-
ska vlada uklonila zahtevi nad
70 dežel in brezpogojno umaknila
svoje čete.

Hamarskjöldova naloga v zvezi s položajem nesamoupravnih dežel

New York, 9. febr. (AP). —
Skrbniški odbor Generalne skup-
ščine OZN je razpravljaj o bri-
tanskem in francoskem Kame-
runu. Indijski delegat Singh je
ostro kritiziral francosko upravo,
ki je povzročila, da je postal po-
litični položaj v francoskem delu
dežele zelo pereč. V dokaz je na-
vedel, da je Skrbniški svet OZN
sprejel iz francoskega Kameruna
35.000 peticij, ki v glavnem za-
htevajo neodvisnost dežele in

Vprašanje delavskih svetov na Poljskem

Varšava, 9. febr. (Radio Var-
šava). Udeleženci posvetovanja
predstavnikov delavskih svetov
strojne industrije so zahtevali
razširitev pristojnosti delavskih
svetov. Delavski sveti naj bi od-
ločali o vseh vprašanjih delovnih
kolektivov.

S posvetovanja so pozvali de-
lavske svete podjetij, naj posve-
tijo svoje delo urejanju najvaž-
nejših vprašanj delovnih kolekti-
vov. Pri tem so opozorili na po-
poljske strojne industrije. Pred-
stavniki delavskih svetov zato
zahtevajo, naj dobe ti v posamez-
nih industrijskih panogah več
samostojnosti pri urejanju vpra-
šanj izvoza.

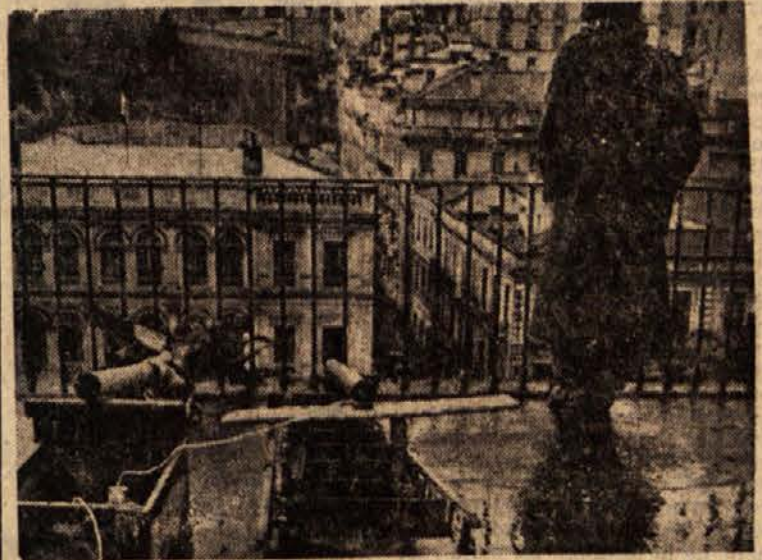
VZNE MIRJENJE V PARIZU

spričo »perečega« vojaškega položaja v Alžiru

Pariz, 9. febr. (Tanjug). — V
vsem Alžiru so prešli uporniki v
nov ogorčen napad. Glavni boji,
zlasti na centralnem področju pri
Bu Sadu, ki trajajo že pet dni, se
nadaljujejo z nezmanjšano srdi-
stostjo. V uporniških akcijah po
mestih je bilo ubitih 9 in ranjenih
18 Francozov. Francoski dopisniki
poročajo, da si tako uporniki ka-
kor Francozi prizadevajo postati
gospodar vojaškega položaja. V
boje so zato poslali vse rodove
francoske vojske. Kakor trdijo,

delu Alžira, na področju Velike
Kablije. Komisija predlaga, naj
bi »na alžirski bojišča poslali vse
rezervne oficirje, ki še niso bili v
Severni Afriki«. V Alžiru je zdaj
nad 500.000 francoskih vojakov in
oficirjev, po večini rezervistov.

Uporniki so ngocj v Tlemcenu
napadli postaje republikanske
garde in vdrl v mesto Zamora.
Poulične borbe so trajale dve uri.
Do spopadov je prišlo sinoči in
davi tudi v glavnem mestu Alži-

Pomirjevanje z orožjem, ki nič ne zaleže: francoske vojaške
straže na strehah hiš v glavnem mestu Alžira

so v zadnjih desetih dneh ubili
1000 upornikov. Francoski povelj-
niki v vzhodnih in zahodnih pod-
ročjih pa so bili prisiljeni zahtev-
vati nove okrepitve.

Senatna anketa komisija v
Parizu je prav tako opozorila na
»pereči« položaj v centralnem

ru, ki je spremenjeno v pravo
vojaško taborišče, v katerem ne-
prestanu patrolirajo po ulicah 15
tisoč vojakov. Pri Constantini se
je železniški promet skoraj po-
vsem ustavil, ker so uporniki mi-
nirali proge in vrgli v zrak neki
vlak.

ZASEDANJE POLITIČNEGA KOMITEJA GENERALNE SKUPSCINE OZN

Debata o Alžiru teče dalje

Včeraj se je zvrstilo šest govornikov — V ponedeljek se bo razprava nadaljevala

New York, 9. febr. (AP) Politični odbor Generalne skupščine
OZN je danes dopoldne nadaljeval debato o Alžiru. Potem ko je
poslušal izvajanja šestih delegatov, je odbor odločil sejo do po-
nedeljka.

Prvi govornik na današnji se-
ji je bil sirskega predstavnik Ta-
razi. Zavrnil je francosko zahtev-
vo za prekinitev ognja in začetek
pogajanj. Po njegovem mnenju
je treba pred ustavitvijo ognja
zajamčiti neodvisnost Alžira.
Sirija bo pomagala Alžircem, da
uresničijo svoje pravice, vesela
bo tudi vsakega predloga, ki
bi zadovoljivo rešil alžirsko
vprašanje, je končal sirske pred-
stavnik.

Besedo je nato povzel franco-

ski zunanji minister Pineau in
izjavil, da v teku debate ni bil
ovržen še noben podatek, ki ga
je navedel o Alžiru. Zatem je
dejal, da francoska vlada dvomi,
da bi bilo možno doseči rešitev
alžirskega vprašanja z vojaškimi
sredstvi. Rekel je, da je Francija
že pred letom dni predlagala
prekinitev ognja, vendar njen
poziv ni bil sprejet. Ko je govo-
ril o volitvah v Alžiru, je dejal,
da je Francija pripravljena po-
vabiti opazovalce na te volitve.
Napovedal je tudi večjo gospo-
darsko in tehnično pomoč Alži-
ru. Ob koncu je rekel, naj bodo
odločitve, ki jih bo sprejela Ge-
neralna skupščina, navdahnjene
z realizmom, ne pa s političnimi
strastmi.

Grški delegat Stratos je bil
mnenja, da bi ukinitve kolonial-
nega sistema vodila k rešitvi
mnogih vprašanj. Zavrnil je
francosko dokazovanje o nepri-
stojnosti Združenih narodov za
reševanje alžirskega vprašanja in
opozoril na dejstvo, da Alžirci
niso Francozi in da se je alžirski
narod uprl v obrambo svojih prav-
do svobode. Kratek je bil
prav pa je vsekakor kršitev

ustanovne listine OZN, je rekel
Stratos.

Japonski predstavnik Kase je
dejal, da bi bilo namesto obož-
bolje osredotočiti napore za re-
šitev problema, o katerem govo-
re. Japonska je trdno odločena
zagovarjati stališče, da morajo
Združeni narodi podpreti pravico
vsakega naroda do samoodločbe.
Prvi korak k mirni rešitvi tega
vprašanja pa je po japonskem
mnenju ukinitve sovražnosti.

Sovjetski delegat Soboljev je
rekel, da je uporaba atlantskih
čet v Alžiru ustvarila grožnjo za
mir v Sredozemlju, in predlagal
naj Generalna skupščina obsodi
teroristične ukrepe, ki jih fran-
coske oblasti izvajajo nad alžir-
skim prebivalstvom.

Na koncu je iranski delegat
Entezam pojasnil, zakaj se je
Iran pridružil predlagateljem
afriško-azijske resolucije. Po nje-
govem mnenju morajo Združeni
narodi najti rešitev alžirskega
vprašanja.

Moskovski očitki Avstriji

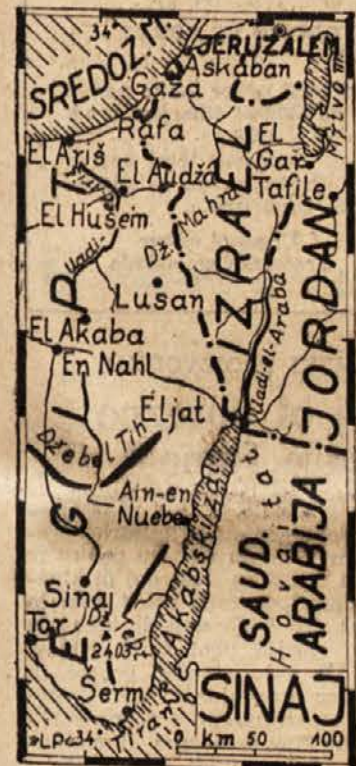
Moskva, 9. febr. (TASS) — V
članku z naslovom »Komu je v
prid ravnanje vladajočih krogov
v Avstriji« piše današnja »Prav-
da«, da je pomen avstrijske ne-
vtrdnosti v sedanjem položaju tem
večji zato, ker se je očitno »za-
ostrišla mednarodna napetost.
Casnik načena stališče Avstrije
do dogodkov na Madžarskem in
pravi, da je bila tedaj avstrijska
meja formalno odprta za fašistič-
no-horthyjevske tolpe in da so v
številnih avstrijskih mestih usta-
novili centre za regrutacijo in
prevažanje bivših horthyjevcev
na Madžarsko. »Takšno ravnanje
vladajočih krogov Avstrije ni v
skladu s svecenimi obljubami o
trajni nevtralnosti Avstrije.« Ti
krogi so, kakor pripominja »Prav-
da«, na ta način prekršili osnov-
ne nevtralnostne obveznosti deže-
le. Razen tega pa so prijatelji
avstrijske nevtralnosti v skrbih
spričo težnje avstrijske vlade, da
bi se tesno zblížala z zahodno-
evropskimi deželami.

Predsednik Cyrankiewicz pojde marca v Indijo

New Delhi, 9. febr. (AFP) Tu
je bilo uradno objavljeno, da bo
na vabilo indijske vlade predse-
dnik poljske vlade Jusef Cyran-
kiewicz prihodnji mesec obiskal
Indijo.

Odpoklic madžarski diplomat

Budimpešta, 9. febr. Kakor
poroča radio Budimpešta, je Pre-
zidi LR Madžarske razrešil dolž-
nosti in odpoklicel dosedanjega
madžarskega poslanika v ZDA
Petra Kosa. Obenem je bil Kos
razrešen dolžnosti stalnega dele-
gata pri OZN.

ni skupščini in kratkem predložile
osnutek nove resolucije z zahtev-
vo po uspešnih ukrepih proti Iz-

KRIŠNA MENON V VARNOSTNEM SVETU OZN

Pakistanska okupacija

in režim nasilja nad domačim prebivalstvom je bistvo
kašmirskega vprašanja

New York, 8. febr. (AP). Var-
nostni svet OZN je sinoči nadalje-
val debato o Kašmiru. Indijski
delegat Krišna Menon je znova
govoril o zgodovini spora med
Indijo in Pakistanom ter dokazo-
val, da je Kašmir sestavni del
Indije. Zavrnil je pakistansko
obdolžitev o diskriminaciji na-
sproti muslimanom v Indiji in
očital Pakistancem, da so v za-
sednem delu dežele aretirali
mnogo domačih političnih vo-
diteljev. Sodeč po nekaterih vestih
jih je bilo aretiranih 340. Odkar
je postala Indija neodvisna, je
rekel Menon, so približno štiri
milijoni Indijcev iz vzhodnega
Pakistanu na indijsko stran.

V nadaljevanju svojega govora
je priznal, da je tudi Indija upo-
rabila oboroženo silo v Kašmiru.
»Toda uporabili smo jo proti na-
padalcu. Kašmirske ljudstvo je
pozdravilo indijsko vojsko kot
osvobodilno,« je rekel Menon in
poudaril, da se Indija nikoli ne
bo odrekla pravici, da brani svoje
ozemlje. Zdej je edino možno na-
četi vprašanje pakistanskega na-
pada na Kašmir in posledic tega
napada za kašmirske ljudstvo. V
delu Kašmira, ki je pod pakistan-
sko okupacijo, doslej ni bilo svo-
bodnih volitev in prebivalstvo
tega področja živi v zelo žalost-
nih gospodarskih razmerah.

Pakistan je od sklenitve spo-
razuma o premirju v Kašmiru
nenehoma kršil premirje. »Pa-

kistan bi bil že davno moral brez-
pogojno umakniti svoje čete s
področja Kašmira. Nobenih na-
daljnjih ukrepov proti Kašmiru
ni moč proučevati, dokler Paki-
stan ne izpolni svojih v tem spo-
razumu določenih obveznosti,« je
rekel Krišna Menon.

Glasilo koroških Slovencev
»Slovenski vestnik« pravi v tej

Sporazumi s SZ o jedrskem sodelovanju

Moskva, 9. febr. (Tanjug) Dane-
s je bil v Moskvi podpisan
protokol o nadaljnjem sodelovan-
ju med jugoslovanskimi in so-
vjetskimi organizacijami in znan-
stvenimi ustanovami na področju
raziskovanja in uporabljanja je-
drske energije v mirnodobne na-
mene.

OB LETOŠNJEM PLANU IN PRORACUNU SZ

Potrošnja in standard na dnevnem redu tudi v Vrhovnem sovjetu

Pri 604 milijardah rubljev izdatkov 1,4 milijarde za potrošno blago in stanovanja
več kakor lani — Sodna avtonomija v republikah — Interpelacija o kulturnih
stikih s tujino

Moskva, 9. febr. (Tanjug). —
Sovjet narodov Vrhovnega so-
vjeta ZSSR je davi zaključil de-
bato o začasnem letošnjem planu
in proračunu. Dohodki v novem
proračunu znašajo nad 617 mil-
jard, izdatki pa nad 604 milijarde.

Ob koncu debate je prvi na-
mestnik predsednika vlade Per-
vuhin izjavil, da so bile upravi-
čene pripombe poslancev, ki so
se nanašale na delo nekaterih
centralnih ustanov in ministr-
stev. Državna gospodarska komi-
sija je že odredila nekatere orga-
nizacijske ukrepe, ki bodo zbolj-
šali njeno poslovanje. Da bi
ustrejel poslancem, ki so govo-
rili o potrebi po povečanju pro-
izvodnje blaga za široko potroš-
njo, je rekel, da je predvideno
povečanje te proračunske postav-
ke za 1,4 milijarde rubljev, po-
stavka za graditev stanovanj in
za melioracijska dela pa je po-
večana za 212 milijonov. Glede
zahteve posameznih poslancev,
naj bi gradili nova podjetja in

tovarne, pa je Pervuhin rekel,
da so te zahteve sicer dovolj ute-
meljene, vendar pa so jih na pri-
stojnem mestu zavrnil.

V proračunu so povečali tudi
postavko za brezplačno zdravilje-
nje od 387 na 474 milijonov rub-
ljev. To so ukinili na pred-
log ministrice za zdravje Kovri-
gine, ki je v debati poudarila, da
so sredstva za zdravljenje tuber-
kuloznih bolnikov in za boj proti
težji bolezni nezadostna.

Na današnji seji Sovjeta narod-
ov je poročevalec zakonodajne
komisije Guedvilas sprožil pred-
log o zakonodajni avtonomiji
zveznih republik, kolikor zadeva
sodstvo na njihovem področju.
Doselej je 9 zveznih republik upo-
rabljalo zakon iz leta 1924, na
podlagi katerega so same izda-
vale zakone o sodstvu na svojem
ozemlju. V ustavi, uveljavljeni
leta 1936, pa je določeno, da ima-
jo samo zvezni organi pravico iz-
dajati zakone o sodstvu. Med raz-
pravo o tem predlogu so poudar-

VREMENSKA NAPOVED

za nedeljo, 10. februarja

Spremenljivo oblačno, tempera-
ture ponoči med -2 in +4, čez dan do
12 stopinj C.

Frontalne motnje, ki so tekom
dneva prešle, so dovele le nekoliko
hladnejši zrak ter so povzročile malo
padavin. Zrak v njihovem zaledju pa
je precej vlažen.

DAN MLADOSTI

Od letos bo 25. maj velika tradicionalna revija mladine

Ko je tovariš Tito lani sprejel nosilce štafetnih palic, je izrazil željo, da bi postal ta dan dan mladosti in pregleda uspehov naše mladine na področju razvijanja splošne in telesne kulture. Osmi plenum CK Ljudske mladine Jugoslavije, ki je bil konec januarja v Beogradu, je sprejel predlog predsedstva CK LMJ o proslavi 25. maja kot dneva mladosti. Pri tem so sprejeli razne pobude in upostavili sodelovanje s Socialistično zvezo. TVD »Partizanoma« in drugimi organizacijami.

Tako bomo od letošnjega leta v vsej državi praznovali rojstni dan predsednika Tita kot veliko revijo različnih dejavnosti in uspehov pripadnikov mladega rodu. V organiziranju in praznovanju dneva mladosti bodo sodelovali vsi državljani, predvsem pa mladina in njene organizacije. Tako je rečeno v predlogu, ki ga je sprejel osmi plenum. Razen tega naj Dan mladosti preraste v tradicionalni praznik, katerega praznovanje bi sproščalo obsežnost in pestrost programa trajalo ves teden (od 19. do 25. maja), posamezne prireditve pa bi se začele že prej.

Dan mladosti bi obsegal štafete mladine, partizanske pohode, taborne ognje, razne tekme, koncerte, festivale, prosvetne in športne prireditve, mimohode, letalske mitinge, razstave, zlete ter velike mladinske umetniške in zabavne prireditve. V predlogu za proslavo dneva mladosti so nakazane tudi smernice, kako je treba sestaviti program. Tako je poudarjena potreba, da posamezne organizacije določijo tudi akcije, ki bodo stalne in ki bodo postale stasoma tradicionalne. V program proslave dneva mladosti naj bi vključili tudi vrsto prireditev, ki jih je prirejela naša mladina zadnja leta ob raznih priložnostih, tako n. pr. okrajne festivale, športne turnirje, fizikalne zlete in športne tekme. Razen tega bi lahko povezali z Dnevom mladosti še razne druge prireditve in tekmovanja, šolske svečanosti in dijaške razstave, večere mladih pisateljev, pionirske festivale, obiske in razne izlete. Po programu naj bi posvetili en dan pripravljanim tekmam, da bi nastopili 25. maja res najboljši. Na ta dan naj bi v raznih krajih odpirali nove mladinske domove in dečje ustanove.

Predsednik Tito deli mladini za svoj rojstni dan avtograme

SEJA REPUBLIŠKEGA STROKOVNEGA SVETA ZA URBANIZEM

Regionalni načrt Šaleške doline v načelu odobren

Ljubljana, 9. februarja. — Na današnji seji strokovnega sveta za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunale zadeve LR Slovenije so po odobritvi dopolnjenega osnutka poslovnika sveta obširno razpravljali o regionalnem načrtu Šaleške doline in generalnem urbanističnem načrtu Velenja. O tej problematiki je poročal inž. Ljubo Humek.

Generalni urbanistični načrt Velenja, ki ga je izdelal slovenski projekt, sloni na regionalnem načrtu Šaleške doline. Perspektivni razvoj doline upošteva predvsem proizvodnjo lignita, ki se bo v bodočnosti še močno povečala. Železniške trase Soštanj—Velenje, ki seka Velenje na dva dela, sicer ne bodo mogli prestopiti, predvidena pa je razširitev postaje, kar bo zadoščalo za dovoz življenjskih potrebščin in za osebni promet. Promet se odvija v dveh smereh: Dravograd—Salek v smeri proti Ljubljani in Celju ter Salek—Velenje—Soštanj. Načrt upošteva tudi dokončno izgradnjo termoelektrarne Soštanj, bodočo kemično industrijo na osnovi predelave lignita in dodatno industrijsko naselje za delavce, ki niso zaposleni neposredno v rudniku.

Računajo, da bo v perspektivi imelo Velenje 28.000 prebivalcev. Glavne stanovanjske površine predvidevajo na področju Velenje-Salek, kjer je moč organsko in ekonomsko zgraditi veliko naselje izven eksploatacijskega področja in izven škodljivih vplivov elektrarniških plinov. Na območju Soštanjja proti zahodu stanovanjskega prostora ne bodo mogli širiti zaradi topografskih razmer, rudnik pa zahteva čim manjšo zidavo na površinah, kjer je premog. Že dosedanje železniške in druge naprave odjemajo rudniku teoretično ugotovljene rezerve premoga, zaradi česar je sporno tudi predvideno manjše stanovanjsko območje severno od železnice v Soštanjju. Področje Soštanjja je treba glede regulacije podrobno proučiti po smernicah in pripombah rudnika, prebivalcev pa postopno preseliti v naselje izven premogovnega področja. Projektant je na osnovi podrobnih teoretičnih analiz, upošteval maksimalno proizvodnjo premoga, ker je osnovni koncept izgradnje naselja odvisen od velikosti in števila prebivalstva.

Zaradi heterogenosti in neke oblikovne stihije pri gradnji novanjke območje severno od železnice v Soštanjju. Področje Soštanjja je treba glede regulacije podrobno proučiti po smernicah in pripombah rudnika, prebivalcev pa postopno preseliti v naselje izven premogovnega področja. Projektant je na osnovi podrobnih teoretičnih analiz, upošteval maksimalno proizvodnjo premoga, ker je osnovni koncept izgradnje naselja odvisen od velikosti in števila prebivalstva.

Sestanek predstavnikov trgovinskih zbornic iz Vidma in Slovenije

Te dni so se sestali v Vidmu (Italija) predstavniki tamkajšnje Trgovinske zbornice in Trgovinske zbornice Slovenije. S tem so naši predstavniki vrtili obisk zastopnikom videmske zbornice, ki so bili lani v Ljubljani. Razen omenjenih gospodarstvenikov so se sestanka udeležili tudi nekateri predstavniki tamkajšnjih važnejših gospodarskih ustanov. Ob tej priložnosti so naši ter italijanski zastopniki omenjenih zbornic ter ustanov razpravljali o regionalnem, to je goriskem sporazumu o blagovni izmenjavi in o vprašanjih, ki so v zvezi z realizacijo omenjenega sporazuma.

IZ RAZPRAVE O SOCIALNEM ZAVAROVANJU V ZVEZNEM IZVRŠNEM SVETU

Napačno pojmovanje in odnos

zdravstvene službe ter socialnega zavarovanja do zavarovancev

Bolnik je dobil pet stekleničk penicilina in nasvet, naj poišče koga, ki mu bo dal injekcije. — Od zavarovancev zahtevajo izvelečke iz matičnih knjig, rojenih in poročenih, čeprav imajo vse to, kar hočejo ugotoviti v njihovi osebni izkaznici. Dostikrat zahtevajo tudi po več enakih dokumentov. Vprašanja pokojnine ne uredi v zakonitem roku 6 mesecev, marveč mora upokojenec čakati tudi po več let. Skratka, zavarovancem so naložili veliko breme, ki ga sploh niso dolžni nositi.

To je samo nekaj iz mnogih primerov, ki pričajo, na kakšne težave zadevajo zavarovanci, ko uveljavljajo svoje pravice. To je bila med drugim tudi tema večerajšnje razprave na posvetovanju o socialnem zavarovanju v Zveznem izvršnem svetu. Na posvetovanju so poudarjali, da gre za povsem napačno pojmovanje in odnos zdravstvene službe in socialnega zavarovanja do zavarovancev, za pojmovanje, ki je ne samo nehumano in nečloveško, marveč tudi nezakonito. Noben predpis ne določa, da mora biti zavarovalec, torej bolan človek, kurir zdravstvene službe in socialnega zavarovanja in da opravlja tiste posle, ki sodijo v dolžnost teh služb, da hodi na primer po laboratorijske izvide, da nosi od zavoda zdravstveni ustanovi razne dokumente, da teka po hranarino itd.

Na posvetovanju so poudarili, da marsikatero stvar obravnavajo mimo zavarovancev in tako mučijo bolne ljudi. Zakoreninilo se je naziranje, da ima bolnik med bolehanjem dovolj časa tudi za takšne procedure. Na posvetovanju so tudi opozorili na zamašnost administracije, na postopek, ki ga brez potrebe in utemeljitve komplicirajo, in na mnoge druge nevednosti v zvezi z uveljavljanjem posameznih pravic. Poudarjali so, da bi morali poiskati povsem preprost postopek. Kot misel so omenili, da bi moral vsak zavarovalec takoj dobiti pravico, ki mu gre, na pr. otroško doklado, pokojnino in pod., šele naknadno, s kontrolo pa bi ugotovili, ali je ta pravica utemeljena. Hkrati bi morali seveda omogočiti zavarovancem, da bi poznali vse svoje pravice, predvideti pa tudi stroge sankcije proti zlorabam.

Med predlogi, katerih namen je olajšati bolnikom položaj, za služi pozornost tudi predlog, naj bi vsa zdravila, ki jih je mogoče kupiti brez recepta in katerih cena je malenkostna, kupovali zavarovanci sami za svoj denar, da jim ne bi bilo treba hoditi na zdravniški pregled in čakati v vrstah. Vsa ostala zdravila pa naj bi izdajale zdravstvene ustanove, pri katerih se zavarovanci zdravijo. Tako bi se ognil nepotreben predpisovanje zdravil, pa tudi bolnikom ne bi bilo treba hoditi k zdravniku, ki ne more potrditi recepta drugega, za to pooblaščenega zdravnika. V razpravi o učinku znižanja hranarine med boleznijo so opozorili na to, da bi morali vsem upokojencem pripoznati polno hranarino za krajši čas bolehanja.

nja, da pa to ne bi prišlo v poštev tudi na splošno, ker je imel ta instrument vzlic mnogim pomankljivostim tudi pozitiven učinek. Predlagali so tudi, naj

bi hranarino izplačevali v podjetjih in ustanovah, v katerih zavarovanci delajo, kar bi lahko storili za kakih 90% zavarovancev.

RAZPIS

štipendij in nagradne teme iz Prešernovega sklada

Na podlagi zakona o Prešernovem skladu in določil statuta tega sklada (Uradni list LRS, št. 34-141/56) razpisuje upravni odbor Prešernovega sklada:

A. ŠTIPENDIJE:

1. dve večmesečni štipendiji za umetniško in znanstveno izpopolnitev oziroma za dokončanje določenega raziskovalnega dela v inozemstvu in
2. štiri večmesečne štipendije za umetniško ali znanstveno izpopolnitev oz. za dokončanje določenega raziskovalnega dela na teritoriju Jugoslavije.

O višini in trajanju štipendij bo odločil odbor z ozirom na značaj študija oziroma dela, za katerega se prosi štipendijo.

Natečaja se lahko udeležijo umetniki in znanstveniki — delavci iz področja humanističnih ved. Rok za vlaganje prošnje je do 30. aprila 1957. V prošnji podrobno obrazložite, v kakšne namene prosite kandidata za štipendijo, za koliko mesecev ter pri štipendijah za tujino tudi kraj oz. institucijah ter dosežanje študijsko bivanje v tujini. Priložite pristanek in priporočilo ustanove, kjer je kandidat zaposlen ter kratak življenjepis.

B. NAGRADNO TEMO:

»ZGODOVINA NARODNOOSVOBODILNE BORBE V SLOVENIJI«

Za predložena dela po navedeni temi odbor lahko podeli eno ali več nagrad v skupni višini do 500.000 dinarjev. Rok za predložitev del je do 31. oktobra 1958.

Prošnje za štipendijo in dela po razpisani temi naj se pošljejo na naslov: Upravni odbor Prešernovega sklada — Izvršni svet Ljudske skupščine LRS, Ljubljana.

Upravni odbor
Prešernovega sklada

SESTANEK O DOMAČI FILMSKI PROIZVODNJI

Kinematografi naj bi obvezno predvajali domače filme

Pod predsedstvom podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Rodoljuba Čolakovića je bil v Beogradu v petek sestanek, na katerem so razpravljali o uveljavljanju osnovnega zakona o filmu in o vprašanjih domače filmske proizvodnje. V razpravi so ugotovili, da so organi družbenega upravljanja na področju domačega filma dosegli v glavnem pozitivne rezultate. Delo filmskih svetov v podjetjih za proizvodnjo filmov je bilo zlasti uspešno glede na skrb za pestrejši repertoar in širšo pobudo, da bi dobila podjetja čimveč scenarijev.

Opozorili so na nekatere pomankljivosti svetov za izbiro filmov, ki doslej niso usmerjali repertoarne politike v podjetjih za razdeljevanje filmov, marveč so jo samo dopolnjevali. Razpravljali so tudi o zaščiti domačega filma. Jugoslovanska filmska proizvodnja je dosegla pomembne uspehe v režiji, snemalni teh-

niki, scenariju in igri. Naše igrane, dokumentarne, kulturno-prosvetne filme in filmske novice je treba ščititi, in sicer naj bi kinematografi obvezno vrtili domače filme. To bodo dosegli tako, da bodo omejili uvoz tujih filmov, določili najugodnejše pogoje in roke za predvajanje domačih filmov ter uveljavili še druge ukrepe. Zaščito domačega filma bodo v kratkem tudi pravno zagotovili s predpisi.

Vsi udeleženci sestanka so bili mnenja, da je treba domačemu filmu čimbolj gnotno pomagati. Ta pomoč bi morala biti stalna. Na sestanku so dali udeleženci več predlogov o ustanovitvi sklada v ta namen in o njegovi razdelitvi. Poudarili so tudi, da je treba mnogo več pozornosti posvetiti šolanju kadrov in jim omogočiti izpopolnjevanje doma in v tujini. Izvolili so komisijo 9 članov, ki bo sestavila predloge za ureditev teh vprašanj.

RAZMIŠLJANJA — KRITIKA — POLEMIKA

DR. VIKTOR DAMJAN:

Ob načrtu novega odvetniškega zakona

O vlogi in značaju odvetništva v naši družbi ureditvi je bilo mnogo govora. Posebno pozornost je posvetil pomenu odvetništva četrti plenum CK ZKJ, ki je poudaril, da je odvetništvo potrebno omogočiti nadaljnjo razvojno pot, ga okrepiti z novimi kadri in dvigniti nivo njegovega delovanja v skladu z našim socialističnim razvojem.

Načrt novega zakona o odvetništvu, o katerem je razpravljala Zvezni izvršni svet 22. januarja letos, izhaja iz načela, da je odvetništvo javna služba, ki zagotavlja pravno pomoč državnim ustanovam in organizacijam pri uveljavljanju in zaščiti njihovih pravic in koristi. S tem je poudarjeno, da odvetništvo ni zasebni poklic v starem smislu, temveč da zavzema po svojem značaju družbeno mesto javne službe v našem družbenem življenju.

Ni nam namen podrobneje obdelati načrta novega zakona o odvetništvu, temveč želimo samo opozoriti na tri načelna vprašanja, in sicer: vprašanje družbenega upravljanja v odvetništvu, pridobitev odvetniške prakse in vprašanje odvetniških pripravnikov.

DRUŽBENO UPRAVLJANJE V ODVETNIŠTVU

Novost v načrtu zakona je uvedba družbenega upravljanja v odvetništvu, v čemer se tudi načrt bistveno loči od sedaj veljavnega zakona o odvetništvu iz leta 1946. Poleg upravnega odbora in skupščine se uveljavlja Svet odvetniške zbornice kot novi organ upravljanja. Svet je kombinirano telo, sestavljeno iz predstavnikov, ki jih voli republiška ljudska skupščina iz vrst profesorjev pravne fakultete, predstavnikov sindikata strokovnih pravnih združenj, kakor tudi iz vrst državljanov. Nadalje so člani sveta odvetniki in odvetniški pripravniki, ki jih voli skupščina odvetniške zbornice. Predsednik upravnega odbora je po položaju član Sveta, vtem ko ostali člani upravnega odbora ne morejo biti voljeni v Svet. Načrt izhaja iz stališča, da mora Svet v sodelovanju z ostalimi obstoječimi organi družbenega upravljanja voditi skrb za posle, ki imajo splošni pomen za odvetništvo.

Vprašanje družbenega upravljanja odvetništva nujno zahteva drugačne rešitve dosedanjega načina nadzora državnih organov nad odvetništvom. Zato so na Svet preneseni mnogi posli, ki so sedaj sodili v delokrog Državnega sekretariata za pravosodno upravo. Nadzor nad delovanjem odvetništva je prenesen na republiške izvršne svete ter je omejen le na oceno zakonitosti tistih aktov organov odvetniške zbornice, ki ne podležijo presoji sodišča.

Družbeno upravljanje, ki je v dosednji praksi v mnogih ustanovah prineslo pozitivne rezultate, bo nedvomno tudi odvetništvu dalo novega polja in prispevalo k njegovemu nadaljnjemu pozitivnemu razvoju.

NOVOSTI O POGOJIH ZA PRIDOBITEV ODVETNIŠTVA

Načrt se v določeni meri razlikuje od sedanjega zakona tudi v pogledu pogojev za pridobitev odvetništva. Izhajajoč iz stališča, da je po eni strani povprečni starostni staž v odvetništvu zelo visok, po drugi strani pa, da številni odvetniški pripravniki ni zadovoljivo ter da obstajajo še objektivne težave pri vršenju odvetniške prakse, je načrt sprejel določila, ki naj bi omogočila mladim pravnikom ugodnejše pogoje za hitrejšo pridobitev pravice vršenja odvetništva. Načrt je predvidel tri leta pripravniške prakse, od tega eno leto obvezno v odvetniški pisarni in eno leto na sodišču, kjer so tudi sicer odvijala najvažnejši del odvetniške dejavnosti. Trejeto leto vrši lahko pripravnik prakso pri pravnih poslih v organih državne uprave ali v pravni službi samostojnih ustanov in organizacij, kar pomeni, da je problem odvetniške prakse širše postavljen.

Načrt daje možnost nadomestitve te z drugimi praksami v pravnih službah. Tako more triletno pripravniško prakso nadomestiti triletna praksa v svojstvu sodnika, javnega ali vojaškega tožilca oz. njegovega namestnika, javnega ali vojaškega pravobravnika ali njegovega pomočnika, sekretarja na Vrhovnem sodišču ali tožilstvu, izrednega profesorja ali docenta pravnih ved oz. pletelna praksa po končani fakulteti na pravnih poslih pri državnih organih, ustanovah, gospodarskih ali družbenih organizacijah pod pogojem, da je kandidat preživel tudi leto dni na praksi v odvetniški pisarni, sodišču, tožilstvu ali pravobravnstvu. S tem se zelo široko odpirajo vrata odvetništva mnogim mladim pravnikom.

Posebno skrb posveča odvetniškim pripravnikom. Načrt zagotavlja udeležbo teh pripravnikov v skupščini, svetu in upravnem odboru odvetniške zbornice. Pri reguliranju vloge in položaja odvetniških pripravnikov stoji načrt na stališču, da odvetniške zbornice ne smejo biti celovite, same vase zaprte institucije, temveč morajo voditi računa o medsebojnih odnosih med odvetniki in odvetniškimi pripravniki. Čeprav zagotavlja načrt predstavnikom odvetniških pripravnikov udeležbo na skupščinah zbornice, vendar ne izenačuje v celoti odvetnikov in odvetniških pripravnikov glede pravic in dolžnosti v organih zbornice.

Razen osnovnih vprašanj ureja načrt zakona o odvetništvu še mnogo drugih vprašanj, kakor vpis v imenik odvetnikov, pravice in dolžnosti odvetnikov in odvetniških pripravnikov ter disciplinsko odgovornost.

ODVETNIŠTVO JE TUDI DOSLEJ POMEMBNO VPLIVALO NA UTRDITEV ZAKONITOSTI

Pri dosedanjem poslovanju je odvetništvo kljub marsikaterim slabostim v celoti vzelo vendarle odigralo pomembno vlogo pri vzpostavljanju pravnih interesov državljanov in uveljavljanju zakonitosti.

80 delavcev zastrupljenih s hrano

V novosadski tovarni »Novokabel« se je pripetila nezgoda, ki je vzmernila ves kolektiv. V noči na soboto se je 80 delavcev iz nočne izmene zastrupilo s hrano iz tovarniške restavracije, kjer dobivajo delavci med nočnim delom reden brezplačni topli obrok živeža. Vse zastrupljene delavce so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Kmalu je lahko odšlo domov 67 delavcev, 13 pa jih je še ostalo v bolnišnici. Nobeden izmed delavcev ni v življenjski nevarnosti.

Seud v ZDA

Seud Obdel Azis, vladar Saudske Arabije in gospodar puščavskih področij, na katerih je mnogo bogatih vrelcev nafte, je obiskal ZDA. V tej deželi se je mudil že večkrat kot prestolonaslednik, čez ocean pa so ga vabili tudi poslovni stiki z ameriško petrolejsko družbo ARAMCO, ki mu daje letno več sto milijonov dolarjev. Zda je obiskal ZDA prvikrat kot poglavar Saudske Arabije. Pomen te obiske je tem večji, ker je sledil takoj po sestanku v Kairu, kjer so se sestali ugledni predstavniki arabskega sveta, da bi razpravljali o najnovejšem položaju na Srednjem vzhodu. Na sestanku so ugotovili bilanco zmag in porazov, ki jo je Egipt, ki je dobil obliko po napadu na Egipt. Skušali so najti skupno stališče do perečih problemov po kratki sedemdesetletni vojni, ob kateri je moral prestopiti preključno ves mehanizem na novo upoštevati arabske solidarnosti.

Zadnje čase so namreč posamezne vesile izprizale izredno zanimanje za to področje. Bolje rečeno, nekatere izmed njih so z vojaško akcijo proti Egiptu zelo škodovale svojim temeljnim koristim na Srednjem vzhodu, druge pa so nastopile z nadzorni, s katerimi bi rade zapolnile praznino, kar same imenujejo praznino na tem področju. Eisenhowerjeva doktrina je ena izmed poti, ki jo rade ubirale ZDA v svojem prizadevanju, da bi upostavile ravnovesje, sklenjeno zda po njihovem mnenju v škodo koristi Zahodnega sveta. Arabci so odločno nastopili proti trditvi o praznini. Po njihovem mnenju nič ne more ustvariti politike, ki ne bi upoštevala predvsem koristi na tem področju živih narodov. Ti narodi že s svojim obstojem ter razvitimi narodnimi in

državnimi težnjami pomenijo zanikanje sieherne praznine. O praznini ne govorijo več v dobesednem pomenu te besede, treba pa bo še počakati, da bodo Arabci sami povedali, kaj mislijo o načrtu, izdelanem in povezanem z imenom predsednika Eisenhowerja.

(OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA)

Benetke, 9. febr. (po telefonu ob 19. uri). Sočnost razprave tudi danes, peti dan 32. kongresa PSI v Benetkah ni popustila. Na glavni fronti »zdržitve« ni ničesar pomembno novega razen sinočnjega govora bivšega sekretarja stranke Bassa, ki se je sicer zavzel za zdržitve, a se je omejil, da naglica ne hasne, da je treba prej vse natanko premisliti, in je zato svetoval preudarnost in premislek, kar je n. pr. v očitnem nasprotju z drugim, večeraj najpomembnejšim govornikom z desnega krila Lombardijem, ki je silil k nemudni zdržitvi: »bolje danes kakor jutri«.

Toda bolj kot »taktika in strategija« zdržitve, se zdijo pomembni vmesni diskusiji, ki so razglabljali o pereči problematiki (o gospodarsko-socialnih vprašanjih: v Italiji sta 2 milijona kronično brezposelnih, 1 milijon na pol zaposlenih, ne glede na 3,5 milijona izseljencev v povojnih letih), ki je ostala nekako v senci zdržitve, in se zdijo utemeljena današnja pripomba nekega delegata, ki je terjati bolj poglobljeno razpravo o teh vprašanjih, češ, naj pride do zdržitve ali ne, ta vprašanja bodo ostala še nadalje na tako imenovanem »železnem dnevnem redu«.

Predstavniki kalabrijske federacije Mussolino je danes dopoldne prikazal res pretresljivo sliko položaja v svoji pokrajini: okoli 67 % prebivalcev je obsojenih na permanentno brezposelnost. To je sicer drastičen primer, vendar tudi drugod v Srednji in Južni Italiji ter na otokih položaj ni bistveno drugačen. O tem pričajo številke, ki jih je navajal Selvino: 42 % prebivalstva živi od kmetijstva, toda ta panoga prinaša samo 21 % narodnega dohodka. Nujna je zato, so poudarjali mnogi govorniki, aktivnejša in organiziranejša politika na tem področju, ki mu je treba posvetiti nenehno skrb in ne le kampanjske. Boj za pravično staro stvar (Giusta causa permanente) je samo prvi korak, dosedanj splošni agrarni reformi, kakor jo določa 44. člen ustave, pa bi morali slediti nadaljnji in uresničiti bi bilo treba vse za zavarovanje male posesti. Danes, so mnogi poudarjali, je prepad med Severom in Jugom globlji, kot je bil kdajkoli poprej. Sprememba tega žalostnega dejstva naj bi bila izhodišče socialno konstruktivne akcije.

Kongres pa si prizadeva zavzeti tudi stvarno stališče do položaja v Severni Italiji. Sindikalni delavec Foa je večeraj obširno govoril, da je treba revidirati potrdje tudi njen stoletni boj za obrambo svobode. Revija ugotavlja, da Jugoslavija ni samo ohranila svoje svobode, marveč je tudi pripomogla k zboljšanju mednarodnega položaja.

Kot najvažnejši dogodek v naprednem sodelovanju Jugoslavije z azijskimi deželami označuje revija obisk predsednika Tita v Indiji in Burmi, ki je ne samo okrepil prijateljske stike med temi deželami, marveč jim je prinesel tudi mednarodno veljavo.

stare kriterije, ki pomenijo zdaj že borbo z mlino na veter, in ustvariti program, ki bo upošteval določeni »kapitalistični dinamizem«, ki je prišel do izraza v zadnjih letih. Ne zadostuje namreč, je izjavil, zgolj poudarjanje boja proti meščanskim monopolističnim močem, ki danes praktično nadzirajo vse gospodarsko življenje, marveč je nujna nova realistična politika, ki ji bodo tuje tako maksimalistične kakor tudi reformistične težnje, ki konec koncev vedno znova pripeljejo do kapitulacije pred gospodarsko reakcijo. Foa in danes dopoldne Santi ter Rizzi so menili, da bi utegnili imeti pri tem sindikati odločilno vlogo. Ceravno je glavno geslo kongresa »avtomatizem«, vendar to ne velja za sindikalno področje, kjer so skoraj vsi za ohranitev socialistično-komunistične enotnosti v Generalni konfederaciji dela. Kot splošna linija pa je med razpravo o gospodarskih vprašanjih prevladalo mnenje, da se je treba boriti za izpolnitev Vanonijevega načrta, a čule so se tudi pripombe, da bi to pomenilo šele uresničenje demokratizma v gospodarstvu, a bi bilo lahko vendarle

izhodišče prizadevanj za socialistično gospodarstvo.

Danes popoldne so se že sestale ločeno komisije za izdelavo novega programa, statuta in izvolitev novega vodstva. Že zdaj pa je moč videti, da bo sprejela večina teze Nennija, (danes je slavil svoj 68. rojstni dan), ki jih je razložil v svojem osebnem, ne kolektivnem poročilu kongresu. Stališče, ki se je izoblikovalo med trodnevno razpravo, je moč strniti v naslednje: avtonomija, kar pa ne pomeni protikomunizma, status quo na sindikalnem področju, splošna orientacija do vlade pa: nadaljnja opozicija in v zunanji politiki: aktivni evropski nevtiralizem ter zdržitve: na razredni podlagi.

Zda pa še besedo, dve o tako imenovanih dogodkih na »robu kongresa«. Kakor je že navajala ob vseh pomembnejših dogodkih, je bilo tudi v zvezi s kongresom nekaj »senzacij«. Ameriški časopis »Rosen Daily American« je namreč razširil novico, da sta Nenni in Matteotti (sekretar Socialnodemokratske stranke) že podpisala tajni sporazum o zdržitvi, vendar je Nenni to z najbolj kategoričnimi izrazi zanikal, češ da sekretar stranke ni poob-

KRIKA S KONSERVATIVNE LEVICE V BRITANLI SPRICO NEUSPELEGA NAPADA NA EGIPT

Zvonjenje po toči

London, 9. febr. (Tanjug). Lord Richingbrooke, konservativni član angleškega Gornjega doma in eden izmed eksponentov tako imenovanega levega krila Konservativne stranke, ki je med napadom na Egipt ostro kritiziral Edenovo vlado, je sinoči v govoru obsoil Eisenhowerjevo doktrino o Srednjem vzhodu. Opozoril je na možnost, da bi se Amerika odločila za to, da se polasti petroleja na Srednjem in Srednjem vzhodu z orožjem in dolarji ter izjavil, da bi utegnili Sovjetska

zveza to napačno razlagati kot ogrožanje petrolejskih vrelcev v Bakuju ter ameriški gospodarski vdor v Irak in Iran. Zato je po njegovem mnenju »nujno potrebno, da Velika Britanija, Francija, Zahodna Nemčija in ostala Zahodna Evropa ukrenejo vse, kar je v njihovih močeh za obnovo britanskega vpliva na Bliznjem in Srednjem vzhodu skupaj z edino državo, ki lahko pri tem pomaga, Izraelom«.

Potem je poudaril, da se Američanom zdaj mudi, da bi izkoristili položaj, ki je nastal po umiku angleških čet s področja Sueza v letih 1954–1958, in zapolnili praznino ter pripomnil, »da so se Američani, če bi uporabili ostrejša izraza, upirali anglo-francoski intervenciji v Suez« zato, ker so sami nameravali vkorakati tja«.

KDO ŠOUVA TURKE PROTI GRKOM NA CIPRU

New York, 9. febr. (AP). Britanski delegat v OZN Pearson Dickson je poslal predsedniku političnega odbora OZN Benellu (Peru) pismo, v katerem obtožuje Grčke, češ da je odgovorna za nedavno spopad med Grki in Turki na Cipru. Dickson pravi, da zaden odgovornost za nered »tiste, ki že več kot dve leti podpirajo terorizem na Cipru«.

Dicksonovo pismo je odgovor na obtožbo grške delegacije, ki je te dni v pismu Generalni skupščini očitala Veliki Britaniji, da je podprla in omogočila spopade med Turki in Grki, še te dni je EOKA v svojih letakih na Cipru slovesno zagotavljala turkiskim otčanom, da njen boj ni naperjen proti njim, ampak proti Britancem.

Indijska revija o naši deželi

New Delhi, 9. febr. — Največja ilustrirana revija Indije »Illustrated Weekly« je v svoji najnovejši številki objavila posebno, 25 strani obsegačo prilogo, posvečeno Jugoslaviji. V članku z naslovom »Azija in Jugoslavija«, ilustriranim s fotografijami maršala Tita med srečanjem z indijskim ministrom predsednikom Nehrujem in predsednikom burmanske vlade U Nujem, poudarja revija, da Jugoslavijo dostikrat imenujejo most med Evropo in Azijo, kar

potrjuje tudi njen stoletni boj za obrambo svobode. Revija ugotavlja, da Jugoslavija ni samo ohranila svoje svobode, marveč je tudi pripomogla k zboljšanju mednarodnega položaja.

Kot najvažnejši dogodek v naprednem sodelovanju Jugoslavije z azijskimi deželami označuje revija obisk predsednika Tita v Indiji in Burmi, ki je ne samo okrepil prijateljske stike med temi deželami, marveč jim je prinesel tudi mednarodno veljavo.

PRED VOLITVAMI NA IRSKEM

CERKEV ALI BOMBE

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

Predsednik Irske republike je razpustil irski parlament in razpisal splošne volitve za 3. marec. Predsednik Irske vlade je zahteval razpust parlamenta sprito krize vladne koalicije, da bo v začetku parlamentarne seje predložil resolucijo o nezaupnici vladi. Namesto da bi počakal na resolucijo in doživel neogibni poraz, pa je Costello prehitel opozicijo in sklenil obrniti se neposredno na volivce.

V parlamentu, ki ima 147 poslancev, je imela vladna koalicija trdno večino. Njena kriza se je začela pred nekaj dnevi, ko so republikanci obdoličili predsednika vlade, da je napravil v notranji in zunanji politiki več napak.

Zamerili so mu zlasti neupravičeno ostri nastop proti irski republikanski vojski. Napovedali so, da bodo na bližnjem zasedanju parlamenta predložili resolucijo o nezaupnici vladi. Tedaj pa je v krizo posegla opozicija s svojim osnutkom resolucije o nezaupnici. V njeni resoluciji so izraženi približno enaki očitki vladi, le da opozicija še ostreje obsodja vladno politiko nasproti irski republikanski vojski in v vprašanju zdržitve Irske nasploh.

V nastalih trenjih so politični opazovalci menili, da bodo ostali vladni stranki zvesti samo laburisti, druge politične skupine pa

bi se utegnile iz demagoških razlogov pridružiti opoziciji. Vladna stranka je pravzaprav nekoliko tesneje povezana samo s katoliško Cerkvijo, toda ne tako, da bi bile opozicijske sile zaradi tega razpoložene rojalistično in protiklerikalno. Nasproti obnovljeni protiangelski kampanji Irske republikanske vojske — teroristične organizacije fašističnega tipa, ki se baje bori za priključitev Severne Irske k Irski republik — sta se postavila Costello in de Valera na negativno stališče, obsodila teroriste in odklonila njihove metode, češ da škodijo koristim irske zdržitve. Vtem ko se je de Valera v opoziciji lahko zadovoljil z deklarativno obsodbo teroristov, se je moral Costello kot predsednik vlade pod močnim diplomatskim pritiskom iz Londona odločiti za konkretne ukrepe proti irski republikanski vojski. Vladna vojska je blokirala meje proti Severni Irski, policija pa je aretirala mnogo pripadnikov terorističnih akcij.

Na to je reagirala Republikanska nacionalistična stranka z izstopom iz vladne koalicije, kar je samo delno razčistilo politični položaj. Opozicija je morala prevzeti pobudo za strnoglavljenje vlade že po sami logiki nepomirljivega tekmovanja med obema glavnima strankama vzile temu, da je glavno vprašanje krize prav tisto, v katerem se vlada in opozicija v bistvu strinjata, namreč odnos do teroristov.

V nasprotju z dosedanjimi volitvami bo nastopila na bližnjih stranka Sin Fin, politična fasada Irske republikanske vojske. Ta stranka se namerava boriti »za zmagos, to se pravi za absolutno zmago poslanskih mest v parlamentu, da bi lahko po volitvah sestavila vlado, ne da bi se naslonila na koalicio s kako drugo politično skupino«.

V takšnem volilnem boju bo de Valera nekakšno središče med hudo sprtimi teroristi in koalicijo. Dosedanje volitve na Irskem niso izprizale »slogike«, nobenega sistema, po katerem bi lahko napovedali izid prihodnjih. To velja tembolj, ker so bila glavna vprašanja dosedanjih priprav na volitve izvor krompirja, cene rtd, dotacije solstvu ali obrti itd. Tokrat pa gre za načelno vprašanje, ali bo uradna vlada republike Irske podprla ilegalno irsko republikansko vojsko ali pa jo bo pregazila in uničila. Odločitev bo v rokah irskih volivcev.

K. Timotijević

Nemški prispevek za angleško vojsko

Bonn, 9. febr. (Reuter). Zahodnonemška in britanska delegacija, ki se pogajata o prispevku Zahodne Nemčije za vzdrževanje britanskih čet na nemškem ozemlju, sta objavili poročilo, da bodo pogajanja v kratkem zaključena. Dobro poučeni krogi zabrujejo, da dokončni znesek, ki ga bo plačala Zahodna Nemčija, še ni določen, da pa se pogajajo za okrog 50 milijonov funtov. Del tega zneska bi šel za vzdrževanje štirih britanskih divizij in taktičnega letalstva v Zahodni Nemčiji, ostane pa bi daljše splošni obrambni prispevek Veliki Britaniji na podlagi sporazuma o Atlantski zvezi, ki določa medsebojno pomoč včlanjenih dežel.

Skupni trg, Evroatom in Zahodna Nemčija

(Od našega stalnega dopisnika)

Bonn, februarja

Ustanavljanje dveh novih ustanov gospodarske integracije v »Mali Evropi« skupnega trga in Evroatoma — spremljanje v Zahodni Nemčiji z mesečnimi obiski optimizma in negotovosti.

Marsikateri Nemec je malce pomolavil zunanjo ministra Brentana, ki je moral v Bruslju podrgu oro poslušati razpravo, na primer o izvozu paradižnikovega soka iz Italije; ali pa o tem, ali je prekajeno meo kmetijski proizvod ali ne — od česar bo v prihodnje odvisno ravnanje carinskih oblast z njim. Nekateri so sicer videli v ministrih mrah tudi pozitivno znamenje za prihodnost (dosti je bilo not. divizij in topov).

Da pa bi razumeli vse strah kakor tudi razne domneve in nazore, moramo vedeti, za kaj gre.

Severna Afrika in kmetijstvo

Vtem ko je načrt o Evroatomu »zrel za parafiranje«, pa se zunanji ministrom niti na tridnevno zasedanju v Bruslju ni posrečilo urediti dveh spornih vprašanj: 1. mesto francoske Severne Afrike v skupnem trgu in 2. položaj kmetijstva v carinski uniji. Francija je zahtevala, naj bi dali njeni Severni Afriki v okviru skupnega trga položaj priključnega ozemlja, s čimer bi nena vrata odprli blagu vseh včlanjenih dežel. Ker pa je Francija v to zvežje že investirala milijarde, iz njega pa bi zdaj vsi želeli koristiti, zahteva, naj bi ustanovili investicijski sklad za Severno Afriko, ki bi vanj prispevale vse dežele. V ta sklad — kako milijardo dolarjev — bi morala Zahodna Nemčija vplačati precej zaleten znesek.

Nemci o tej zahtevi nečejo ničesar slišati, češ da bi to pomenilo podpirati, ostanke francoske kolonialne politike, z Bonna pa je pripravil prispevati za

socialni napredek teh krajev (za zgraditve bolnišnic, šol in podobno).

Se bolj zapleteno je določiti položaj kmetijstva v sklopu skupnega trga. Razen Nizozemske ni nobena teh dežel voljna, da bi se brez pridržkov odrekla zaščiti svojega kmetijskega trga.

V načelu so se sporazumeli, da bi moralo biti tudi kmetijstvo vključeno v skupni trg, vendar pa bodo v prvih 12 letih provzorni naravni kmetijski pridinki izzeti in bodo zanje veljali splošni predpisi. Po teh 12 letih naj bi ministri začeli skupno agrarno politiko. Sestavili bodo tudi rčni pravilnik, po katerem bi dobile vse dežele, ki izvažajo kmetijske prideleke, dolgoročno jamstvo za svoje dobave ob predpisanih najnižjih cenah. Nizozemska se temu še vedno upira!

Četrti evropski parlament

Napovedani ustroj skupnega trga in Evroatoma je zelo zamotan. Na celu obeh ustanov bi bil ministrski svet. Običajno bi sklepal s kvalificirano večino, le v najvažnejših primerih pa soglasno. Parlamentarni nadzorstvo bi imel evropski parlament. Nemci so si prizadevali, da bi prepuštili parlamentarnu nadzorstvo skupščini Skupnosti za premo in jeklo, da ne bi tako razen sedanjih treh evropskih parlamentov (posvetovalni skupščine Evropskega sveta, skupščine Skupnosti za premo in jeklo in skupščine Zahodnoevropske unije) ustanovljali še četrtega. Pravilo, da bi pomenilo le še en birokratski aparat več in večje izdatke.

Francosi pa menijo drugače. Sestavili so tudi načrt, da bi poznaje sproti in reformirali evropske parlamente, člane evropskega parlamenta pa da bi volili neposredno (zda imenujejo vlade v parlamentarne enote in liste ljudi).

Francosi pa menijo drugače. Sestavili so tudi načrt, da bi poznaje sproti in reformirali evropske parlamente, člane evropskega parlamenta pa da bi volili neposredno (zda imenujejo vlade v parlamentarne enote in liste ljudi).

mislja za Evroatom naj bi imela 5 članov. Za urejanje medsebojnih sporov bi poslovali pri vsaki ustanovi po eno sodišče.

Perspektive in skrbi

Šest ministrov je privratar razpravljal o teh načrtih na konferenci v Meslini 1. in 2. junija 1955. Tedaj so ustanovili tudi odbor izvedencev z belgijskim ministrom Spaakom na čelu. Ta odbor je podrobno pripravil oba načrta.

Že od vsega začetka je tu prevladovalo mnenje, da bi bil skupni trg najbolj pogodno najmočnejšemu njegovemu članu, močni in ekspanzivni nemški industriji. Odprava carinskih pregrad bi na stečaj odprla vrata neposredni konkurenci na mednarodnem tržišču. To bi bila »najhuja konkurenca«, kar je kdajkoli bilo in bi izbirala svoje žrtve med tistimi, ki ne bi bili dorasli pogojem boja. Druga stran te medalje pa je, da bi se morala industrija v vseh deželah neogibno modernizirati in racionalizirati.

V osnovi načrta o skupnem trgu pa tiči zamisel, da bi vsakidnijsko socialno, valutno in davčno politiko vseh včlanjenih dežel, da bi tako za vse ustvarili enako ugodne pogoje za medsebojno konkurenco — to pa je še ena Ahilova peta. Tako Francosi zahtevajo, naj Zahodna Nemčija kot najmočnejši konkurent prilagodi svoja socialna bremena tistim deželam, v katerih so te znatno večje.

Poglejmo na primer otroške dodatke. Vtem ko dobi delavska družina s štiri otroki v Franciji v obliki otroškega dodatka 222,40 nemških mark, v Luksemburški 149,30 mark, v Belgiji 129,14, v Italiji pa 106,60 mark, dobi v Zahodni Nemčiji komaj 90 mark. Ali otroški dodatek v Franciji znaša 16,75 % družinskih dohodkov, v Zahodni Nemčiji pa 1,1 %. Zato postane razumljivo, zakaj je dežela z nižjimi socialnimi dajatvami konkurenčno sposobnejša od ostalih.

Pogodba določa socialni kodeks, v katerem bi bili določeni osnovni minimumi za vse včlanjene države: 40-urni delovni teden, enako plačilo za delo v prazničnih dneh, za letni odidh in podobno. Te obveznosti pa bi bile za nemško industrijo skrajno neugodne. Njegov gre za vprašanje: mar ne bo z uvedbo carinske niže prej izgubila kot pridobila?

Skupni trg obsega prostor, na katerem živi 160 milijonov potrošnikov. Že samo zato sudi vsem, vsekakor pa najmočnejšemu v združbi, široka možnost in nove vidike. Tako velik prostor omogoča množično proizvodnjo, ki jo danes terja moderna tehnika.

Sicer pa imajo Nemci tudi dosele izredno veliko izkušnje z večstransko blagovno menjavo v okviru Evropske plačilne unije. Leta 1955 so n. pr. izvozili v SZ, LR Kitajsko, na Poljsko, v CSR, Madžarsko, Romunijo in Bolgarijo blaga v skupni vrednosti 483 milijonov mark, samo malo Dansko za 857 milijonov mark in v ne dosti večjo Nizozemsko celo za 2,4 milijarde mark!

Nemci pač še ne morejo dometi, kako bo moč v 17 letih izpolniti tako pomembno obveznost, kot je skupna valutna politika med šestimi državami — v skupnosti, v kateri sta sraven trdnj marko tudi lahili francoski frank ali italijanska lira. V nasprotnem primeru ni izključeno, da bo celotni načrt doživel polom.

Energija — kritična točka

Vsaj Zahodni Evropi grozi nevarnost, da sedanj viri energije nekoč ne bodo več krili splošnih potreb.

Leta 1955 je imelo šest dežel toliko primanjkljaja v energiji, kolikor je dobimo iz 86 milijonov ton premoga, z drugimi besedami, imelo so ga za 31 % celotnih potreb. Menijo pa, da bo znašal primanjkljaj 1965. leta za 175 milijonov ton premoga ali 30 % potreb, že leta 1977 pa za 260 milijonov ton ali 35 %.

Strokovnjaki pravijo, da je izhod samo v jedrski energiji. To trajno krizo lahko nadaljni razvoj klasičnih virov energije le omili, ne pa odpravi. Cim več prostora pa bo obsegala skupnost in čim večja bo njena moč, tem bližji je izhod.

Vtem ko se je ustanovitvi skupnega trga najbolj upirala Francija, pa se Evroatomu najbolj upirajo Nemci.

Nemci menijo, da bi lahko hitreje napredovali, če bi se neposredno naslonili na Veliko Britanijo in ZDA. Straus se je lani, že kot atomski minister, vnil iz Amerike zelo razpolozen in dobre volje. »To, v kar so drugi naložili ogromno denarja in za kar so porabili leta in leta; vse dosedanje izkušnje Zahoda, bomo dobili mi brezplačno in takoj«, je govoril.

Toda Američani so povedali, da ne bodo trgovali v Zahodni Nemčiji s posameznimi deželami, marveč samo prek Skupnosti za premo in jeklo oziroma prek Evroatoma, če bo ustanovljen. Nemci pa so si vendar priborili pravico, da kupujejo jedrske surovine tudi mimo zahodne agencije. Napihali so tudi vprašanje lastnine in nalaganja kapitala, pri čemer so se postavili po robu prizadevanjem, da bi se nabiral državni kapital na področju atomske energije. Primer Amerike je pa že dokazal, da privatni kapital nima potrebne moči, da bi razvil še zmerom nerentabilne vires jedrske energije in da država prevzame taktično.

Toda vtem ko je načrt o Evroatomu še vedno, stvar daljše prihodnosti, bi skupni trg kaj hitro nesel v gospodarstvo sieherne včlanjene države. Privelel naj bi najmanj do valitne enotnosti, to pa terja, da se vsakidnijsko gospodarstvo posameznih dežel in zasnujejo skupne gospodarske koncepcije. Končni rezultat naj bi bil — plansko gospodarstvo v Zahodni Evropi.

Posobno vprašanje je seve odnos »Male Evrope« do ostalih evropskih držav, zlasti nasproti manj razvitim. In nekega dne se bodo morali danes tako samozadovoljni in samozadovoljeni člani gospodarske razvite »Male Evrope« v svojem lastnem interesu hočeš nočeš lotiti tega pomembnega vprašanja.

Obrten Mitčević

OB PISMU KOROSKIH SLOVENCEV IN GRADIŠČANSKIH HRVATOV STIRIM VELESILAM

Za narodnostne pravice

»Strel iz zasede!«, »Sodu je izbito dno!«, »Ogorčenje na južnem Koroskem«, »Gola klevetala!«, »Šovinizem kliče na pomoč okupacijske sile!« itd. To je majhna antologija debelo tiskanih naslovov, s katerimi je del koroskega in tudi izvenkoroskega avstrijskega meščanskega tiska sprejel dejstvo, da so koroski Slovenci skupno z gradiščanskimi Hrvati uporabili pravico, ki jim jo daje avstrijska državna pogodba. Tik pred potekom roka, s katerim so štiri velike sile kot glavne podpisnice pooblašene tolmачiti državno pogodbo, so slovenske in hrvatske organizacije opozorile njih zastopnike, da v Avstriji niso napravili še nobenega koraka za izpolnitev določil za zaščito slovenske narodnostne skupine na Koroskem in Stajerskem ter hrvatske na Gradiščanskem.

Bena skrivnost ni, kaj državna pogodba za zaščito slovenske in hrvatske narodnosti

mogoče pogodbe potrditi, nato pa kritizirati posamezne njene člene in se upirati njihovu izpolnjevanju. Po takem opozorilu je dunajski parlament pogodbo soglasno potrdil. Predstavniki avstrijske vlade so tudi kasneje ob raznih priložnostih izražali namen izpolnjevati, kakor vso pogodbo, tudi njen sedmi člen, ki govori o pravicah sloveske in hrvatske narodnostne skupine. Kot po tem členu najbolj in neposredno prizadejati avstrijski državljani, so koroski Slovenci dne 11. oktobra 1935 izročili avstrijski vladi spomenico, v kateri so razložili, kako mislijo, da bi bilo treba načelne narodnostno-zaščitne določbe državne pogodbe v praksi in podrobno izpolnjevati. Podobno spomenico so izročili vladi tedaj tudi gradiščanski Hrvati. To povsem normalno in razumljivo ter konstruktivno dejanje pa je sprožilo nov plaz nedemokratskih napadov v vplivnem delu avstrijskega tiska na

pravice staršev samo velikemu delu otrok slovenskega porekla preprečiti osnovno šolanje v njihovi materinski, temveč hočejo iz avstrijske šole sploh izriniti državo kot glavnega vzgojnega činitelja in šole podvrežiti cerkvenemu in svojemu političnemu vplivu.

Cepprav je nazadnjaško in nedemokratsko bistvo gonje proti dvojezičnim šolam kakor sploh proti uveljavljanju narodnostnih pravic popolnoma očito, je organizirani protislovenski gonji, posebno delovanju raznih tradicionalnih velikomestskih pomembnih »obrambnih« organizacij, uspelo ustvariti velik pritisk na javno mnenje. Sistematično širjenje trditve o posebni »domovini« in »nemški kulturi« naklonjeni narodnostni skupini »vindišarjev«, katero je treba ostro ločiti in postaviti nasproti »protidržavnim« Slovincem, ki zahtevajo uveljavljanje narodnostnih pravic, je doseglo tak obseg in tako intenzivnost, da pomeni pravo teroriziranje slovenske narodnostne skupine kot celote.

V takem položaju bi seveda odločno in nedvoumno pripravljanje, izdajanje in izpolnjevanje zakonov na podlagi določb državne pogodbe o zaščiti slovenske in hrvatske narodnostne skupine pomenilo veliko oviro za razmah narodnostnega sovraštva, pomenilo bi konsolidacijo razmer na Koroskem, Gradiščanskem in v obmejnih občinah Stajerske, gonji proti sosednji Jugoslaviji bi odzvelo veter z jader, pospešilo bi ustvarjanje razmer, v katerih bi posebne narodnostne skupine res lahko bile vez med obema sosednjima državama. S tem spoznanji v mislih in pa seveda zaradi tega, ker gre za njihov življenjski obstoj, so koroski Slovenci in gradiščanski Hrvati ponovno pozivali svojo vlado, da naj pospešeno pripravi manjšinske zakonodaje. Vlada je v ta namen res ustanovila poseben odbor ministrov, ki pa je v vsem tem času opravil le predhodno anketo in posvetovaljevanje glede koroskega šolstva. Vlada je tudi naročila pravosodnemu ministru, da naj pripravi zakonske predloge za uveljavljanje določb o slovensčini oziroma hrvatsčini kot drugim uradnim jezikom ter o dvojezičnih napisih. Razen tega je tu še napoved svetnega ministra, da bo v šolskem letu 1937/38 začela poskusno (I) delovati že poldrugo leto napovedovana slovenska gimnazija v Celovcu, vendar je ta napoved vezana s pripombo, katere pomen in obseg ni popolnoma jasen, da bo slovensčina hkrati prenehala biti obvezen predmet na drugih srednjih šolah. To je doslej vse. O slovenskem pouku v štajerskih občinah, kjer žive Slovenci, sploh ni bilo govora.

Spriče opisanih dejstev, da še ni niti osnutka zakonodaje, ki naj bi uredila položaj slovenske in hrvatske narodnostne skupine in, ker tudi niti ni nobenega avtentičnega vladnega tolmачenja avtentičnih določb državne pogodbe, so koroski Slovenci in gradiščanski Hrvati še v zadnjem trenutku opozorili štiri velesile na tako

stanje. To ni bil noben nezakonit ali nelojalen korak nasproti njihovi državi, temveč zgolj zakonito dejanje v obrambo njihovih bistvenih življenjskih koristi, za dosego dejanskega stanja, v katerem lojalno in enakopravno državljanstvo ne bo povezano samo z žrtvami in odpovedjo, temveč tudi z varnostjo in pravicami. Če je del avstrijskega tiska sprejel ta korak na način, kakor smo omenili v začetku, potem je to samo dokaz več, da čaka odgovorne ljudi v Avstriji nujna naloga, da zakonska vprašanja glede narodnostnih pravic in zaščite pravično in za mednarodne odnose koristno uredi.

Počasi se madžarsko glavno mesto obnavlja po zadnjih oktobrskih dogodkih. Ponekod še popravljajo porušene ceste in poškodovana poslopja

Trije vsakdanji izrezi iz velike teme sedanje Madžarske

D Budimpešta, februarja eset tednov je minilo, odkar je vihrala vihra nad Budimpešto in vso Madžarsko. Medtem si je vodstvo te dežele prizadevalo, da bi spravilo njeno življenje spet v red. Pri tem je doseglo nekaj uspehov, toda sledovi burnih dogodkov še niso zabrisani. Pretirano ni celo reči, da jih vidi človek tu na vsakem koraku. Vsakdanje življenje zahteva svoje. Ljudem prinaša običajne skrbi in težave, tu pa jim prinaša povrhu še sence minulih dni — zunanja znamenja, ki jih ni težko opaziti in ki tiče v mislih, željah in nazorih ljudi. Ko preživijo nekaj časa v Budimpešti, spoznaš resnico, ki je drugače v večini primerov tujci ne opazijo, ker se zanimajo za dogodke v celoti. Ne glede na politične koncepcije, ne glede na to, ali gre za višjega vladnega funkcionarja, za tovarniškega delavca, za uradnika ali novinarja, za gospodinjko ali umetnika: vsi državljani te dežele so se znašli v vrtincu dogajanja in vsak je preživel to dogajanje na svoj način. Vsak je bil tudi bolj ali manj prizadet.

Policijska ura je bila že minila in morali smo se posloviti. Potem smo govorili z 26-letnim dekletom. Povedala nam je, da je komunistka iz prepričanja, pa se še ni vključila v Partijo. Prej je bila njena članica od svojega 20. leta. Prišel je oktober, ki je opozoril ljudi na vse napake. In dekle nam je reklo, da se čuti zdaj prevarano. Najhuje pa je, da čuti, da je tudi sama sodelovala pri tej prevari. Glede sedanjega položaja si še ni na jasnem. Sama ne ve, kaj bi storila.

Nauk, ki ga je treba izkoristiti, toda kako

Govoril sem tudi s starejšim možem, zdaj odgovornim voditeljem v uredništvu nekega budimpeštanskega časnika, stari komunistom. Rekel je, da je Partija mnogo izgubila. Zdaj povzemajo komunisti nauk iz minulosti. Glavno je, da si spet pridobemo zaupanje ljudstva. To morajo doseči s svojo verno in svo-

jim osebnim delom. Za vse to pa potrebujejo precej časa in potreba jim je tudi pomoč.

To so samo trije izrezi iz velike teme sedanje Madžarske, kratki orisi treh ljudi, ki so preživljali splošno viхро in ki vsak na svoj način presojajo njene vzroke in posledice. Pušča na mestu, kjer je stalo nekoč domače ognjišče, že sama odkriva težave, na katere so zadelo mnogi, in izgube, ki so dostikrat pomenile trud mnogih let naporenega dela. A kaj naj rečemo o tisočih tistih, ki so iz različnih pobud zapustili svojo domovino? In vsak je v dolgi koloni beguncev odnesel s seboj na svoj način preživetvo zgodovino madžarskega oktobra in novembra.

Budimpešta v januarju ni Budimpešta iz jesenskih dni. Marsikaj so v tej deželi že napravili na poti k obnovi rednega življenja. Sledovi viхро pa še zmerom niso zabrisani. Preden jih bodo zabrisali, bo preteklo po Donavi še precej vode. Milan Bratić

Diplomacija

Prevaranci

Sodeč po plaščih gre za železnice. Naključje je, da se znašli na neki večeri pri naši mizi. Navezali smo pogovor z njimi in zvedeli, kako žive in kaj mislijo. Pravili so nam, da jih muči negotovost. Eden izmed njih je rekel, da so njegovega tovariša po 20 letih odslovili iz službe in da se boji, da ne bi tudi njega doletela taka usoda. »Delavec sem, tudi moj oče je bil delavec in komunist,« je rekel. »Marsikaj je doživel. Toda kar smo doživeli zadnja leta, ni tisto, kar smo hoteli. Kapitalizem se k nam ne bo vrnil, nočemo pa tudi razmer, kakršne so bile dolej.«

mano je zrasla starinska ograja, za njo strehe pritlikavih poslopij in še dalje sivi, od dežja in vetrov izprani zidovi gradu. Lep »zamek«, čudovit grad.

Pred težkimi železnimi vrati sem za hip postal. Prostoren in zanemaren park, naslan s senom in slamo, z vozovi, prikolicami in sanmi, je zaokrožil prostor pred starinsko zgradbo. Zdalj je bil dvorec manj mikaven, sledovi minulega časa so se globoko vtisnili v te zidove, v baročne figure na oknih, v vrata in stopnišče. Dvorišče je bilo prazno, iz dimnikov pa se je sukal modrikast dim in v hlevih na levi so hrzali konji. Če bi bilo več snega, bi si nemara ustvaril iluzijo, da stojim na pragu gradu, ki sem ga nekoč že videl v filmu o grofici Walewskiej... Namesto kosaških konjenikov se je tisti hip iztrgal iz temine gozda starrec. Počasi, malce ukrivljen, v tipični poljski čepici, pogreznjen v preohlajeno bundo, je prikorakoval domene. Njegove drobne, krmečljave oči so plaho strmele vame. Za njimi so motno bežele podobe kakih osmih desetletij.

»Dzień dobry... Kaj gleda, pan?«

Starzec se je nasmehnil. Iz predloga rokava je pokukal hrapav kazalec, ki ga je iztegnil proti železnim drogromom na vratih. »Tukaj sem delal štirideset let,« je rekel. Stopila sva skupaj po zeleni cesti, ki je na koncu gozda tonila v rahlo

zasneženo polje. Sredi motne ravnice je stal zapuščen mlin. Zgornja vetrnica je kot kazalec velike ure štrlela v nebo. Moč se je še enkrat obrnil, nato je odpel bundo. Pod njo se je prikazala črnkasta, svilena suknja, zamaščena in raztrgana. Na ovratniku in okrog gumbov je bilo videti zdavnaj sprane in obdrgnjene vrvice, ki so slabotno spominjale na rumeno barvo.

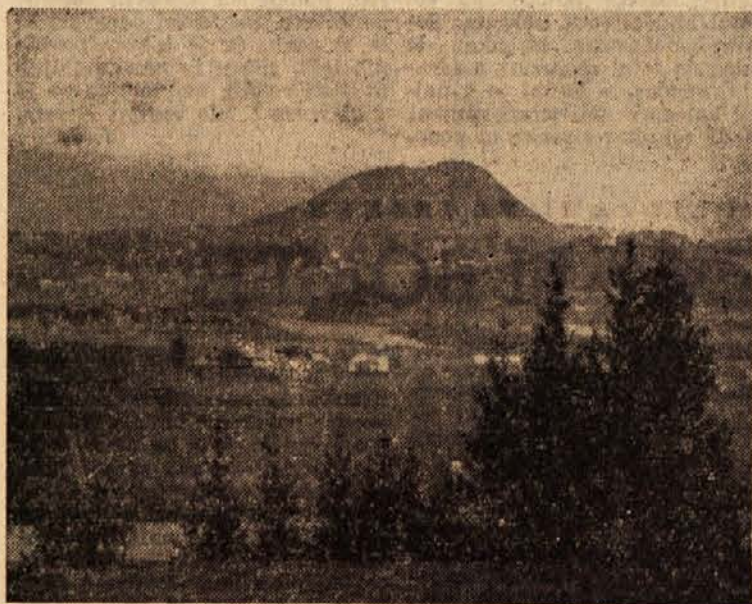
»Pan ve,« je rekel, »včasih je bila suknja lepa. Kadar sem vozil gospoda iz mesta, sem nosil še lepšo. Pan ve, štiri konje sem zapregel v sani...«

Zaprosil me je za cigareto. Potem sva molče koracila po stezi, ki je tik pred starim mlinom zavila na polja. V večernem mraku, ki je pljuskal na ravnino, so rasle pred nama nizke hišice bližnje vasi. Moč je skril modrikasta in zgarana lica za ovratnik bunde in mi z enakomernim korakom sledil. Zdel se mi je kot zagonetna senca, nekajkrat me je prevzel strah pred njim. Bil je nedolgoviden, kot sem bil nemara jaz njemu. Nisem mu hotel kaliti miru s pripovedjo o krajih, iz katerih sem prišel. Morda ne bi razumel, morda bi me predolgo zadrževal. Črna suknja mi je vse povedala o njem.

Pred vasjo me je poprosil še za eno cigareto.

»Piotr danes ni imel tobaka,« je rekel v opravičilo. Nemara je uvidel, da nisem ničesar razumel. »Razume, pan,« je nadaljeval, »še vedno hodim k njim. Mladi fantje ne razumejo konj... Eh, kakšni loleki so! Posestvo bi zaplil, vozove, konje... Konje je treba čistiti, razume, pan? Konji niso krave. Nu tak! Povejte jim tudi vi, naj pazijo na konje!«

Pri prvih hišah je zavil na stransko pot. Gledal sem za njim, razmišljal o rumenih vrvicah na njegovi suknji, o gradu, kjer je pustil svojo mladost, o starosti, ki je še vedno polna konj... konj, ki jih je poganjal pred gospodovimi sanmi, na vaškem hipodromu, mimo deklet, ki so greble po pešeni zemlji, mimo otrok, ki so poskakali v občestni jarek, sneli čepice in spuštili buljili v njegovo črno suknjo, v bleščeče škornje, ki so se svetili kot črni lak na gosposki kožiji. Gledal sem za njim, kako je izginjal v mraku in se tisti trenutek zavedel, da ga ne bom nikoli več videl. Bil je prvi in zadnji, ki sem ga lahko vključil v svoje predstave o poljskih gradovih in starodavni povesti te dežele.

Pogled na Roč

ne skupine v Avstriji. Avstrijski državljani slovenske in hrvatske narodnosti na Koroskem, Gradiščanskem in Stajerskem morajo uživati enake pravice pod enakimi pogoji kot vsi drugi avstrijski državljani; imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem in hrvatskem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol ter do posebnega oddelka šolske nadzorne oblasti; v upravnih in sodnih okrajih, kjer žive, mora biti slovenski ali hrvatski jezik dopuščen kot uradni jezik dodatno k nemškemu; označbe in napisi topografskega značaja morajo biti onod dvojezični; biti morajo udeleženi v kulturnih, upravnih in sodnih ustanovah v teh pokrajinah enako kakor drugi avstrijski državljani, počete organizacije, ki merijo na to, da odzvezajo hrvatskemu ali slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravico kot manjšine, mora biti prepovedano.

Ko je avstrijska vlada predložila dunajskemu vzhodnemu parlamentu državno pogodbo v ratifikacijo, je izrecno poudarila, da je treba pogodbo sprejeti in seveda tudi izpolnjevati v vsej njeni celoti, v vseh podrobnostih, ali pa jo odkloniti. Nikakor pa ni

slovensko in hrvatsko narodnostno skupino.

Vsak poskus uveljaviti narodnostne pravice iz sedmega člena državne pogodbe je bil s te strani ožigosan kot protidržavno, treditistično dejanje in kot šovinistično izzivanje. Značilno je, da so si na Koroskem meščanske stranke in politične organizacije prizadevale z neprestanim netenjem protislovenskega razpoloženja skovati tudi orožje proti najmočnejši in najodgovornejši stranki in deželi, proti socialistični stranki. Namen sedmega člena hočejo popačiti tako, da bi naj bilo z njegovim izvajanjem odpravljeno predvsem dvojezično šolstvo. Pogodbo hočejo tudi izkoristiti za likvidacijo tistega, kar koroski Slovenci kot narodnostna skupina že imajo. Dvojezično šolstvo se je v dvanajstletni praksi pokazalo za primerno obliko narodnostne zaščite na Koroskem, ker zagotavlja, da vsi otroci na določenem ozemlju ne glede na izjavo in politično usmerjenost njihovih staršev dobe vsaj minimum pouka in izobrazbe v svoji materinski. Desničarske in protisocialistične stranke in skupine nočejo z zahtevo po uveljavljanju tako imenovane

DRAGO VRESNIK:

Med spomeniki poljske davnine

Zapiski s poti

Gozdovi na Velikopoljskih ravninah so kot oaze sredi puščave, zdaj majhni, razprostrti v pravokotnih sestopih, zdaj razvečeni v vijuge in rakljaste pasove, razvečane otočke zelenja, ki se končujejo ob senožetih, peščenih brežuljih, zamočvirjenih lazih in na obrežjih samotnih jezer. Za ravnimi, tenkimi borovci so na vseh koncih prostrane ravnine skrivni spomini poljske davnine. Kolikor vasi, toliko dvorci in gradovi; med njimi pa razlike ko dan in noč. Kot premažene beračice ob poti so se ustavile vasi sredi ravnin, ponižane in plahe so potenile pred gosposkimi gradovi. V njih uboštvo, lesene in s slamo krite koče, vrbove šibje, razmajani plotovi in topoli, kjer so gnezdele štoklje, nedaleč tih borov gaj okrog bahavega gradu, s stezicami, cvetličnimi nasadi, vrtnimi lopami, kipi iz kerna in brona, ribniki in bazeni, kjer so igrivo pljuscale srebrne in zlate ribice. Kamnite ograde so zakrivalje konjurnice, lakirane kočije v lopah, razkošje in moč gospodarskih poslopij.

Semkaj niso prodrli glasovi vasi, le v nočeh so se oglašali mlini na veter; tolkanje težkih stop in zvenčanje velikih vetrnic je raznašala burja po brezkončnih daljavah.

To je bila poljska vas od včeraj, z Reymontovimi »kmeti« in dediči Mortonove »hudičeve dote«, z gradovi in dvorci, damami v dolgih krilih in s pahljačami, z velikimi in malimi

vitezi, s kočijami in konjeniki, ki so drveli proti jugu, v Krakow in kraljevski Wawel.

To je bilo včeraj. Davno. Globoko v minulosti.

Malo vemo o Poljski. Poznamo jo iz statistik, zemljepisnih knjig, iz šolske klopi. Cepprav blizu, je bil ta slovanski sever za nas vedno daleč. Naši slovofili so poznali Čehe, spoznavali so Ruse, Poljaki so jim bili predaleč, njihov svetovljanski diapazon se je ukrivil in dosegel zemljo nekje za Krakowom in njegovo univerzo. Do tja in nič dlje; ob Visli in Varti so priznavali oblast nemškega in ruskega cesarja. Sovražili so nemškega, spodbujali »batjuško«, da bi segel dalje proti Odri. Poljake so prezrli.

Zaradi njih ne poznamo poljskih kulturnih spomenikov, ljudske in umetne književnosti (razen nekaj imen), poljske duhovne fiziognomije, gledališč, slikarstva, glasbe — skratka: zgodovine.

Zdalj je trenutek, ko nam je Poljska blizu. Čas je, da odgrnemo zastore in se pogledimo v svet poljske kulture, v zakladnico ljudskega duha, v včerajšnjo in današnjo povest »ravne dežele«.

Ustavil sem se na stezi, sredi tihega borovega gaja. Daleč za mano je zbledel v sivini velikopoljski Ostrow, tiho in spokojno okrajno mesto. Nekaj prog črnkastega dima, ki so ga izbruhale velike železniške delavnice, je še valovilo na zameglenem, z ravnico spojenem obzorju. Pred

Preprečevati, ne pa povzročati okvaro živil

Sanitarna inspekcija sme stopati kmetičam na prste, toda grošit z žitom in moko ji lahko še zmerom ne kaznovano reče: »Prste stran, če ne...« — Električna cestna železnica ima v Ljubljani kar čedno število kontrolorjev za vozne listke, da bi je državljan ne oškodovali, mlinarska industrija Slovenije, ki ima milijardni promet z moko, pa še vedno nima strokovne nadzorne službe, ki bi ščitila interese potrošnika. — Na buteljkah vina lahko razberemo odstotek vode, toda kdo bi ga razbiral v moki? — V bodoče: kakovost — ali še vedno količina?

Tokrat bomo govorili najdlje o tistih odstotkih čiste vode v beli in krušni moki, ki jih prodajajo potrošniku za težke milijone. Zaradi previsoke vlažnosti se moka sicer kvari (podatki: z Dolenske; v Rosalnicah se je zaradi previsoke vlažnosti moka pokvarilo jeseni 1955 več vagonov krušne moke, v oktobru 1956 pa se je podjetje »Žito« Ljubljana spet pokvarilo 30.000 kilogramov bele moke, toda nekatera grošitna podjetja z žitom in moko si tega dejstva ne jemljejo resno k srcu.

Od našega mlinarskega industrije se vedno ne zavejajo, kaj pomeni kakovostne mlevne izdelke, potem le količinske, ampak prav obratno: toliko in toliko kilogramov in ton moka. Da bi nekateri mlini naše mlinarske industrije tem zahtevam grošitnih podjetij ustregli in se sami kaj zaslužili na račun potrošnika, prekomerno vlažijo pšenico. Voda kot sestavni del naših osnovnih živil je bila že od vsega začetka delovanja kontrolnih organov najhujši sovražnik sanitarne in tržne inspekcije, ki se bori za kakovostno izboljšanje izdelkov naše živilske industrije. Dosledno spoštovanje in upoštevanje zakonitosti pa lahko organom sanitarne inspekcije zaradi neizprosne borbe za kakovost naših osnovnih živil celo škodi. Nekaj primerov:

PRISLUHNIŠTE POTROŠNIKU

Sanitarni inšpektor novomeškega okraja je že leta 1947 zavrnil odgovor novomeškega živilskega laboratorija, da bo deloval človek je del zdrava živila. Kontrolirajo predvsem osnova živila, mleko, mlečne izdelke, moko, kruh, maslo. Vsi analitični izdelki morajo vplivati na kakovostno izboljšanje živil.

Sež novomeškega živilskega laboratorija inž. Jože Tršar je pred desetletni leti stalin sanitarnemu inšpektorju novomeškega okraja roko in rekel: »Razumem, tovariš inšpektor, kvaliteta živil, kajne?«

Tako je kolektiv novomeškega živilskega laboratorija napovedal dolenskim mlekaricam vojno. In posledica. Po šestih letih dosledne kontrole kvalitete mleka je novomeški živilski laboratorij zmagal. Kmetice novomeškega okraja ne prodajajo več vode v mleku. Popravlja maslo vsega oddanega mleka je v novomeškem okraju že leta 1954 in 1955 naraslo od prvotnih 2,8% na 3,7%.

ZAKAJ JE KRUH SLAB?

Nekako pred dvema letoma je Sanitarni inšpektor novomeškega okraja zaskrbljen vprašal živilski laboratorij Okrajnega higienskega zavoda: »Zakaj pečemo neki slab kruh? Kaj pravite, kako bi izboljšali kvaliteto kruha?«

Sež živilskega laboratorija inž. Jože Tršar je rekel: »Razumem!«

NITI SE ZAPLETAJO

Novomeški peki: »Priznavamo, slab kruh pečemo, toda: kakovost moka, slab kruh. Potrebajo pri mlinarstvu.«

Novomeški mlinarji: »Res je, slabo moko meljemo, toda kakršna pšenica, takšna moka!«

Živilski laboratorij se je vrtil v začaranem krogu. Kje je resnica? Ali je smiselno in pošteno, da predlagata okrajna tržna sanitarna inspekcija in kmetijska trgovina in pranje gostiln, ki ne jim kvarijo živila. Kakšna živila prihajajo v novomeški okraj? Da bi novomeški živilski laboratorij utrdil rastčo redovnost sanitarne inspekcije, je začel pregledovati vse pošiljke osnovnih živil, ki jih je pošiljala živilska industrija preko grošitnih trgovskih podjetij v novomeški okraj.

PO KOSTANJ V ZERJAVICO

Najprej nekaj podatkov, da bomo izdelek dvoletnega sistema razlikovalnega dela o kakovosti mlevskih izdelkov lažje razumeli. Za računsko osnova predelave pšenice v mlevske izdelke je postavljena hektolitrska teža 76, odstotek vode 13, a tujih primesi 2%. Način predelave pšenice predpisuje načelno zvezne uredbe, grošitna podjetja z žitom in moko in mlinarska skupnost LRS pa se opirajo na njim pooblaščen. Zato se leta smi jedi v Sloveniji predvsem kruh iz zvožene pšenice; dve tretjini pšenice za slovenske potrebe zmeljemo v Sloveniji, približno eno tretjino pa jo dajemo mlet bananskim mlinom. Pšenico analizirajo na Reki, vsakemu tovarnemu listu pa priloži analizo s podatki: hektolitrska teža, odstotek vode in odstotek primesi. Vsi ti okvirni podatki pa ne odgovorijo na vprašanje: zakaj prodajajo naše trgovine slabo moko? Živilski laboratorij je iskal odgovor na to vprašanje v sodelovanju in ob pomoči dveh najbližjih mlinov, območnega mлина v Mackovcu in mлина »Kovačič« v Novem mestu.

GROŠITI: KOLIČINA — SANITARNA INŠPEKCIJA: KAKOVOST

Do decembra lani je novomeški živilski laboratorij kvalitativno prevzel in analiziral vzorce pšenice iz 40 vagonov, ki jih je poslal grošit »Žito-Moka« Ljubljana obema kontroliranimi mlinoma v meljavo. Pri vseh 36 vagonih pšenice, ki so prišli za analizo v postoj, je živilski laboratorij ugotovil nižjo hektolitrsko težo (od 6,2 do 3 stopnje), kakor jo je označevala reška analiza, pri 15 pregledanih vagonih pšenice pa višji odstotek vode (od 0,1 do 1,11). Tudi ob upoštevanju, da z rastočim odstotkom vode hektolitrska teža pada, sta morala oba kontrolirana mlini zaradi pogodbenih obveznosti nametati več bele moke, kakor bi jo bila dolžna, če bi bila pšenica pravilno deklarirana na Reki. Ko sta dobila oba mlini prve izvide o nepravilni deklaraciji zvožene pšenice iz Reke, si z njima nista mogla dosti pomagati.

Podjetje »Žito-Moka« v Ljubljani je vse pritožbe o nepravilnih deklaracijah pšenice zavrnilo, češ da velja reška analiza pšenice, ne pa analiza živilskih laboratorijev. Podatki o analizi pšenice so namreč obračunska osnova za izplačil mlevskih izdelkov, kajti kakovost moka mora ustrezati predpisom standarda (JUS E. G. 001). Zato mora mlin skrbeti, da bo nametil točno določeno količino mlevskih izdelkov (pogodbeno obveznost) s predpisano kakovostjo (predpisni standardi). Če mlin ni oddal določeno količino mlevskih izdelkov in je lečen količina mlevskih izdelkov ustrezala predpisom standarda, je zavrnilo v finančne težave. Zaradi napačnih reških analiz oba kontrolirana novomeška mlini nista mogla zadostiti zahtevam po količini in kakovosti. Zato sta večkrat mlela sebi v škodo.

ODLOČNA BESEDA

Živilski laboratorij v Novem mestu je dosledno zagovarjal stališče, da morajo vsi mlevski izdelki obbeh kontroliranih mlinov najprej ustrezati po kakovosti predpisom standarda, kajti le

tako se bo kvaliteta moka izboljšala. Količina izdelkov oziroma izplačil pa je tista spremenljivka, ki je odvisna od kakovosti pšenice, tehnične opreme mlini in tehnološkega procesa meljave. Zvezna komisija za standardizacijo ne more na primer vsak mesec spreminjati predpisov standarda, niti predpisovati vsakega milina ustrezen standard. To je na grošitnih podjetjih z žitom in moko v Mlinke skupnosti LRS. Za kakovostno vrednotenje pšenice pa se morajo grošiti posluževati analiz živilskih laboratorijev.

UPRAVNIKA OBEH KONTROLIRANIH MLINOV

sta se pri podjetju »Žito-Moka« Ljubljana, ki jima je pošiljalo pšenico v meljavo, proti nepravilnim reškim deklaracijam pšenice pritožila. Posledice: podjetje »Žito-Moka« je prekršilo pogodbe z obema mlinoma in jima ni več pošiljalo pšenice v meljavo. Samo zato, ker sta sodelovala z živilskim laboratorijem v Novem mestu in mu dajala analizirati prispelo pšenico. Hkrati ko sta bila oba mlini zaradi nepravilnega ukrepa svojega delodajalca in soprojednika brez dela, pa je podjetje »Žito-Moka« pošiljalo pšenico v meljavo bananskim mlinom in vozilo nameto moko spet nazaj v Slovenijo.

VSAK ČETRTI VAGON MOKE — V NASPROTJU S STANDARDOM

Od 741 pregledanih vagonov moka, ki jo je kontroliral v zadnjih štirih letih živilski laboratorij, je bilo kar 109 vagonov v nasprotju s predpisi standarda o kakovosti moka, največ vagonov zaradi visokega odstotka vlage. V letu 1955 in do junija 1956 pa je živilski laboratorij ugotovil od skupnega števila 255 pregledanih vagonov moka, ki jo je prodalo v novomeški okraj podjetje »Žito-Moka« Ljubljana, da kar 55 vagonov ni ustrezalo predpisani kakovosti standarda. Sanitarna inspekcija v Novem mestu je morala zato ustaviti prodajo vse te moka, ki je imela več kot v standardu predpisanih 14% vlage. Prav višji odstotek vlage je največkrat vzrok, da se moka kvari.

Zakaj dajemo mlini v promet vlažno moko? Republiški strokovni organ jim je vse do lanske jeseni predpisoval, naj od 50 kg krušne moka oddelajo kar 20 kg bele moka, ki mora ustrezati tipu 400 z maksimalno No. 4% vlage. Tako visok izplačil bele moka, ki se se zviša z rastočo hektolitrsko težo, so morali v vsej

Jugoslaviji mleti mlini samo za Slovenijo. Večina mlinov pa zaradi teh stroških predpisov ni mogla spoštovati predpisov standarda. Zato so si mlini pomagali tako, da so pšenico močnejše ovlažili pred meljavo. To je sicer moki zvišalo težo, hkrati pa je tudi zvečevalo nevarnost, da se bo pokvarila.

Naše tržišče lani ni moglo vsrkati vse bele moka, kajti potrošnik je zaradi znatne razlike v ceni med krušno in belo moko raje kupoval krušno. Tako se je nabralo v silosih LRS znatne količine bele moka. Zaradi visokega odstotka vlage in zvišanega odstotka pepela ni smela sanitarna inspekcija dovoliti v prodajo znatnega dela te moka. Iz skrbi, da bi se večje količine bele moka ne pokvarile na področju novomeškega okraja, je odvzela sanitarna inspekcija novomeškega okraja dne 30. oktobra lani v silos podjetja »Žito-Moka« Straža — Toplice

V laboratoriju neprestano preiskujejo različna živila

vzorce vse vključene bele moka. Živilski laboratorij je ugotovil, da je le 64 vagonov v tem skladišču bele moka, ki jo je kontroliral v zadnjih štirih letih živilski laboratorij, je bilo kar 109 vagonov v nasprotju s predpisi standarda o kakovosti moka, največ vagonov zaradi visokega odstotka vlage. V letu 1955 in do junija 1956 pa je živilski laboratorij ugotovil od skupnega števila 255 pregledanih vagonov moka, ki jo je prodalo v novomeški okraj podjetje »Žito-Moka« Ljubljana, da kar 55 vagonov ni ustrezalo predpisani kakovosti standarda. Sanitarna inspekcija v Novem mestu je morala zato ustaviti prodajo vse te moka, ki je imela več kot v standardu predpisanih 14% vlage. Prav višji odstotek vlage je največkrat vzrok, da se moka kvari.

Zakaj dajemo mlini v promet vlažno moko? Republiški strokovni organ jim je vse do lanske jeseni predpisoval, naj od 50 kg krušne moka oddelajo kar 20 kg bele moka, ki mora ustrezati tipu 400 z maksimalno No. 4% vlage. Tako visok izplačil bele moka, ki se se zviša z rastočo hektolitrsko težo, so morali v vsej

TO JEJTE, KAR VAM POSLIJEMO!

V zadnjih mesecih lanskega leta je morala Okrajna sanitarna inspekcija Novo mesto zaradi doslednosti analiz živilskega laboratorija preprečiti prodajo

13 vagonov slabe krušne moka, ki jo je podjetje »Žito-Moka« iz Ljubljane prodalo trgovskemu podjetju »Roga«, Novo mesto. Nazivlje pravočasnim številnim opozorilom so vagonске pošiljke predene krušne moka prihajale na novomeški kolodvor v sistematičnem zaporedju, tako da je Novemu mestu nekajkrat zmanjkalo moka v prodaji. Zaradi kritične situacije pri okrbni prehranstva s kruhom in moko in na pritisk javnosti, je morala sanitarna inspekcija nekajkrat dovoliti prodajo manjvredne krušne in bele moka, kakor jo predpisuje standard.

Sporočanje analitičnih izsledkov nestranske raziskovanja, zakaj jemo kruh slabe kakovosti, podjetje »Žito-Moka«, je uslužbenec novomeškega živilskega laboratorija škodilo in jih oviralo v rednem poklicnem delu. Prav na posredovanje grošitnega podjetja »Žito-Moka«

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Specializacija v trgovini, toda ne šablonska

O potrebi specializacije v naši upravnem odboru ljubljanske Trgovernine razpravljamo govinke zbornice je dala pri- že nekaj let. Zabeležili smo sicer tožba ljubljanske trgovske določen napredek, vendar razvoj podjetja »Manufaktura« proti v tej smeri še dolgo ni zaključen. Priporočilo zbornice odbora za Trgovernino bi bilo, če bi to op- ranje reševali preneč administra- tivo in po nekakšni strogi šabloni ni brez upoštevanja krajevnih pogojev in običajev kakor tudi potreb, ki jih pokaže sam razvoj. Zato tudi meje med posameznimi strokami in trgovini ne smemo do- ločiti preneč togo, ker bi to le opiralo zdrav razvoj po žiljenj- skih potrebah. Naloga specializa- cije v trgovini pa mora biti le ta, smela prodajati metrskega blaga za plenice in za rjuhe ali bombaž- ne blaga za domače obleke. Razvoj te trgovine v smeri ne- kakšne veleblagovnice za matere in otroke gotovo ni nepravilen in bi bil kvečjemu na mestu očetek, da ima ta trgovina še premajhen asortiman, zlasti kar se tiče otro- ške konfekcije.

SPECIALIZACIJO NAJ NAREKUJEJO POTROŠNIŠKE POTREBE

Na petkovi seji upravnega od- bora ljubljanske Trgovinske zbor- nice je bilo med obravnavo neka- terih spornih vprašanj glede pro- daj artiklov, ki sadijo o tuje stroke, slišati zelo umestno pri-ombo, da se mora nadrobna tr- govina pri specializaciji ozirati predvsem na potrebe potrošnika. Če vprašanje motrimo s tega gle- dišča, lahko svedo tudi podel- želso trgovino z mešanim blagom za specializirano trgovino, ker je pač specializirana po potrebah podelželso potrošnika in mu nudi le najpotrebnejše blago iz raznih trgovskih strok.

V trgovskem središču velikega mesta narekujejo potrebe potro- šnikov drugačen razvoj: po eni strani čimbolj razčlenjen specia- lizacijo po strokah z najširšim asortimanom v ožji stroki, hkrati pa specializacijo v smeri velebla- govnic, ki nudi v istem prostoru potrošniku blago najrazličnejših strok, svedo brez širšega asorti- mana v posamezni stroki. Med eno in drugo obliko specializirane trgovine so možne še omejene stop- nje, kar pa svedo ne pomeni, da bi trgovska podjetja lahko po- ljubno posegala v druge stroke, recimo zgolj zaradi prodaje kon- junktturnih artiklov iz teh strok.

Medtem ko je v središču mesta potrebna ozka specializacija po strokah, je v obrobni stanovanj- skih četrtih umestno, če se usta- nove na primer živilske trgovine, ki ne nudijo potrošniku samo obič- ajno špecerijsko blago, marveč tudi ose ostalo blago, ki ga go- spodinja dnevno kupuje, kakor mleko, kruh, meso, sadje in zele- njavo, tako da dobi na istem mestu vse, kar potrebuje in ji ni treba tehati od trgovine do trgo- vine.

NAPACNO OMEJEVANJE SPECIALIZACIJE

Neposredni povod za diskus- jo o opravljanju specializacije v

VEČJI ASORTIMAN — VEČJA OBRATNA SREDSTVA

Z opravljanjem specializacije nadrobne trgovine je v tesni zvezi tudi vprašanje obratnih sredstev. Naša industrija je zadnja leta znatno razširila asortiman svojih izdelkov, izbira v trgovini pa je še vedno rečna in močno zaostaja za tem, kar nam nudi domača proizvodnja. Temu zaostajanju trgovine za proizvodnjo so očito vzrok nezadostna obratna sred- stva. Čim večji je namreč asor- timan v trgovini, tem večja mora biti tudi zaloga. Večja zaloga pa terja večja obratna sredstva. Zato je naša kreditna politika od lan- skega leta za tem, nuditi trgovni večje obratne kredite. Naše ko- munalne banke danes celo ponu- jajo take kredite trgovini, ki pa v mnogih primerih še okleva, ker nima poguma založiti se v večjem obsegu iz bojazni, da bi cene na- pričakovano popustile, v takem primeru pa nima rezervo za kritje razlike v ceni blaga na zalogi, kar jo lahko pripelje v likvida- cijo. Pojav nam znova potrjuje, da mora imeti trgovina tudi mož- nost ustvariti si dovolj velik re- zervni sklad za primer izgube na zalogi. Tudi to je eden izmed po- gojev za izboljšanje asortimana v nadrobni trgovini in za razvoj trgovine v smeri specializacije.

Instrumenti, ki so predvideni v osnutku nove uredbe o delitvi dohodkov, kažejo, da bo v pre- cejniji meri ustrezno te potrebi trgovine. Hkrati bo delitev do- hodka v bodoče mnogo bolj spo- bujala trgovino k zdravi konkuren- ci. V tekmovalju med podjetji pa se bo potem razvijalo le tisto podjetje, ki bo svoje poslovanje najbolj prilagodilo potrebam trga in potrošnikom, kar bo samo po sebi vodilo k specializaciji.

F. S.

Prvi korak k elektrifikaciji gorenjske železnice

Z elektrifikacijo proge Jesenice—Področja se je zmogljivost karavanskega predora povečala za 60 odstotkov

Poročali smo že, da so minulo sredo odprli promet z električno vleko na elektrificirani progi Jesenice—Področja. Z elektrifikacijo tega sicer le 14 km dolgega odseka, od ka- terega odpade 8 km na karavanski predor, se bo bistveno povečala prevozna zmogljivost na tem delu proge, ki je važna tako za naš izvozni in uvozni promet, kakor tudi za tran- zitni promet avstrijskega blaga skozi našo državo do morja. Pobudo za elektrifikacijo je dala Avstrija, ki ima promet na ostalem avstrijskem delu proge že elektrificiran. Elek- trifikacija proge do Jesenice pa hkrati pomeni prvi korak k elektrifikaciji celotne gorenjske proge do Ljubljane.

OBNOVLJEN PREDOR POD KARAVANKAMI

Najobsežnejša so bila na novo elektrificirani progi dela v ka- ravanskem predoru. Ta predor je bil desetletja pod vplivom gorilnih plinov parnih lokomotiv in je bilo treba pred ureditvijo nove izola- cije z betonom ometom najprej odko- pati 8 do 10 cm debelo plast, si- cerni novi torkretni betonski omet ne bi prijel. Na prvi torkretni omet so namestili železno mrežo in stene nato ponovo torkretni ali torkretnimi aparati. Vsa dela v

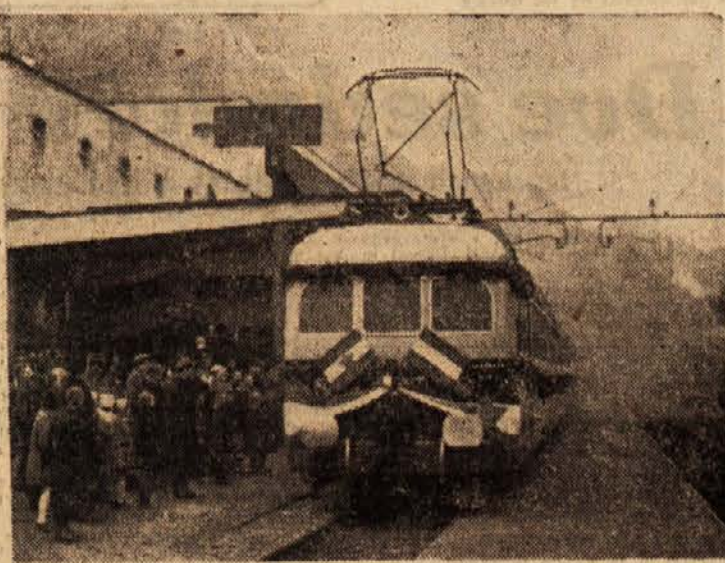
še potrebna dela za elektrifikaci- jo same proge, pri čemer so le v predoru uporabljala nekaj spe- cialnega materiala, nabavljena v Avstriji.

Elektrificiran jugoslovanski del proge obsega poleg 3,6 km proge v predoru še 2,4 km odprte proge in 3,9 km postajnih tirov na Je- senicah. Celotni stroški za ta dela so znašali 165 milijonov dinarjev. Za kvaliteto izvršenih elektrifi- kacijskih del so avstrijski stro- kovnjaki izrazili najlepše prizna- nje našim inženirjem in tehni-

promet, ki je lani dosegel 15.200 bruto ton na dan, nasproti 6900 bruto ton leta 1937. Ker je proga onstran karavanskega predora že dalj časa elektrificirana, so mo- rale doslej naše železnice skrbeti za prevoz vlakov s parnimi lo- komotivami skozi predor, kar je bilo zlasti oteženo, ker ima predor precejšen vzpon. Tako so morale vlak s 1200 tonami vleči tri lokomotive, zdaj pa bo ena sama električna lokomotiva lahko prepeljala skozi predor do 1000 ton, in to bistveno hitreje, ker električna lokomotiva na vzponih mnogo bolje vleče kakor parna. Tako se z elektrifikacijo hkrati skrajša vozni čas od Jesenice do Področja od sedanjih 18 na 17 minut.

Odslej bodo vlečno službo skozi predor opravljale avstrijske električne lokomotive, ki so urejene za obratno napetost 15.000 voltov, kakršne imajo elektrifi- cirane železnice v Avstriji, Švici, Nemčiji. Za to napetost je zgra- jena tudi proga do Jesenice. Naša država pa ima skupaj z Italijo na elektrificiranih progah obratno napetost 3000 voltov in zato naših električnih lokomotiv ne moremo uporabljati od Jesenice do Pod- ročja. Podobno je urejen promet tudi na elektrificiranih progah, ki vežejo Avstrijo z Italijo.

S.

VOZNI ČAS OD JESENICE DO PODROČJA JE SKRAJŠAN OD 28 NA 17 MINUT

Z elektrifikacijo se, kakor re- čeno, bistveno poveča propustna zmogljivost proge skozi predor, in sicer za 60 %. To povečanje zmog- livosti je nujno terjalo narasli

Nova potniška tarifa na železnici

Podražitev potniškega vlaka in pocenitev brzovlaka na dolgih progah

Od 1. marca t. l. bo veljala na naših železnicah nedavno objavljena nova potniška tarifa. Po tej tarifi je cena za potniški kilometer v drugem razredu do- ločena regresivno od 4,50 din. navzdol do 2,92 din. (pri oddaljenosti 600 km in več). Za prvi razred pa velja kakor se- danj. Za 50 % višja tarifa. Načelno pa je spremenjena tarifa za brzovlake. Do- slej je veljalo, da stane vozovnica za drugi razred brzovlaka prav toliko ka- kor za prvi razred potniškega vlaka, z omejitvijo, da je pri krajših razdaljah v vsakem primeru treba plačati vožno ceno do 50 km.

Osnova za novo tarifo pri brzovlaku je zdaj vožna cena potniškega vlaka z enotnim približkom 300 din. ne glede na razdaljo (za ekspresni vlak 600 din). Tako se pri krajših razdaljah (do 150 km) vožna cena za brzovlak zviša (na pri- mer v drugem razredu pri 50 km od 318 na 595 din, pri 100 km od 576 na 688 din), pri največjih razdaljah pa se brzovlak poceni, tako na primer v dru- gem razredu pri razdalji 600 km od

2142 na 2052, pri 1000 km pa od 3564 na 3220 din.

Tarifa za potniške vlake ostane do 100 km skoraj nespremenjena, potem pa se zaradi počasnejše regresije vožna cena nekoliko poveča, na primer pri 400 km od 1096 na 1196, pri 600 km od 1428 na 1752 itd. Omeniti je še delno po- dražitev pri nekaterih kratkih razda- ljah zaradi tega, ker se po novi tarifi do 100 km računajo cone od 5 do 5 km. Tako ostane dosedanja cena za razdalje od 1 do 5 km, od 9 do 10 km, od 14 do 15 km itd. nespremenjena, zviša pa se na primer pri razdalji od 6 do 8 km od 32 na 44 din, pri razdalji 11 do 13 km od 56 na 63 din itd.

Napoleed je določa nova tarifa, da je veljavnost vozovnice do 50 km samo 1 dan in da plača potnik, ki ima vožno ugo- dnost, približek za brzovlak z ustreznim popustom. Ob državnih praznikih (Novo leto, maj in 29. november), pa ve- ljajo popusti za nedeljske povratne vo- zovnice do razdalje 600 km.

enako industrijsko razstavo Za- hodne Nemčije.

● **Japonska na prvem mestu v svetovni proizvodnji ladijske tonaže** — V zadnjih letih je Ja- ponska izkoristila priljubljenost, da so vse ladjedelnice v svetu preobremenjene z naročili. Naglo je razvila svojo ladjedelnico indu- strijo. Tako je lani na splošno presenečenje, posebno Anglije kot vodilne države v ladjedstvu, za- vzela glede tonaže dovršenih la- dij prvo mesto, čeprav je leto prej daleč zaostajala. Japonske ladje- delnice so namreč lani skoraj potrojile tonažo dovršenih ladij, ki se je nasproti letu 1955 pove- čala kar od 561.000 na 1.538.000 ton, medtem ko se je tonaža ladij, ki so bile dovršene v angleških ladjedelnicah, povečala od 1.322 tisoč ton na 1.475.000 ton.

● **Rekord svetovne proizvodnje jekla** — Po podatkih ameri- škega Inštituta za železo in jeklo je leta 1956 dosegla svetovna pro- izvodnja jekla nov rekord: 311 milijonov ton, to je za 16 milij- onov ton več, kakor prejšnje le- to. Združene države Amerike so navzile lanski stavek, ki je po- vzročila izpadek proizvodnje v višini 11 milijonov ton, dosegle novo rekordno proizvodnjo 115 milijonov ton. Proizvodnja Sov- jetske zveze je dosegla 49 milij- onov ton. Na tretjem mestu je Zahodna Nemčija s 26 milijoni ton, potem pa sledijo Velika Bri- tanijska s 23 milijoni, Francija s 15 milijoni in Japonska z 12 milij- oni ton.

● **Rekord reške luke** — Po podatkih reškega podjetja »Luka« v skladišča je lani podjetje pre- tvorilo 2.965.399 ton blaga, kar predstavlja glede na leto 1955 po- večanje za 166.399 ton. V primer- javi z »Javnimi skladišči« v Trstu, ki imajo štirikratno večjo zmogljivost, je reško podjetje pretvorilo 29.076 ton več blaga kakor tržaško podjetje.

OB VOLITVAH NOVIH HIŠNIH SVETOV V LJUBLJANI

HIŠNI SVETI - važen činitelj družbenega upravljanja

Ta mesec poteka enoletni mandat ljubljanskim hišnim svetom. V nekaterih hišah so v teh dneh že izvolili nove svete, v drugih pa se volitve šele pripravljajo in bodo izvedene v nekaj dneh, do konca meseca. Ob tej priložnosti zapišemo nekaj o tej novi instituciji družbenega upravljanja, ki se je v svojem dveletnem trajanju že močno uveljavila in popolnoma upravičila svoj obstoj. Lahko rečemo, da so hišni sveti v glavnem dobro upravljalci stanovanjske zgradbe in da celo pomenijo več kot samo to. Mnogi državljani, ki so bili sicer neaktivni, so se prav v hišnih svetih vključili v družbeno življenje in se tudi uspešno uveljavljajo.

Nedvomno je velika zasluga hišnih svetov, da imajo hiše v zadnjem času mnogo lepše lice, kot so ga imele poprej. V dveh letih, odkar je uvedeno družbeno upravljanje v stanovanjskih zgradbah, je bilo na tem pod-

ročju storjeno več kot prej v desetih letih. Seveda je razumljivo, da hoče vsakdo stanovati v čim bolj urejeni hiši. Ta težnja se v polni meri kaže v delovanju hišnih svetov in jih tudi ureditve hiše v okviru finančnih in drugih možnosti. V primerjavi s predlanskim letom, ko so se hišni sveti nekako bali jemati kredit, pomeni lansko leto velik napredek. Fondi, iz katerih hišni sveti jemljejo kredite, so bili stalno izčrpani, tako da so v mnogih primerih morali celo nanje čakati. Seveda prihajajo trenutno v postev najnujnejša pravila, vendar so nekateri hišni sveti vzliče temu iz svojih sredstev že nabavili moderne hišne pripomočke. Tako so v 10 hišah »Litostroja« kupili lani pralne stroje, v nekaterih hišah pa že govorijo o nabavi pralnih strojev, skupnih hladilnikov in drugih pripomočkov. Nedvomno bo tudi to v bližnji bodočnosti ena važnih nalog hišnih svetov.

Seveda so bile v upravljanju tudi nepravilnosti, ki pa so se dogajale tam, kjer med stanovanjci ni bilo razumevanja in so prihajale do izraza razne težnje posameznikov, da sebi na račun zgradbe popravilo stanovanja ali pa da imajo od tega kake druge koristi. Takli primeri so bili bolj pogosti v prvem letu, ko so se mnogi stanovanjci izgovorili, da so drugje prezaposleni, izmikalji sodelovanju v hišnih svetih. Zaradi tega so prišli potem v hišne svete tudi ljudje, ki gledajo predvsem na svoje koristi, manj pa na koristi skupnosti stanovanjcev hiše. Takih primerov je bilo lani mnogo manj, letos pa bodo še bolj omejeni. Stanovanjske uprave so v najboljši preloži primerih intervenirale in plod tega je bilo nekaj stanovanjskih hiš v našem mestu — največ v občini Center — pod prisilno upravo. Stanovanjci pa so v največ takih primerih kaj kmalu spoznali, da je mnogo boljše, če upravljajo sami, kot pa da plačujejo človeka, ki to opravlja in ki razen tega ne pozna problemov in potreb hiše, kot jih sami poznajo.

Stanovanjsko upravljanje pa ima tudi nekaj objektivnih težav. Predvsem gre za pomanjkljivo zakonodajo na tem področju. Težko je pričakovati napovedanih 7 zakonov s področja stanovanjske izgradnje in uprave, ker bo potem poslovanje mnogo bolj urejeno. Stare stanovanjske zgradbe, ki jih je v Ljubljani mnogo, so trenutno v slabšem položaju, ker sedanja razlika v formiranju fondov ne ustreza. Stare hiše z nizkimi najemnina-mi in velikimi potrebami često ne morejo vzeti posojila niti za najnujnejša popravila, ker so njihovi skladi premajhni in v določenem številu let ne nudijo garancije za povrnitev posojila. Vse ljubljanske občine so sicer omilile dajatve zgradbam, sezidanim pred letom 1918, vendar to še ni dovolj.

Priprave za letošnje volitve so zelo živahne. Te dni so skoraj povsod predmet domačih razgovorov, seveda pa zanje skrbijo tudi družbene organizacije. V občini Šiška je pri vsakem terenskem odboru SZDL formirana posebna komisija za pomoč pri volitvah, povsod so bili sklicani sestanki predsednikov hišnih svetov. Prav je, da se daje primerna skrb izvolitvi organov, ki so si s svojim delom ustvarili pomembno mesto v družbenem upravljanju in v katerih samo v Ljubljani sodeluje preko 5000 državljanov.

-at

DRŽAVNO PRVENSTVO V UMETNEM DRSANJU

Slaba udeležba

Jesenice, 9. febr. — Danes se je v jesenici začelo državno prvenstvo v umetnem drsanju. Prvi dan so tekmovali v obveznih likih. Peter Peršin je tekmoval kot član brez konkurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

konurence in zbral 246 točk. Pri članicah je imela Zlatica Andreja kot običajno najbolj resno tekmovalko v Staji Fajdiga. Andrejeva vodi v razmerju 295,7:284,7. Gabriel Zigon je kot mladinec nastopil sam — 143,9. Mladinci je bilo sedem. Vodi Katjuša Derenda 180 pred Binco Kristanovo 171,9 in drugimi.

Posebeli moramo poudariti, da so se mimo ostalih tokrat izredno izkazali ne-

SPORT IN TELESNA VZGOJA

DRŽAVNO PRVENSTVO V ALPSKIH DISCIPLINAH

TAKO KOT VČERAJ

Steže spet zmagal pred Dornikom, Mulejem, Lukancem, Kunšičem itd.

Jahorina, 9. febr. — V nadaljevanju državnega prvenstva v alpskih disciplinah je bilo danes na sporedu tekmovalje v slalomu. Startalo je 59 članov, 6 članic, 25 mladincev in 7 mladink. Vreme danes tekmovalcev ni bilo naklonjeno, ker je bilo hladno in vetrovno, proge so se bile poldnevne. Organizatorjem je danes spredetelo tako, da smučarji niso startali po čisti, ki so bili določeni, niti sodniki zbor do časa poročanja še ni zbral uradnih rezultatov. Po neuradnih podatkih je pri članih tudi danes triumfirala Steže, pri članicah spet Zupančičeva, pri mladincih pa tudi danes Fanelova.

Srečanje najboljših članov je bilo danes končano enako kot včeraj. »Jahorinski« Salieri, kot prebivalci iz okolice vsi imenujejo Janca Steže, ni vsegal niti za trenutke. Pokazal je solidno formo in v velikem dvoboju s Dornikom osvojil še naslov državnega prvaka. Steže je bil že doslej poznan kot mojster za veleslalom (osvojil je pet prvenstev), sedaj pa se je presenetljivo uveljavil tudi kot izreden vozač alomov. Steže grozi, da bo jutri v smuku osvojil tudi tretjo zlato medaljo na Jahorini. Dornik je imel v drugi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

Drugo mesto je osvojil Lukanc, tretje Dornik. V drugi vožnji je imel v prvi vožnji laži čas kot smagovalec, v prvi pa je zaostal za sekundo. Tako je že drugi prišel za Stežem.

Večni hazarder »Boh stete« — Tine Mulej je bil spet tretji. Kaže, da polanski poskodki še ni prišel v polno formo. V prvi vožnji je bil izvrten vse do nekega metra pred ciljem. Kot vedno je šel na vse ali nič. Tle pred ciljem je padel in izgubil dragocene sekunde. V drugem teku jih ni mogel nadomestiti in tako mu je preostalo le še upanje v smuk.

VZBUJAJMO INTERES ZA UČENJE!

Razmišljanja
ob začetku
II. polletja

Veselih in žarečih lic so se otroci te dni spet vsedli v šolske klopi. Drugo polletje! Skoraj se že pozabljeni ugotovitve prvega polletja. Marsikje doma bodo pričeli zanemarjati otrokovo delo. Dvakrat, trikrat bodo še izrekli otroku kako trdo besedo, potem pa pozabili nanj. Rad bi poznal otroka, ki mu je učenje dražje kot igra in druge oblike sprostitve! Ali naj našim otrokom to zamerimo? Ne, nikakor! Zmeraj pomislimo pri tem na to, da so do našega časa člani naše družbe. Za-

kaj to omenjam? Primerjava mlade in nežne rastline, ki jo uniči vsak vihar, z otrokovim razvojem, ni slaba. Otroci na stopnji osnovnošolske obveznosti se zmeraj navajajo na realnost. Zanj je fantazija prevladujoča, konkretna življenjske naloge in delo v zvezi z njimi, pa so potisnjene v stran. Zato tudi toliko neresnosti pri učenju samem. Mati na vse načine dopoveduje otroku, da se mora učiti. »Ivanček, nekaj dobiš, če bo spravevalo lep!« ali pa »Če bo oče zvedel, da si v šoli slab, te bo

namlatil!« in še »Če ne boš ubogal in ne boš učenje zanemarjal, te ne bomo imeli več radi!« Take in še podobne pridigarske stavke bi lahko naštevali. Kako le-ti nam delujejo: zmanjšujejo materino avtoriteto, vzgajajo otroka, da napravi nekaj le, ako dobi nagrado in zmanjšuje pravičen odnos otroka do staršev. Zgrešeno in absolutno nepravilno je tam, kjer je le mati sama vzgojiteljica in učiteljica v družini. Ne bom podcenjeval avtoritete matere, vendar pa smem trditi, da je že biološko pogojena moška avtoriteta močnejša! Poznajo jo in dokazujejo, da prav tam, kjer se tudi očetje zanimajo za otrokovo vzgojo v šoli, le-ti dobro študirajo. Seveda le, če so očetje znali približati otroku; s šibo, ki jim je stalni vzgojni pripomoček, bodo otroka sebi le odtujili.

Drugo polletje je tu. Se je dovolj časa. Kako naj dosežemo, da se bo otrok le učil? Osnovo smo že nakazali. In sedaj? Prav in najpomembnejše je tesno zblizevanje staršev z otroki. Nujna posledica tega je, da se starši zanimajo za dnevno delo otroka v šoli. Le tako bodo lahko spoznali, kje žuli otroka čevlji. Kdaj pa kdaj bodo pregledali otrokove izdelke in jih bodo preverili. Ne samo grajati — pohvala mnogo več zaleže! Predvsem pa je treba v otroku vzbujati interes za učenje. Kako? Nešteto je življenjskih primerov, ki kažejo, kako potrebna je izobrazba vsakemu delavcu. Toda — pomnil! Ne bodite s primeri vsiljivi. Preudarni starši znajo dobro izkoristiti večerni ali opoldanski pogovor in vanj vplesti, bodisi lastna izkustva ali pa primere drugih, ki danes študirajo, ker so nekoč to lahko mislino zanemarili.

Ne mislite, da boste z enkratno motivacijo že opravili vzgojno nalogo in se bo jutri Ivan že učil. Izkušeni starši dobro vedo, kolikokrat je nekaj treba povedati. So primeri, ko tudi takrat ne gre. Bogato izkoriščena predšolska doba in pravilno vzbujanje interesa za učenje sta opravila levi del. In še nekaj je treba dodati. Doslednost! Otrokov zred dnevni red usmerjamo mi — toda ne tako: danes se je Ivan učil, jutri in pojutrišnjem se mu ne bo treba. Ponovno, doslednost, naše zanimanje za otrokovo delo in pravilno vzbujanje življenjskih interesov za učenje — nam bodo dali ob koncu šolskega leta razveseljive rezultate.

V. Smajc

Če so učenci dobro pripravljeni

Kaj imajo novega V NAŠIH TRGOVINAH

Ko sem se mudila pred dnevi v mestu, sem se malo razgledala po trgovinah s tekstilom. V trgovini sem videla neko novo šarasto blago, ki sem ga opazila že v izloženem oknu. Kakšno blago je to? Če poznate delenaste rute in šale, ne bo težko uganiti, da je to delen. Najprej sem podvomila v uporabnost tega blaga, ki je tako pisano in šarasto. Brž pa, ko sem ga otipala, sem opazila, da je delen kvalitetno blago iz čiste volne in se ne mečka. Zato mislim, da bi ga

lahko porabile za volnene bluze, ki jih bomo nosile k enobarvnim, širokim ali ozkim krilom, primerni pa je tudi za obleke za vsak dan in službo. Le vzorec morda ni čisto posrečen. Če bi bil delen bolj umirjen, morebiti celo enobarven, bi bolj pridobil na svoji privlačnosti. Močnejše ženske si ne morejo privoščiti tega dobrega, vendar zanje preveč vzorčastega blaga. Zato bi priporočila, naj bi naši uvozniki upoštevali ta pridržek in bi po možnosti nakupili nekaj blaga z bolj umirjenimi vzorci.

Kar bi vas še zanimalo, da je novega, je brokat za odeje. Izбира tega blaga je bila pri nas doslej silno rečna. V glavnem so prodajali brokat le v rdeči, rumeni in modri barvi. Zdaj se je pa pojavil tudi v temnozeleni, svetlozeleni, turkiznozeleni, gorčični in zelo temnozeleni barvi.

Tudi poplin je zelo iskano blago za moške srajce in bluze. Prav v teh dneh imajo nekaj več izbire tega blaga, sicer še vedno v enobarvni (sivi, drap in modri) kvaliteti. Mislim, da bi bilo pametno, če bi naše tovarne izdelovale bolj vzorčast, črtast, pikast in karizast poplin, ker se ne zamaže tako hitro in je zato bolj praktičen. In še to naj povem, da imajo v trgovinah s tekstilnim blagom razen drugega blaga že pripravljene flanelaste rjuhe, boljše in malo slabše kvalitete.

Kaj pa volneno blago? V naših trgovinah je res precej izbire v volneno blago. Če se hočemo okusno in lepo napraviti in če imamo dovolj denarja, si lahko kupimo izdelke tovarne Novoteks, Parafina, Majšperka, nove tekstilne tovarne Bača Podbrdo in drugih naših in tujih trgov. Za ženske obleke imajo veliko izbiro volnenih ripsov in krepev v rdečih, peščenih, zelenih, modrih, sivih in rjavih odtenkih. Čeprav imajo že veliko izbiro blaga, pogrešamo žensko karizasto, čisto volneno blago za obleke in krila. Zato bi bilo prav, če bi se naša tekstilna tovarna lotila izdelovanja tudi takega blaga.

Moški si lahko kupijo polšportno obleko iz češkega kamgarna. To blago ni predrago v primeri z ostalimi blagi, saj stane en meter 4400 dinarjev. Češki kamgarni in gaberdeni so enobarvni: sivi, rjavi, modri, zelenkasti in rižasti (mejirani).

Sodobno GOSPODINJSTVO

Zadnja lanskejšta številka »Sodobnega gospodinjstva«, ki je zaradi tehničnih ovir šele nedavno izšla, kaže zmeraj večjo praktično usmerjenost. Skoraj v vseh prispevkih so napotili, ki jih lahko uporabijo vsi družinski člani. Mimo uvodnika, ki kritično osvetli našo prvo mehanizirano pralnico na vasi, je v zvezku zanimiv članek o novih zaščitnih lakih za pod in za vse druge lesene dele v stanovanju. Kdor si preureja stanovanje, mu bo zelo koristil članek o predelavi lesa in o pregrinjavih za sodobna ležišča. Predelava pa tudi sama pregrinjala, ki jih svetuje avtor članka, niso draga, kljub temu pa zelo praktična, trpežna in lepa. Prispevek o jedilni posodi vas bo s silko in besedo seznanil s lepimi in v vsakdanjem uporabno jedilno posodo iz domače keramike, kakršno izdelujejo ali pa jo bodo v kratkem izdelovali v Ljubljani. — Odved tudi ne bo članek o kisanju mleka. Zadnje strani tega zvezka se kakor običajno napolnijo s jedilniki in recepti za majhne in velike jedi in z navodili za ročno delo. Perutninarji pa bodo najbrž s veseljem prebrali prispevek o pravilni negi perutnine pozimi, ki pomaga, da kokoli kljub mrazu pridno nes.

Tweed je praktičen za moške suknjice in ženske obleke za vsak dan

Kaj pa tweed? Se zmeraj je moderen in praktičen za spomladanske plašče, kostume, moške in ženske obleke ter krila. Novoteks je letos izdelal nove vrste tweed, rižasti tweed. Nova tovarna Bača Podbrdo pa je poslala na trg karo velur, nekoliko dlakasto blago, slično moherju, za ženske komplete, jopice in krila. Tudi moher za plašče se dobi v naših trgovinah. Na razpolago imajo še poznani bukli v črni, rjavi, zeleni in petrolejski barvi. Bukli je znan po svoji dobri kakovosti in trajnosti, saj ga lahko nosimo tudi po dvajset let. Balonsko svilo dobite v naših trgovinah domačo in uvoženo. S tem sem v glavnem izčrpala zalogo blaga po ljubljanskih tekstilnih prodajalnah. Vam, drage bralke, bi svetovala, da dobro

Široka obleka iz delena in princea krojena obleka iz volnenega ripsa

premislite, preden se boste odločili za nakup kateregakoli blaga. Naspolni velja, da je pametneje kupovati manj, toda dober in kvaliteten tekstil.

Pomarančne in limonine lupine

Pomarančne in limonine lupine ne zametajte! Kadar olupimo pomarančo ali porabimo limonin sok, obrežemo te lupine zelo na tanko, tako da dobimo samo rumeno koščico. Tene rumene koščice nasekajmo prav drobno, denemo v kozarec, ki se za pripravo, pomešamo jih s sladkorjem in jim dodamo nekaj kapljic limoninega soka, po vrhu natresemo sladkorja, toliko, da le-ta ostane suh, da preprečimo kvasjenje. Lupine lahko sproti dodajamo. — Tako konzervirane pomarančne in limonine lupine ohranimo vse leto. Uporabljamo jih lahko v vsako kremo, v nadev za modrate jedi itd.

Sobna lipa

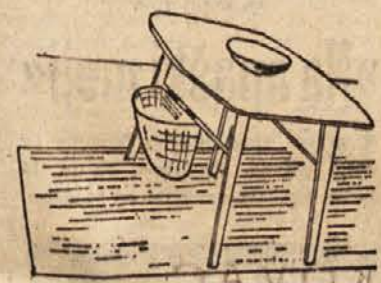
Sobna lipa pri ljubiteljih sobnih rastlin ni tako znana kakor n. pr. asparagus, gumovec, filodendron, primula in ciklama, ker razen precejšnje občutljivosti ni posebno lepa. Zaradi hitre raste potrebuje razmeroma velike lonce in dobro, toda ne preveč prhko zemljo. Vrtnarji običajno sadijo poletne potaknjence v lončke s prhko, na hranilih bogato zemljo in jih postavijo v zasenčeno srajčo gredo. Med rastjo jih včasih zalijejo še z gnojilom ali pa raztopino umetnih gnojil, da napravijo izredno velike liste, ki v jeseni marsikoga zapeljejo. Kmalu pa sledi razočaranje, ker sobni lipi zaradi spremembe prostora liste porumenijo in počasi odpade.

Sobna lipa najbolje uspeva v dnevnih sobi, kjer je tudi pozimi vsaj 12 stopinj Celzija toplete. Prav dobro pre-

zimi v hladni sobi (4 do 5 stopinj Celzija), vendar ji liste skoraj vedno porumenijo. V zmerno topli dnevni sobi pa vso zimo počasi raste in cveti, če stoji na dovolj svetlem prostoru. V polseni in na toplem jo rade napadejo listne uši in tripsi, ki jo kmalu uničijo, ako jih pravočasno ne zatremo (DDT prašek). Sobna lipa se torej pozimi in poleti najbolje počuti pri oknu v zmerno toplem prostoru. Ako jo spomladaj prenesemo na balkon ali celo na vrt bo poleti bujno uspevala, pozimi pa rumenela in hiral. To rastlini sami sicer nič ne škodi, saj se spomladaj spet bujno obraste, teže pa je nam, ker si predvsem pozimi želimo osvežujočega zelenja v stanovanju. To je v glavnem tudi vzrok, da sobna lipa pri nas ni bolj razširjena.

Vzgoja sobne lipe je preprosta. V začetku julija starejša rastlina obrežemo in napravimo zelene potaknjence, ki naj imajo tri do štiri liste. Liste na potaknjencih do polovice odrežemo, da zmanjšamo površino izhlapevanja, potaknjence pa potaknemo posamez v majhne lončke, ki jih napolnimo s dobro vrtno zemljo ter čistim drobnim peskom (mivko). Lončke postavimo med okna, v stekleni zvonci ali pa v zaprto gredo, če jo imamo. Potaknjence nekajkrat na dan poskrupimo, ko pa se vrastejo, jih presadimo v večje lončke z dobro vrtno zemljo. Mlade rastlinice takoj privajamo na bodeče okolišje, da pozimi ne bodo rumenle. Liste bo sicer polovico manjše kakor pri siljenih v zaprtih gredah, vendar bo trpežnejše, zlasti če bomo pustili sobno lipo stalno na enem mestu. — Obrezane rastline se še v poznem poletju razrastejo v lepe košate grmiče, ki v jeseni in pozimi bogato cveto. Če jo večkrat obrežemo se sčasoma zelo razraste in zavzame precej prostora. Skromnejša glede tega je pritlična oblika sobne lipe (Spartanella africana nana), ki je naš vrtnarji žal nimajo.

Miha Ogorevc

Košek za drobnarije

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Starih zadrž ne zavrnimo! Prišljemo jih lahko na preveke blazin, ki jih imamo na stoli in kavču, ker jih moramo večkrat oprati. Limone ne prerežemo z nožem, če pol, ker tako prerežemo tudi peške, ki kvarijo okus. Limono okrog in okrog narežemo, potem pa jo počasi razpolovimo z rokami.

Limone, ki so se preveč osušile, položimo v vročo vodo (ne kremo). Po preteku dveh ur jih vzamemo iz vode in obrišemo. Uporabljamo jih šele takrat, ko so se popolnoma ohladile.

Novo položeno posodo pred prvo uporabo napolnimo z vodo, vzremo vanjo 3 dkg soli in prav toliko kisa (na dva litra vode). Tekočina naj vre eno uro. Lošč se tako dalj časa ohrani in ne poka.

Iz pisanege kretona ali delena sesijemo predpasnike za naše dekletce

Nagradni natečaj JEDILNIK ZA TRI DNI

Sobota
Kosilo: ohrovtova enolončnica, zdrobov narastek, jabolčni pire — cena 250 din.
Večerja: gratinirane jetrne palačinke, čaj — cena 135 din.
Nedelja
Kosilo: juha s fritiranimi rezanci, glazirana telečja pečenka, radičeva in krompirjeva solata, čokoladne rezine — cena 500 din.
Večerja: francoska solata, čokoladne rezine, jabolka ali čaj — cena 200 din.
Ponedeljek
Kosilo: telečja rižota obložena s cvetačo — cena 220 din.
Večerja: domači rezanci s orehi, bela kava — cena 160 din.
PRAKTIČEN NAKUP, PRIPRAVA IN POVEZANOST DELA
Pri kuhanju povežemo po možnosti delo tako, da ob istem času, ko kuhamo kosilo, pripravljamo tudi večerjo, ki jo bomo skuhali ali spekli šele večer.
V soboto bomo pripravili vse potrebno za tri dni, kar pomeni prihranek pri delu in času in nam bo ostala vsaj kakšna popoldanska ura za čitanje, razvedrilo ali počitek.
Ko kupujemo hrano na trgu, glejmo, da bo raznovrstna ter da bo vsebovala vse, kar sodobna znanost od nje zahteva, zlasti pa vitamine. Paziti moramo, da ne kupujemo živil, ki so trenutno najdražja, temveč jo je cene glede na sezono najbolj ugodna.
Nakup v soboto:
Četrť kg govedine 50 din, 1 in četrť kg teletine 350 din, četrť kg surovega mesa 155 din, 10 dkg jetrnih pastete 35 din, 10 dkg sira (trapišt) 35 din, osminko litra kisle smetane 17 din, 10 kom. jajc 220 din, ena limona 30 din, 1 kg bele moke 80 din, 1 kg belega zdroba 80 din, 1 kg sladkorja (sipa) 145 din, 1 konzerva paradiznikov meze 30 din, 1 kg jabolk 50 din, 3 kg krompirja 45 din, četrť kg orehov v lupini 60 din, 1 glavo ohrovtva 50 din, 1 cvetača (malo) 40 din, zelenjavo za juho 30 din, skupaj 1592 din.
Ko imamo ta material doma, ga bomo razdelili za tri dni. Najprej bomo meso odvečali od kosti, ki jih bomo drobno razsekali, da iz njih izvečemo čimveč hranljivosti, jih oprali, stresli v lonec in jih zalili s 5 litri hladne vode. Dodali bomo odličeno zelenjavo za juho, in sicer 2 korenčka ter malo selene in peteršilja ter četrť kg govedine.

Kosti s vodo bomo pustili stati okrog pol ure, nato pa bomo postavili lonec na ogenj. Paziti moramo, da bo juha, ko bo gotova, 2 in pol litra, od katere bomo 1 in tri četrť litra pustili za nedeljo, ostalo pa porabili v soboto za ohrovtovo enolončnico.
Od teletine oddvojimo četrť kg od onega mesa, kar ga je bilo pri kosilih, za ponedeljek za rižoto, tri četrť kg mesa pa to ostalo za nedeljo, in sicer lepo meso od kosti ali obistajna v enem kosu. Vse to meso postavimo na hladno mesto in ga pokrijemo.
Ohrovtova enolončnica
Glavo ohrovtva očistimo in operemo ter zrežemo. Dodamo ga na 1 in pol litre masla, pridamo 1 strok česna, malo zelenega peteršilja, list zelene in malo pravega popra. Posebej skuhamo 4 narazane olupljene krompirje in očisteno listje od cvetače. Dušeni ohrovt zapiramo z moko in zalijemo z juho. Kosti obremo, zrežemo kuhano govedino na koščke in vse stresemo skupaj. — Pred serviranjem dodamo 1 dkg surovega masla in malo popra.
Zdrobov narastek
Tri rumenjake mešamo s tremi žlicami sladkorja, dokler lepo ne naraste. Potem stepemo iz treh beljakov trd sneg in mu dodamo še 3 žlice sladkorja, katere stepemo s snegom tako dolgo, da postane sneg popolnoma trd. Nato ga zmešamo s rumenjaki in šestimi žlicami surovega zdroba. Zmes stresemo v namazano kozico in jo postavimo v pečico. Pečen narastek prelijemo s pol litra vrelega mleka, kozico pokrijemo in jo pustimo v topli pečici, da narastek mleko popije. Iz kozice ga vzamemo šele pred serviranjem.
Pripravljanje večerje
Ko kuhamo kosilo, pripravljamo hkrati tudi večerjo. V tričetrť litra mleka stepemo jajce, malo soli in pol litra bele moke. Iz tega napravimo gladko redko testo za palačinke, ki jih pečemo med tem, ko kuhamo kosilo. Spečemo 20 tankih palačink.
Štiri kose zavijemo in pokrijemo (ev. pomažemo s nekaj kapljicami olja, da se ne posušijo) in jih prihranimo za nedeljo. Ostalih 16 kosov pripravimo za večerjo. Nadevamo jih s sledenim jetrnim nadevom: na kavni žlici masla ali surovega masla prepražimo malo popra in zelenega peteršilja in 10 dkg jetrne pastete. S tem nadevamo palačinke, jih položimo v namazano kozico eno vrh druge ter pustimo tako stati do večera.

7. prispevek
Rezanci
Če ulegnemo, zamesimo v soboto rezance za ponedeljek. V 40 dkg bele moke ubijemo dve jajci in dodamo toliko vode, da dobimo trdo testo.
Pripomba: Ko so jajca cenejša, damo na 10 dkg moka 1 jajce in zamesimo testo brez vode.
Glazirana telečja pečenka
Približno tričetrť kg čistega telečjega mesa pečemo s žlico masla. Dobro je, če meso najprej malo dušimo in ga šele potem postavimo v pečico. Preden ga postavimo v pečico, ga namažemo s žlico gorčice in osolimo. Ko je pečeno, odrežemo košček mesa za svečer k francoski solati. Ostalo meso zrežemo v štiri snake kose, ki jih denemo v omako, narežemo 10 dkg transtovskega sira na rezine in s njimi obložimo meso. Ponovno postavimo nazaj v pečico. Sir se bo raztopil. S sirom prevlečeno pečenko serviramo s krompirjevo, radičovo ali drugo solato.
Čokoladne rezine
4 dkg matgarine, četrť kg sladkorja in celo jajce mešamo četiri ure, nato dodamo 2 dcl hladnega mleka, 38 dkg moka, žlico smetle čokolade in nazadnje pecilni prašek. Zmes pečemo v namazani pekaču 50 minut. Ohlajeno testo namažemo s marmelado, zapognemo, posujemo s sladkorjem in razrežemo na rezine.
Francoska solata
6 kuhanih krompirjev, 2 kuhana korenčka olupimo in zrežemo na kocke ter jih pomešamo s majonezo.
2 rumenjaka, malo limoninega soka in osminko litra olja, gorčice in soli.
Telečja rižota, obložena s cvetačo
Četrť kg telečjega mesa, čebule, 40 dkg riža, žlico paradiznikove meze, 3 dkg surovega masla in vode. Rižoto obložimo pred serviranjem s zabeljeno cvetačo.
Domači rezanci s orehi
Kuhane domače rezance skuhamo, prepražimo na žlici masla in 2 dkg surovega masla ter malo krhkih drobtin. Pred serviranjem jih damo na topel krožnik in posujemo s smetlami orehi, pomešanimi s sladkorjem. L. B.

Bilten št. 1

Prva letošnja številka Biltena, ki ga izdaja Centralni zavod za napredek gospodinjstva, je v glavnem posvečena gospodinjstvenemu šolanju, torej vprašanju, ki je pri nas še zelo pereča. Uvodnik obravnava gospodinjstvo šolanje na Gorickem, kjer je že v vseh nižjih gimnazijah od prvega do tretjega razreda reden in obvezen gospodinjstvi pouk. Ing. Vilma Pirkovič je za to številko Biltena napisala obširno poročilo o gospodinjstvenem izobraževanju na Nizozemskem, kjer večina vaških in mestnih deklet, ki namenjajo po končanem obveznem šolanju zapustiti šolske klopi, obiskuje nižjo gospodinjstvo šolo. — Nič manj zanimiv ni prispevek tovaršice Eve Kovacicve o gospodarskih, socialnih in šolskih razmerah na Danskem ter posebej o tamkajšnjem gospodinjstvenem šolanju, ki z ustaljenimi učnimi metodami šanje velike uspehe. Nedvomno bo seznanjanje naših gospodinjstvenih strokovnjakov z organizacijo gospodinjstvenega šolanja v tujini dalo marsikatero vzpodbudo za organizacijsko in morda tudi za vsebinsko izpopolnitev tovrstnega šolanja pri nas, ki si šele utira pot.

DNEVNE NOVICE

VSEM ZAVAROVANEC
SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Na drugem zasedanju Republiške skupščine socialnega zavarovanja LRS dne 13. novembra 1956 je bila izvoljena posebna komisija, ki bo proučila delo pri zavodih za socialno zavarovanje ter ugotovila vzroke zavlačevanja postopkov uveljavljanja pravic zavarovancev. V skladu z namenom komisije želi ta dobiti tudi neposredno od zavarovancev kakor tudi organizacij, zlasti sindikalnih, pripombe, predloge in pritožbe posebno glede:

- a) reševanja vloženih predlogov in pritožb za priznavanje starostne, družinske in invalidske pokojnine;
- b) reševanja vlog in pritožb za priznavanje otroških dodatkov;
- c) izplačevanja nadomestila plač v času bolezni s strani zavodov;
- d) reševanja predlogov in pritožb glede klimatek zdravilja.

Prizadete zavarovance kakor tudi organizacije prosimo, da so v pisemnih poročilih (ki jih dostavite do 15. marca na naslov: Republiška skupščinska komisija pri Zavodu za socialno zavarovanje LRS, Ljubljana, p. predal 79), objektivni, nepristranski, da ne očitajo zavodu zavlačevanja, ki so ga sami zakrivali, s tem, da niso pravočasno predložili zavodu potrebne listine. Navedite dejstva, zlasti dobo čakanja, kar podprete z navedbo datumov ter na zahtevo od komisije, da pošljete na morebitna vprašanja odgovore, ker komisija ni organ za reševanje pritožb.

Ugotovitve bodo mogle koristno služiti za odpravo napak in izboljšanje poslovanja. Na podlagi teh in še drugih ugotovitev bo komisija predložila Republiški skupščini Zavoda za socialno zavarovanje LRS svoje poročilo.

Republiška skupščinska komisija pri Zavodu za socialno zavarovanje LRS.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
za nujne primere od 9. do 16. februarja
nočna od 20-7, ob nedeljah in praznikih ves dan

Zdravstveni dom Center: dr. Jože Podobnik, tel. 21-518, Gorupova 3-III; dr. Milena Vrčica, tel. 31-361, Komenskova cesta 22.

Zdravstveni dom Bežigrad: dr. Henrik Peče, tel. 21-286, Lavričeva 3 a ali tel. 30-800.

Zdravstveni dom Šiška: dr. Zlatko Voglar, tel. 21-208, Celovška 34.

Zdravstveni dom Vič: dr. Edvard Jemec, tel. 21-494, Tobačnica ulica 6, v odnošnosti zdravniška klicati telefon št. 21-494, 23-372, ob nedeljah 21-797.

Zdravstveni dom Moste: dr. Alenka Radšelič, tel. 31-359, Krekova ul. 5.

Zdravstveni dom Rudnik: dr. Bogdan Leskovic, tel. 20-167, Ižanska c. 5, v odnošnosti zdravniška klicati tel. št. 20-500.

Zdravstveni dom Sentvid: tel. 731 ali 741.

OBVESTILO

Univerza v Ljubljani obvešča vse študente v zvezi z vpisom v poletni semester naslednje:

1. Redni vpis v poletni semester 1957 bo od 20. febr. do 5. marca 1957.
2. Naknadni vpis v poletni semester 1957 bodo dovoljevali na podlagi utemeljenih prošnji dekanatov pristojnih fakultet do 2. aprila 1957.
3. Pričetek predavanj v poletnem semestru bo 1. marca 1957.
4. Vpisi slušateljev v poletni semester 1957 bodo:

- a) za slušatelje Prirodoslovno-matematične in filozofske fakultete v kvesturi Univerze, Trg revolucije 11;
- b) za slušatelje Pravno-ekonomske fakultete v ekonomski oddelku na dekanatu Pravno-ekonomske fakultete v Gregorčičevi ulici 27;
- c) za slušatelje fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo v prostorih fakultete, Krekov trg 1;
- d) za slušatelje Tehniške fakultete v poslojju oddelka za gradbeništvo in geodetizmo — stara tehnika, Aškerčeva ulica 11;
- e) za slušatelje Medicinske fakultete v prostorih fakultete, Vrazov trg 4.

Nadalje sporočamo, da morajo slušatelji (ki morajo imeti pred vpisom

testirane vse semestre) predložiti pristojnim uradom ob vpisu:

1. indeks, univ. legitimacijo in dva izvoda osebnega izkaza (en kolkovan s 30 din);
2. prispevek za zdravstveni fond v znesku 200 din, ki se vplača v gotovini ob vpisu;
3. redni slušatelj — potrdilo o fluoro-grafiranju, slušatelj do 25. leta starosti pa še potrdilo o besežiranju.

Tiskovine za vpis se dobe za Prirodoslovno-matematično in filozofsko fakulteto pri vratarju Univerze, za Fakulteto za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo pri vratarju fakultete na Krekovem trgu 1, za Medicinsko fakulteto pa na dekanatu fakultete.

Rektorat Univerze v Ljubljani

AVTOBUSNI PROMET — CELJE
obvešča potnike, da spreminja na splošno željo odhod avtobusov iz Celja za Ljubljano ob 11. t. m. dalje, in sicer:

Avtobusna proga Celje—Trzinje—Ljubljana: odhodi iz Celja ob 6 in 15; prihodi v Ljubljano ob 7.50 in 16.50. Odhodi iz Ljubljane ob 15 in 18; prihodi v Celje ob 16.50 in 19.50. Obratuje ob delavnikih.

Avtobusna proga Celje—Nazarje—Gornji grad—Ljubljana: odhod iz Celja ob 5.45, odhod iz Ljubljane ob 16, odhod iz Mozirja ob 6.30, prihod v Gornji grad ob 17.41, odhod iz Gornje grada ob 7.10, prihod v Mozirje ob 18.16; prihod v Ljubljano ob 9, prihod v Celje ob 19.10. — Obratuje ob nedeljah in praznikih!

Poskušajte se solidnih prevoznih s našimi sodobnimi avtobusi!

Uprava

Ob visokem življenjskem jubileju Matevža in Anke Deželak iz Rečice, se iskreno zahvaljujemo predsedniku občinskega LO Laško tov. Brdincu in matičarju tov. Tovorniku za sodelovanje izvršeni poročni obred in darila. Pri srčna zahvala velja tudi pevcem družva »Svobode« za ganljivo pesem. — Zlatoporočnica z otroki.

Zahvala. Iskreno se zahvaljujemo dr. Stanislavu Černiču, primariju otolskega oddelka bolnice v Piranu, za uspešno opravljeno operacijo našega sinčka Zdravka Jazbeca, ter vsemu ostalemu medicinskemu osebju za skrbno nego in pozornost. — Stari.

Stropejsko tekmovalno prireditelstvo stenografov in strojeplesev v Ljubljani dne 17. t. m. Zveza stenografov in strojeplesev Slovenije pa republiško tekmovalno dne 24. t. m. Naše strojeplese, tajnice in stenodaktilografinje vabimo, da se k tekmovalju prijavijo. Informacije dobite pri tajništvu društva osebno ali telefonično na št. 30-817. — Udeležite se tudi tozadnega sestanka, ki bo v sredo, 12. t. m. ob 18. uri na Ekonomski srednji šoli.

Opozorilo vsem planincem! Sporočamo, da veljajo sedanje članske izkaznice le do 28. februarja in da s tem denem izgubijo veljavo. Članom priporočamo, da čimprej plačajo članarino za leto 1957 in zamenjajo izkaznice z novimi, ki so tiskane v slovensščini. — Planinska zveza Slovenije.

3. redni občni zbor društva inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije bo 16. februarja ob 16 v kino dvorani v Litli.

Društvo stenografov in strojeplesev v Ljubljani sklicuje članski sestanek za sredo, 13. t. m. ob 18. uri na Ekonomski srednji šoli: navodila za društveno in republiško strojepleso tekmovalno.

Društvo arhitektov Slovenije vabi na VII. redno letno skupščino, ki bo v ponedeljek, 11. februarja ob 18.30 v stekleni dvorani hotela »Union« — veranda.

Razpis. Združenje plesnih učiteljev LRS razpisuje seminar, odzima tečaj za nove kandidate za učitelje družabnega plesa, ki bo v Ljubljani. Vse informacije in prijave do zaključno 1. marca 1957 na ZPU LRS, Ljubljana, Petkovškovo nabrežje 35.

Občni zbor Aerokluba Ljubljana bo v nedeljo, 10. februarja v dvorani OK ZKS Ljubljana, Resljeva cesta 9, ob 9. uri. Po občnem zboru bo predvajan letalski film.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in znancem, posebno pa upravniku in celotnemu kolektivu Mestnega gledališča v Celju, ki ste mi ob prerani in nenadni smrti mojega dobrega in ljubljeneža moža

MILANA FURMANA
GLEDALIŠKEGA ARHIVARJA

požrtvovalno pomagali, ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali številne vence ter cvetje iskrena hvala. Tovarišu upravniku Fedorju Gradinskemu in tovarišu Janezu Skofu se prav lepo zahvaljujem za poslovljni govor.

ZALUJOČA ZENA MILENA
IN SINČEK ANDREJČEK

PATRICK
QUINTINIŠČIEM
SAMEGA SEBE

54

— Seveda. Zato sem vam dejal, da bi bilo dobro, če zbežim od tod. Nobena idealna rešitev ni to. Morali bi me skriti nekam, kjer bi me policija ne mogla najti. Policijo bi morali napeljati na Gordyjevo sled. Če ga bo našla, bomo še videli!

Tedaj je Selena pripomnila:

— Inšpektor te je videl in bi dognal, da sta ti in Gordy dva različna človeka.

— Videl me je vsega obvezanega, — sem odgovoril. — Razen tega pa sem Gordyju nekoliko podoben. V ostalem bi vedne in vajina mati še Einsteina prepričala, da je zemlja ravna. Boste pa še inšpektorju natvezile, kar boste hotele.

— Se ti ne zdi, da si po malem egoist? — se je uprla Selena.

— Egoist? Mar nisem že kar preveč napravil za družino Friend?

Spet se je Murney zadovoljno nasmejala.

— Tako mi ugajaš, — je rekla. — Nisem verjela, da boš imel toliko moči, da se jim boš uprl. Le kar! Ti si gospodar položaja. Samo ukaži in poslušati te bodo morali.

Nasmehnil sem se ji. Kadarkoli mi je bil potreben pogum, je bila Murney vselej pripravljena na pomoč.

— Ali veste za kakšen varen kraj, kamor bi se mogel skriti, dokler ne bom tako daleč, da bom lahko snel ta mavce?

— Selenin zaljubljeni doktor, — je Murney takoj odkrila — ima nekakšno zatočišče v gorah. Če se skriješ tja, te ne bodo našli.

— Če grem... Toda kako? Takšen kakršen sem zdaj, se ne morem niti premakniti.

— Yun bi ti pomagal in bi lahko ostal pri tebi, vse dokler bi ti bil potreben. Zaneses se lahko nanj. Se mrtveca bi zakopal in bi dve minuti pozneje nič več ne vedel, kaj je storil. Če bi ga policija iskala, bi rekli, da smo ga odslovili. Mislim, da imamo še pravico, odpustiti slugo.

Murney je govorila vse to z neko samozavestjo, nekam mimo nas. Potem se je okrenila k materi in svačnji.

— Imate kaj pripomniti k temu načrtu? — je vprašala.

Na moje začudenje je se Seleni in gospe Friend zdel kar odličen. Gospa Friend se je bila že medtem celo pomirila.

— To je izvrsten načrt, — je menila, — a mislim, da se ga ni treba lotiti, preden ne izvemo, kako se je končala obdukcija. Če izgine prej, se bo to policiji lahko zazdelo sumljivo in bi nas vse postavilo v slabo luč.

— Prav, bom pa počakal. Ta čas vi lahko vse pripravite.

— Selena bo govorila s Knutom, — je odločila gospa Friend.

Pogledala je uro in se začudila, da je bila že ena. Mudilo se ji je zaradi kosila. Murney je poslala k starki, da bi ji pojasnila zamudo.

GLEDALIŠČA

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA

Nedelja, 10. febr. ob 15: Moder-Ajdiš: »Janko in Metka«. Izven in za podeljele.

Ob 20: Molière: »Sola za moše« in »Izsiljena ženitev«. — Izven in za podeljele.

Ob 20: Miller: »Spomin na dva ponedeljka« in »Pogled z mostu«. — Gostovanje ljubljanske Drame na Vrhnikih.

Ponedeljek, 11. februarja: Zaprt.

Torek, 12. februarja ob 15: B. Kreft: »Krajnski komedijanti«. Zaključena predstava za Vajeniško solo gradbene stroke.

Sreda, 13. februarja ob 20: Molière: »Sola za moše«, »Izsiljena ženitev«. Abonma U.

Cetrtak, 14. februarja ob 20: B. Kreft: »Krajnski komedijanti«. Abonma D. Občinstvo opozarjamo, da je Shakespearov »Henrik IV« (II. del), ki je dr. B. Kreft za njegovo režijo prejel Prešernovo nagrado, v soboto, 16. febr., na sporedni poseljenji. Predstava je izven in za podeljele. Rezervacije tel. št. 22-826.

OPERA

Nedelja, 10. februarja ob 19.30: Puccini: »Tosca«. Gostovanje Valerije Heybalove. Izven in za podeljele.

Ponedeljek, 11. februarja: Zaprt.

Torek, 12. februarja ob 19.30: Bajetni večer: Händel: »Ljubezni in pravda«, Pia Mikar: »Pisalec v spomah«, V. Ukmar: »Lepa Vida«. Gostovanje Veronike Mikarjeve v vlogi Lepa Vide. Abonma B.

Sreda, 13. februarja ob 19.30: Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«. Abonma A.

Cetrtak, 14. februarja: Zaprt.

Petek, 15. februarja: Zaprt.

Sobota, 16. februarja ob 19.30: Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Premiera.

Nedelja, 17. februarja ob 19.30: Donizetti: »Ljubezenski napoj«. Izven in za podeljele.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Gledališča pasaja

Nedelja, 10. februarja ob 15: »Večer v čitalnici« — Vilharjeve šolajore. Izven. Popoldanska predstava; ob 20: Anatole France: »Crainquebille«. Izven.

Ponedeljek, 11. februarja: Zaprt.

Torek, 12. februarja ob 20.30: Čankar: »Kopitnik« in »Dolni šentlarijski«. Abonma TSS II. Vstopnice so tudi v prodaji. (Jacinta Julka Staričeva.)

Sreda, 13. februarja ob 20: A. Camus: »Pravični hudje«. Abonma LMS III.

Cetrtak, 14. februarja ob 20: M. Gorki: »Malomeščani«. Abonma TSS I.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Križanke, Viteška dvorana

Sreda, 13. februarja ob 20: Platon: »Sovr«. Poslednji dnevi Sokrata. Vstopnice so v prodaji pri gledališki blagajni v Križankah, telefon št. 21-472, dnevno od 10—12 in od 18—20.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Križanke (Viteška dvorana)

Nedelja, 10. febr. ob 16.30: F. Bevk: »Silo je nekdo...« (I. del) iz »Kav-kavskih pravilic«. Premiera. Režija Balbina Battelino-Baranovič. Sodelujejo: Alja Tkacheva, Marija Semetova, Milan Kalan, Stane Česnik in člani Mladinskega gledališča.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Nedelja, 10. februarja ob 16: Stuart: »Čudovite pustolovščine«, komedija. Popoldanska predstava. Izven; ob 20: Ogrinc: »Kje je meja«, veseloigra. — A. T. Linhart: »Županova Micka«, komedija. Večerna predstava. Izven.

Sreda, 13. februarja ob 20.30: Wilde: »Idealni soprog«, igra. Red D. Vstopnice so tudi v prodaji. Zadržna uprizaritev.

Sobota, 16. februarja ob 20: Ogrinc: »Kje je meja«, veseloigra. — A. T. Linhart: »Županova Micka«, komedija. Izven.

Obiskovalce opozarjamo na zadnjo uprizaritev Wildove igre: »Idealni soprog«, ki bo v sredo ob 20.30.

Prodaja vstopnic v Mestnem domu, rezerviranje telefon 32-860.

OBRATNO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Komenskega

Nedelja, 10. febr. ob 16: P. Golia: »Snežulčica«.

Ob 20: »Res lušno in na dežele. Sreda, 13. febr. ob 20: »Res lušno in na dežele«.

Prodaja vstopnic dve uri pred pričetkom predstave in v nedeljo od 10 do 12. Rezervirajte na telefon 22-833.

Čenjenim obiskovalcem, ki imajo vstopnice za napovedano premiero v soboto, sporočamo, da se predložen na 17. februar zaradi bolezni v ansamblu.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov (Sentjakovski) trg 2

Nedelja, 10. februarja ob 11: F. Bevk: »Lenuh Poležuh«;

ob 15: Tauer-Novy: »Moja in ti valci«.

Ročne lutke

Resljeva cesta 25

Nedelja, 10. februarja ob 17: Simončič: »Medveda lovimo«.

Prodaja vstopnic za vse predstave v obhodu gledališč vsak dan (razen nedelje) od 10—12 v Upravi, Resljeva cesta 25, telefon 32-020 in pol ure pred vsako predstavo (tudi ob nedeljah) pri gledališki blagajni.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »KOMUNA«

Francosko-jugoslovanski cinemasopski film

»GOUBBIAH«

Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Jean Marais in Kerima. Prodaja vstopnic od 9 do 11 ter od 14 dalje.

KINO »UNION«: francoski film »Heroji so utrjeni«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjikrat! Ob 10 matineja istega filma.

KINO »SLOGA«: ameriški barvni film »Ura obračuna«. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V glavnih vlogah Jeff Chandler in Anne Baxter. Ob 10 matineja istega filma.

KINO »VIČ«: francosko-jugoslovanski film »Goubbiah«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20. V glavni vlogi Jean Marais.

KINO »SOČA«: angleški barvni film »Doktor v hiši«. Predstave ob 16, 18 in 20. Danes zadnjikrat! Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9—11 in 14 dalje, v klau »Vič« pa od 13 naprej.

MLADINSKI KINO L.M. Kotnikova 8 predvaja češki barvni film »Česarjev slavček«. Predstave danes ob 10, 15 in 17.

KINO »LITOSTROJ«: mehiški film »Poslednja želja«. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred začetkom prve predstave. Danes zadnjikrat!

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški film

»Na apaški meji«

V glavni vlogi Shirley Temple in John Wayne. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 14 dalje.

KINO »TRIGLAV«

Ameriški barvni film

VELIKA NOČ
CASANOVE

V glavni vlogi Bob Hope, Joan Fontaine in Basil Rathbone. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 10—11 in od 15 dalje. Ob 10 mladinska predstava »Deček Mitja«.

RADIO LJUBLJANA

Spored za nedeljo, 10. februarja

Poročila: 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 19.00, 22.00, 22.55.

6.00—7.00 Z veselimi domačimi višami v prijetno nedeljsko jutro — vmes ob 7.15 Reklame — 7.30 Radijski kolektor in prireditve dneva — 7.35 Zabayne melodije — 8.30 Otroška predstava Markus Polder-Mitja Mejak. Pevsko tekmovalno zajeve na Goljavi (ponovitve) — 9.20 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi — 9.45 Še pomnite tovariši — Tone Vidmar-Luka: 5 poha XIV. divizije na Stajersko — 10.15 Nedeljski simfončni koncert — 11.15 Oddaja za Beneške Slovence — 11.35 Lahke opoldanske glasbeni spored — 12.00 Pogovor s poslušalci — 12.10 Opoldanski glasbeni spored — 13.15 Zabayna glasba, vmes reklame — 13.30 Za našo vas — 14.00—16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 16.00 Silvo Matelič: Od Tribusa do Luke (reportaža) — 16.30 Glasbeni mozaike — 17.30 Radijska igra — Weyrauch: Japonski ribiči — 18.15 Melodije za dobro voljo — 19.00 Radijski dnevnik — 19.30 Zabayna glasba, vmes reklame — 20.00 Malo od tu in malo od tam — 21.00 Kulturni razgledi — Dr. Anton

Slodnjak: Zgodovina slovenskega slovnstva v nemščini — 22.15 Novosti iz našega arhiva zabavne glasbe — 22.15—23.00 UKV program: Jazz-cocktail — 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valui 327.1 m (Prenos iz Zagreba)

II. program

13.10 Promenadni koncert — 14.00 Ljubljanska kronika in obvestila — 14.15 Od melodije do melodije — 15.00—15.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila — 15.15—16.00 Pester operni spored — 22.15—23.00 Jazz-cocktail

2 BLEDA

Italijanski barvni film »Plaže«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20. V glavni vlogi Martine Carol, Raf Vallone, Clelia Matania in Carlo Romano.

IZ NOVEGA MESTA

»KRKA«: ameriški barvni film »Rohert«. V glavni vlogi Kathryn Grayson, Howard Keel in Red Skelton.

Tako sva s Seleno ostala sama.

— Dragi, upam in menda tudi ti, da se ti ne bo treba skrivati v tistem odvratnem skrivališču. Tako žalostno je tam in pusto! Hočeš, da pojdem s teboj?

Privila se je vsa obme in pritisnila svoji ustni na moj. In sem jo objel in še bolj prižel k sebi.

Njeni lasje so mi legli po licih in ramah. Poljubljala sva se, ko sem zapazil senco, ki se je pojavila v okviru svetlih vrat. Knut Kraft je bil vstopil in naju je gledal. Bil je bled in očl so mu žarele.

— Selena! — je vzkliknil.

Niti zdrznila se ni. Osvobodila se je mojega objema, se obrnila in se nasmešnila.

— Zdravo, Knut!

Marsikdo bi v takem položaju reagiral zbegano, vsaj naglo. Kraft se je zrušil na stol, ko da bi mu noge več ne služile.

— Misli sem, da se tokrat lahko zanesem nate, — je vela strta žalost iz njegovega glasu. — Stavil sem ga v mavce, toda tebe tudi to ni zadržalo.

— Nehaj s tem Knut! Dolgočasen si!

— Pust? Vse sem stavil na kocko, da bi ti pomagal, ker si mi pravila, da me ljubiš. Obetala si mi, da se boš ločila od Gordyja in da se bova poročila. — Trpek smeh je stresel njegov glas, ki mu je prihajal skozi prebledeli, komaj odprti ustni.

12. FEBRUAR — PRAZNIK OBČINE SLOVENSKE KONJICE

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM OBČINE

V daljšem razgovoru s predsednikom občinskega ljudskega odbora Slovenske Konjice, tovarišem Leonom Mlinaričem smo se seznanili z življenjem in dejavnostjo Konjčanov, z njihovimi težavami in načrti, ki bodo prispevali k še večjemu razvoju tega kraja. Predsednik nam je rad odgovoril na vprašanja.

Kakšni so pogoji za razvoj Slovenskih Konjic?
»Slovenske Konjice so že od nekdaj močno industrijsko pa tudi kmetijsko središče. Industrija daje največ narodnega dohodka. Tega je skupno 4 milijarde letno, na kmetijstvo pa odpade le 1 milijarda.«

Na kakšni razvojni poti sta živinoreja in kmetijstvo?

»Kmetijstvo je pri nas slabše razvito. Vinogradništvo je bolj vzporedna panoga, medtem ko v sadjarstvu pridelamo največ jabolk. Zdaj nameravamo urediti plantažno sadjarstvo. V prihodnjih letih bo končana melioracija Dravinje in tako bomo pridobili okrog 500 ha zemlje za travnike in njive. V naši občini je 3600 krav. Povprečna molznost je 800 litrov. Ta številka je zelo nizka, zato skušamo molznost dvigniti na stopnjo kot jo imajo državna posestva. Tako bise dvignili narodni dohodek za približno 200 milijonov dinarjev.«

Vam dela komunalna dejavnost velike preglavice?

»Posebno velike težave imamo s stanovanji. To velja predvsem za Konjice, saj imamo pri nas 140 prošenj za družinska stanovanja, mimo tega pa je 20% vseh stanovanj skoraj neuporabnih. V programu imamo zgraditev 16-stanovanjskega bloka in pa tudi

upravno poslopje. Lani smo zbrali 31 milijonov dinarjev za stanovanjski sklad. Za investicije smo uporabili od tega 25 milijonov. Zasebnih kreditov je bilo 14 milijonov, občinski odbor pa je nastopil kot investitor za 11 milijonov dinarjev. Iz zasebnih kreditov je bilo urejenih 17 stanovanj. Letos pa mislimo vzeti še 30 milijonov dinarjev posojila za gradnjo stanovanjskega bloka.

Težave imamo tudi z vodovodom. Le-ta je zelo zastarel, za njegovo obnovo pa bi potrebovali 50 milijonov dinarjev. Lani smo skrbeli tudi za obnovo cest. Zato smo porabili 15 milijonov

gramu gradnje novih stanovanj in objektov. Za obrt imamo strokovnega kadra dovolj, manjka pa nam prostorov. Prav zaradi tega bomo nekaj sredstev iz investicijskega sklada namenili gradnji teh prostorov.«

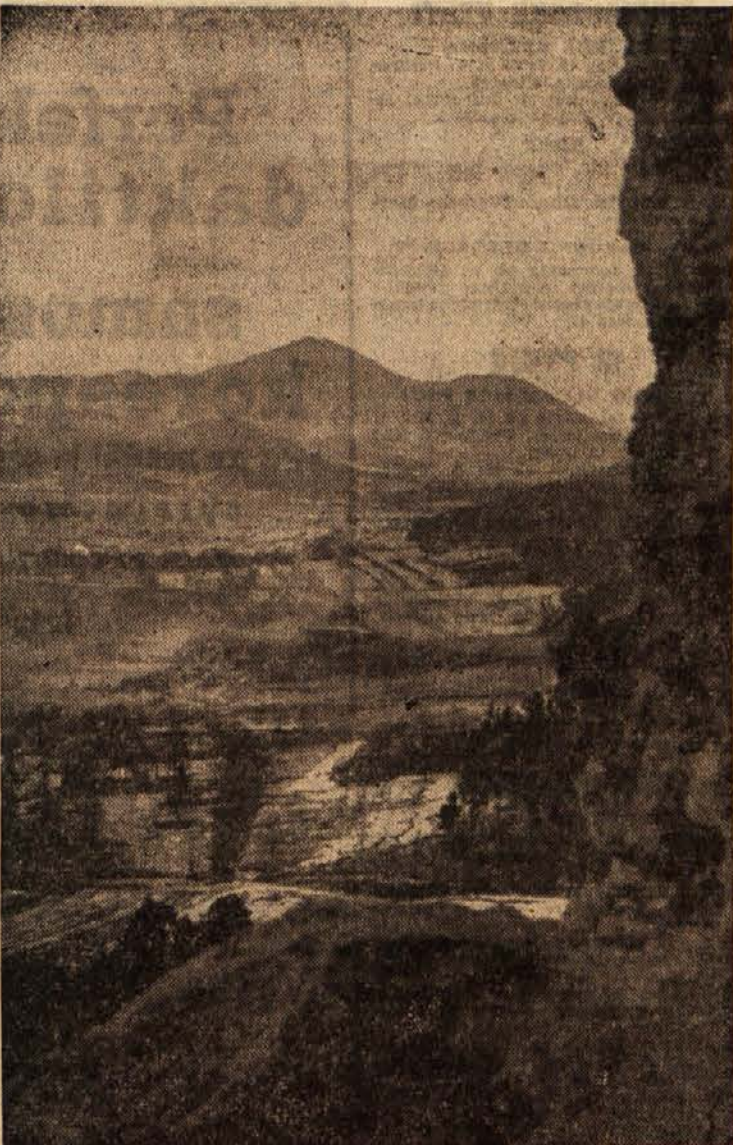
Kaj pa zdravstvena služba in šolstvo?

»V Konjicah imamo Centralni zdravstveni dom, v katerem dela en zobozdravnik in dva zdravnika. V domu je tudi dispanzer za matere in otroke. Želimo pa, da bi čimprej dobili tudi protituberkulozni dispanzer. Zdravstveno postajo pa imamo v Zrečah. V

prostorov. Kasneje bomo skušali dobiti v Konjicah tudi višjo gimnazijo. V naših šolah manjka tudi predavateljev.«

Ali je kulturno-prosvetna dejavnost zelo razgibana?

»Kulturno-prosvetna dejavnost je zelo pestra. »Svoboda« v Konjicah ima zelo delavno šahovsko sekcijo, dramsko skupino ter ljudsko univerzo, ki prireja tudi delavske izobraževalne tečaje. »Svoboda« ima svoj pevski zbor, godbo na pihala in čitalnico, v kateri je 4661 knjig. Pri občinskem odboru imamo občinski svet »Svobode«, ki usmerja kulturno-prosvetno dejavnost v našem območju. Zelo delavno je tudi društvo »Partizan«. Precej težav ima zaradi pomanjkanja prostorov. Zdaj gradimo letno kopališče in olimpijski stadion. V načrtu je tudi preureditev telovadnice. V Konjicah je tudi društvo Ljudske tehnike, planinsko društvo, ki je lani zgradilo razgledni stolp na Pohorju, društvo tabornikov, društvo naprednih gospodinj in Galsko društvo, ki pomaga tudi kulturno-prosvetni dejavnosti.«

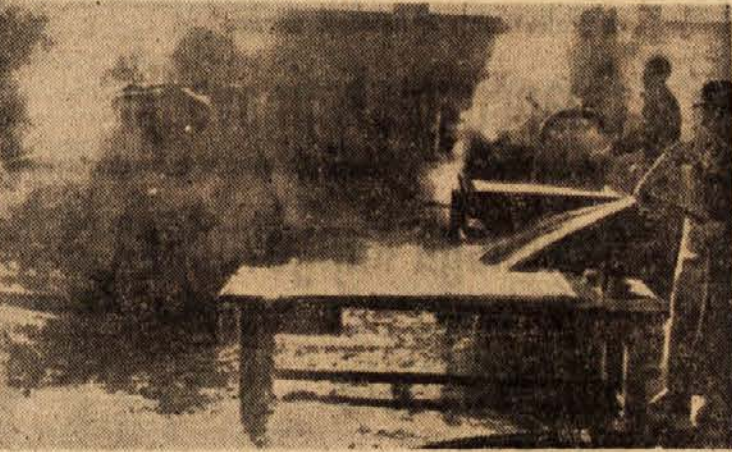
Usnjarska tradicija Konjic

Slovenske Konjice imajo že več kot 100 let staro usnjarsko tradicijo. Prve poskuse izdelovanja usnja v Slovenskih Konjicah zasledimo že okrog leta 1894, ko je neki privatnik prišel na obrtniški način obdelovati surove kože. Takrat je bil to še majhen obrat. Dva usnjarska in štirje delavci so opravljali vsa dela brez pomoči kakršnih koli strojev. Proizvodni tega obrtnika so zasloveli tudi izven Konjic. Delavnica se je zato vedno bolj širila, leta 1900 pa je ob potoku Mlinščice zrastle že cel obrat, v katerem so postavili tudi prve stroje. Obrat se je vedno bolj širil in kmalu je iz njega nastala prava tovarna. Po prvi svetovni vojni so tu postavili še kotlovnico s 50-metrskim dimnikom. Tudi številni delavci se počasi naraščalo.

strojov. Toda delovni kolektiv ni obupal. Prišel je z obnovo tovarne ter se zagrizel v izpolnjevanje planskih nalog v izdelavi usnja. V letu 1946 so namočili že 70% namoka več kot pred vojno. Toda mimo popraviljanja starih objektov so se Konjičani lotili tudi gradnje novih. Danes so Konjičani ponosni na svojo tovarno, ki vedno bolj spreminja svoje lice, saj na tem prostoru rastejo novi in novi objekti. V letu 1950 so tovarno v celoti obnovili in je začela preraščati v pravi kombinat usnjarske industrije. Tu je zdaj zaposlenih več kot 500 ljudi.

pikerev za potrebe tekstilne industrije. V zadnjih letih pa so začeli izdelovati že umetno usnje, imenovano »Konit«, ki postaja iskana surovina v čevljarstvih in drugih industrijah. Izdelava umetnega usnja je že udomačena skoraj povsod na svetu, nekoliko manj pa pri nas. S poskusi za izdelavo umetnega usnja so v tovarni Konus v večjem odsegu začeli šele leta 1948. Zaradi pomanjkanja strokovnega kadra in vezilnega materiala pa so s poskusi prenehali in nadaljevali šele leta 1954. Na podlagi pridobljenih izkušenj iz minulih let jim je tokrat delo v celoti uspelo. Tega leta so izdelali blizu 30 ton umetnega usnja, lani pa se je ta produkcija zvišala na okrog 200 ton. Letos pa upajo, da jo bodo dvignili še za nadaljnjih 140 ton. Osnovna surovina pri izdelavi umetnega usnja so odpadki pravega usnja, ki nastajajo pri proizvodnji. Letno nastane teh odpadkov v vseh usnjarnah pri nas za kakih 3000 ton, ki ostanejo skoraj popolnoma neizkoriščeni. Izjema v tem pogledu je tovarna usnja v Konjicah, kjer te odpadke predelajo v umetno usnje in to po posebnem postopku s pomočjo vezilnega materiala. Takšno usnje predstavlja pomemben prihranek pravega usnja, katerega potrošnja je precejšnja.

V Konjicah pa se nočejo še zadovoljiti s sedanjim načinom dela, sedanjim obsegom in produkcijo. Vedno si postavlajo nove in nove načrte, ki jih kot kaže tudi uspešno izpolnjujejo. V prihodnje bodo predvsem skušali povečati namok, zgradili bodo nov oddelek za umetno usnje, oddelek za izdelavo pomožnih sredstev, konfekcijski oddelek itd. Pri vsem tem pa bodo skrbeli tudi za vzgojo strokovnega kadra. Če sedaj prireajo vsako leto tečaje za pridobitev potrebnih kvalifikacij zaposlenih. Vsi starejši mojstri imajo v pomoč in uvajajo mlajše tovariše, ki jih bodo pozneje po njihovem odhodu v zaslužni pokoli uspešno zamenjali in nadaljevali veliko tradicijo usnjarske industrije v Slovenskih Konjicah.

V oddelku za umetno usnje

kraja ob Konjiški gori — starodavne Zlice ter partizanski kraj Spitališče. Ko je pesnik Askero pred več kot 60 leti pisal pesmi za ciklus »Stara pravda«, je vzel za geslo:

»Neugoden črv, linter hud, črv je tako močno zarjul, da se je vego grad na kup sesul.«

Nekoč je pred tem zmajem v Konjicah in okolici vse trepetalo, ker »golt vedno je lačni odpiral, slovenske otroke požiral.«

Kar je bilo revolucionarnemu pesniku nekoč geslo, je danes že resnica. Zrušila se je oblast fevdalcev in kapitalistov in zdaj je narod na svoji zemlji svoj gospodar.

Konjice pa niso nastale šele v fevdalni dobi, ampak že veliko prej. Zgodovina tega kraja je pestra in razburljiva. Po virih sodeč je bilo na prostoru današnjih Slovenskih Konjic keltsko naselje, kakršnih je bilo več na obrobih kraja Pohorja. Tod je šlo potem omrežje rimskih cest proti vzhodu in severu. In ko se je začel rušiti že prejšnji rimski imperij, so v te kraje začeli prodirati novi narodi, v III. in IV. stoletju so se pogosto menjali prebivalci teh krajev, dokler se tu niso dokončno naselili naši predniki. Toda njihovi gospodarji so se še vedno menjavali. »Svoboda« je bila redka in kratkotrajna. Odvisnost od gospodarjev so dobro občutili na svojih plečih tudi prebivalci Slovenskih Konjic. Njihov revolucionarni duh je terjal številne žrtve. In te niso bile zaman. Leta 1945 je bil končan dolgoletni boj. To je bil boj za svobodo, ki je odprla vrata v novo življenje, življenje, ki ga kot vsi ostali gradijo tudi Konjičani. Sadovi tega novega življenja so že vidni, bodo pa še večji in lepši, ko bodo z združenimi močmi Konjičani naredili vse to, kar imajo v načrtu in kar si želijo.

ZA PRAZNIK KONJIC ČESTITAJO VSEM PREBIVALCEM IN JIM ŽELJO OBILO USPEHOV PRI GRADITVI SOCIALIZMA:

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL

in ostale družbene organizacije in podjetja:

- Milnsko podjetje Celje, obrat Slovenske Konjice
- »KONUS« tovarna usnja
- Gradbeno podjetje
- »KOSTROJ«
- »TROGOSKI DOM«
- Kmetijska zadruga
- Elektroinstalacija, mehanika in finomehanika
- »Mizarstvo«
- Gostilna »NARODNI DOM«
- Elektro radio
- Tapetništvo
- Brivsko-frizerski salon
- Krojaštvo-šivilstvo
- Drofenik Joža, urar

SLOVENSKE KONJICE

Popotnik postoj. Ko te popelje pot v Slovenske Konjice, se ustavi v Stranica, tam kjer stojita spomenika, ki sta bila postavljena na kraju, kjer je okupator v svojem besu proti našemu ljudstvu in njegovi borbi za svobodo obesil 100 naših rodoljubov.

Spomladi leta 1945 je okupator z zadnjimi močmi poskušal zadušiti upor našega naroda. V smrtnih krčih se je posluževal nečloveških dejanj, ki pa mu niso prinesla uspeha, ampak so bila še v večjo vzpodbudo našim ljudem v borbi za svobodo.

Tretjega februarja je v tem boju pri Stranica, zadela roka pravice okupatorjega kronika »Bereichsleiterja« Tonija Dorfmeistra. Okupator se je spet poslužil svojega načina maščevanja. Iz zaporov v Celju je vzel 100 naših rodoljubov, jih obsodil na smrt ter jih obesil na obcestno drevje pri Stranica. To se je zgodilo 12. februarja 1945.

Prav zato so Konjičani izbrali ta dan za svoj občinski praznik, ko pregledajo sadove svojega boja in dela.

Vitanju in Ločah so samo ambulantne — strokovne enote Zdr. doma Konjice. Vseh zavarovancev skupaj je 11.000.

V naši občini imamo 14 osnovnih šol, štiri kmetijske gospodarstvene šole, nižjo gimnazijo, glasbeno šolo in obrtno-nadaljevalno šolo raznih strok. Menim, da imamo šol dovolj, toda tu srečamo iste težave kot drugje: pomanjkanje

Naravno središče

Da z enim pogledom zajameš ves relief Slovenskih Konjic in okolice, ti zadostuje, da se mimo konjiškega pokopališča povzameš pod vrhove razvalin graščine Tatenbach. Kot na dlan je pred tabo čudovita pokrajina. Dolina reke Dravinje, ki jo vse do Zreč tesno oklepata Pohorje na eni in podaljški Male gore ter obrobje Konjiške gore na drugi strani, se tu pri Konjicah razširi in se vanjo stekata dolini, ki spremljata reko Oplotniško in Zličnico. Na severni strani, ki nudi Konjicam vse leto dovolj prostora za še večji razvoj mesta, pa ti pogled zaplavlja čez vinorodno gričevje Skalice do širnih pobočij Pohorja, posejanih z neštetiimi vasi in naselji. Pogled se ustavi šele tam, kjer Pohorje utone v Fanonsko ravan in in kjer se Drava otrese svojega tesnega oklepa — pri Mariboru. To je pašnik za oči, ki prikliče človeka, da se kar nerad vrne nazaj po strmi poti v Slovenske Konjice.

Slovenske Konjice so res naravno središče Zgornje Dravinske doline. Sem težijo večji kraji, kot so Str-

Edina tovarna v državi

Tovarna usnjarskih in čevljarstvih strojev »Kostroj« v Slovenskih Konjicah je edina te vrste v državi. Dela že nekaj let in zalaga tovarne usnja in čevljarje s kvalitetnimi domačimi stroji.

Njen začetek je bil kaj skromen. Takoj po osvoboditvi je bila na sedanjem prostoru te tovarne le uničena mehanična delavnica tovarne usnja v Konjicah. S prizadevanjem domačih strokovnih kadrov so Konjičani tovarno obnovili in je bila njena glavna naloga, da je popravljala in urejevala usnjarske stroje in naprave v usnjarni »Konus«. Pozneje je začela tovarna popravljati in urejevati stroje tudi za druge usnjarne in je tako prišlo do osamosvojitve. Zdaj je v tovarni zaposlenih okoli 80 ljudi, izmed katerih je večina kvalificiranih delavcev. Med njimi je tudi precej vajencev, kar kaže, da skrbijo za vzgojo novega strokovnega kadra. V tovarni delajo zaradi velikega števila naročil v dveh izmenah. Zadnje čase se za izdelke »Kostroj« zanimajo tudi v tujini.

Seveda imajo pri »Kostroju« tudi precej težav. To je tudi razumljivo, saj je vedno večje povpraševanje po usnjarskih in čevljarstvih strojih domače izdelave. Se vedno jim primanjkuje primerne strojne opreme, pa tudi s prostorom so vedno bolj na tesnem. Ko bo rešen tudi ta problem, potem bo tovarna »Kostroj« lahko nudila naši čevljarstvi industriji še večjo pomoč in bo mimo domačega zalagala tudi tuji trg.

Srečanja...

Med spreahom skozi Slovenske Konjice smo se ustavili tudi v obratu milnskega podjetja »Celje«, v prometni pisarni železniške postaje, v zdravstvenem domu, mimo tega pa smo obiskali tudi predsednika upravnega odbora v tovarni »Konus«.

Opeka na opeko

Stane Kavčič dela v tovarni usnja že vsa leta po osvoboditvi. Zdaj je mojster vegetabilne izdelovalnice in

Kavčič je zadovoljen

Predsednik upravnega odbora. Srečali smo ga v obratu, ko je ravno pomagal neki delavki pri stroju. Vedel smo, da je vsaka minuta dragocena. Zato smo ga ustavili le za trenutek. Povedal nam je, da je tovarna napravila v zadnjih desetih letih velik korak naprej. Leta 1945 je bila tovarna skoraj popolnoma zapuščena, v njej pa so bili že zastareli stroji. Sedaj je podobna popolnoma drugačna. Iz dneva v dan spreminja tovarna svoje lice, saj gradijo vedno nove in nove obrate, mimo tega pa jo modernizirajo tudi v notranjosti. Načrti predvidevajo še nadaljnje gradnje in izpopolnjevanje.

Tovariša Kavčiča smo tudi vprašali, kako je rešeno vprašanje stanovanj za delavce. Dejal nam je, da je upravljalni odbor o tem že precej razpravljal in da je predlagal delavcem novo svetlo, naj vzame posojilo in zgradi svoj stanovanjski blok. Delavski svet je ta predlog sprejel in tako bo rešen tudi problem stanovanj.

Na železni stezi

Med tiste redke kraje, skozi kater se vedno pelje ozkotirna železnica, sodijo tudi Slovenske Konjice. Ta »železna steza« je za zdaj najhitrejša

»Beli mož« pri delu

MARIBORSKE VESTI

DEZURNA LEKARNA
Nedelja, dne 10. februarja: lekarna
"Center", Gosposka ulica 12.
Ponedeljek, dne 11. februarja: le-
karna "Tabor", Trg revolucije 3.

KINO

PARTIZAN: Ital. barvni film: "Teo-
dora".
UDARNIK: Ital. film: "Filomena Mar-
turano".

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE
Nedelja, 10. februarja ob 10: Grimm-
Skufca: "Janko in Metka". Izven:
ob 15: Shakespeare: "Ukročena trmo-
glavka". Red U.

IZ PTUJA

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ
Nedelja, 10. februarja ob 20: B. Nušić:
"Narodni poslanec". Premiera Red
premierski in izven.
Torek, 12. februarja ob 18: B. Nušić:
"Narodni poslanec". Red LMS I.
Četrtek, 14. februarja ob 20: B. Nušić:
"Narodni poslanec". Red B in izven.

KINO

"MESTNI KINO": francoski film
"Štirje brez postelje". Predstave ob 15.30,
18 in 20.30. V glavni vlogi Vittorio de
Sica, Françoise, Arnoul in Dawn Addams.

IZ MURSKÉ SOBOTÉ

"PARK": ameriški barvni film "Ukro-
čena trmoglavka". Predstave ob 10, 15,
17.30 in 20. V glavni vlogi Kathryn Gray-
son in Howard Keel.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALIŠČE
Ponedeljek, 11. febr. ob 14.30 in 20:
Richard Nash: "Vremenar". Gosto-
vanje v Brezicah.
Petek, 15. februarja ob 20: Richard
Nash: "Vremenar". — Gostovanje v
Svenici.
Sreda, 13. febr. ob 16: Shakespeare:
"Macbeth". II. srednješolski abon-
ma.
Sobota, 16. februarja ob 20: Richard
Nash: "Vremenar". — Gostovanje v
Ljubnem.
Nedelja, 17. februarja ob 18: Richard
Nash: "Vremenar". — Gostovanje v
Gornjem Gradcu.
ob 20: Richard Nash: "Vremenar".
Gostovanje v Mozirju.

KINO

"METROPOL": nemški film "Dokler
si pri menja". Predstave ob 16, 18 in 20.
V glavni vlogi Maria Schell.
"UNION": češki film "Vest". Pred-
stave ob 16, 18 in 20.

IZ ŽALCA

Ameriški film "Selina". Predstavi ob
16 in 19. V glavni vlogi Jane Wyman.

IZ ROGAŠKE SLATINE

Ameriški barvni film "Dvoriščno
okno". Predstave ob 15, 17 in 19.30. V
glavni vlogi James Stewart in Grace
Kelly.

VESTI IZ TRBOVELJ

"DELAŠKI DOM": nemški film
"Dokler si pri menja". Predstave ob 16, 18 in 20.
V glavni vlogi Maria Schell.
"SVOBODA — TRBOVLJE II": ameri-
ški film "Mož z revolverjem". V glavni
vlogi Gregory Peck in Helen Westcott.

VESTI IZ KRANJA

PRESERNOVO GLEDALIŠČE
Nedelja, 10. februarja ob 18. uri: — iz-
ven in za podeželje. Aristophanes:
"Lisistrata".
Prešernovo gledališče bo za nasled-
njo sezono nastavilo najmanj 5 novih
moških igralcev. V poštev pridejo
kandidati absolventi ATU, ali redno
sistemizirani igralci. — Ustmene ali
pismene ponudbe sprejema Uprava
gledališča do 10. marca 1957.

KINO

"STORŽIC": ob 9, 30 in 14 ameriški
barvni film "Izgovor se Diabla". V
glavni vlogi Audie Murphy. Ob 16, 18 in
20 francoski barvni film "Obsedenost".
V glavni vlogi Michele Morgan in Raf
Vallone. Danes zadnjikrat!
"TRIGAV": — PRIMSKEVO: ameriški
barvni film "Izgovor se Diabla". Pred-
stavi ob 17 in 19. V glavni vlogi Audie
Murphy.
"SVOBODA": — STRAŽIŠČE: ameriški
barvni film "Upor na Calicut". Predstave
ob 15, 17, 19 in 19.30.
NAKLO: italijanski barvni film
"Odiseja". Predstavi ob 16 in 19. V glavni
vlogi Kirk Douglas, Silvana Mangano in
Rosana Podesta.

Z JESENIC IN OKOLICE

Zdravniško dežurno službo na Je-
senicah ima dr. Milan Ceh, Cesta
maršala Tita.

Brivsko dežurno službo ima v ne-
deljo, 10. februarja Glogovšek Jože,
brivski salon, Jesenice, Marinkova c.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE
Nedelja, 10. februarja ob 14.30: Lessing:
"Emilia Galotti".
Zveze z vlakom so ugodne.

KINO

"RADIO": ameriški barvni film "Ona
je vedela kaj hoče". Predstava ob 16, 18
in 20. Ob 10.30 matineja mladinskega filma.
V glavni vlogi Dick Powell in Debbie
Reynolds.
"PLAVČE": ameriški barvni film "Po-
slednji iz plemena Komanč". Predstave
ob 16, 18 in 20. Ob 10.30 matineja mladi-
nskega filma.
ZIROVNICA: angleški film "Tri ko-
rake do vešale". Predstavi ob 16 in 19.30.
Danes zadnjikrat!
"DOVJE": — MOJSTRANA: mehiški
film "Trije pustolovci". Predstava ob 19.
Danes zadnjikrat!
KOROŠKA BELA: ameriški barvni
film "Ona je vedela kaj hoče". Predstavi
ob 17 in 19. V glavni vlogi Dick Powell
in Debbie Reynolds.

»GRADNJA«, žalec

sprejme takoj v službo:

gradbenega inženirja

tehnika

z daljšo prakso

normirca

vodnoinštalaterskega mojstra

elektroinštalaterskega mojstra

Plača po tarifnem pravil-
niku. 337

Perfektno daktilografinjo samostojno korespondentko

oziroma

za nemški in angleški jezik
sprejmemo takoj

PLAČA PO DOGOVORU

Ponudbe pošljite

Industriji metalnih polizdelkov
Slovenska Bistrica

366

Oglašujte v »Ljudski pravici!«

Vojna pošta 9685-11, Ljubljana
razpisuje natečaj

za sprejem v službo:

1. Gradbene inženirje ali arhitekta
2. Gradbene tehnike
3. Daktilografe

Stanovanje za sprejete inženirje, arhitekta in tehnike
bodo zagotovljena v novih stanovanjskih poslopih, ki bodo
dograjena v letu 1957.

Mesečni prejemki so po uredbi o državnih uslužbencih
v ustanovah, z dopolnilno plačo in s posebnim dodatkom na
službovanje v JLA.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom dostavite na
zgornji naslov do 20. februarja 1957.

Iz pisarne V. P. 9685-11, Ljubljana

395

Večje trgovsko podjetje v Ljubljani

sprejme:

inženirje in tehnike

s komercialno prakso za šibki tok

inženirje in tehnike

za projektiranje šibkotočnih naprav

finančnega knjigovodjo

samostojnega v finančnem poslovanju trgovske stroke

meznega knjigovodjo

z večletno prakso

saldokontiste

z večletno prakso

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. — Nastop
službe je možen takoj ali po dogovoru. — Ponudbe z na-
vedbo dosedanjih služb pošljite na upravo Ljudske pravice
pod »SKUPNOST«.

358

CEMENTARNA TRBOVLJE

razpisuje

mesto knjigovodje

POGOJI: srednja ekonomska izobrazba in nekaj let prakse v
industrijskem knjigovodstvu.

Plača po tarifnem pravilniku in po dogovoru.

Samsko ali družinsko stanovanje zagotovljeno. — Nastop službe
takoj ali po dogovoru.

T 29

Medicinska fakulteta V LJUBLJANI

razpisuje na podlagi člena 59
splošnega zakona o univerzah
in sklepa univerzitetnega sve-
ta v Ljubljani z dne 20. no-
vembra 1956 za ponovne vo-
litve fakultetnih sodelavcev
naslednja mesta:

1. Na oddelku za splošno
medicino — asistentska mesta
a) v naslednjih inštitutih:
Kemičnem 2 mesti, Biološkem
1 mesto, Histološko-embriolo-
škem 2 mesti, Fiziološkem 1
mesto, Patološko-anatomskem
1 mesto, Farmakološkem 3 me-
sta, Mikrobiološkem 1 mesto,
Sodno-medicinskem 3 mesta;

b) na naslednjih klinikah:
Interni 5 mest, Infekcijski 2
mesti, Kirurški 4 mesta, Or-
topedski 4 mesta, Nevrološki
2 mesti, Psihiatrični 1 mesto,
Ginekološko-porodniški 3 me-
sta, Dermatovenerološki 3 me-
sta, Pediatrični 3 mesta, Oto-
rinolaringološki 1 mesto, Oto-
genološkem zavodu 1 mesto.

2. Na stomatološkem oddel-
ku: 5 asistentskih mest.

3. Mesto lektorja za angle-
ščino za oba odelka fakultete.

Kolkovane prošnje je treba
vložiti na dekanatu Medicin-
ske fakultete, Ljubljana, Vra-
zov trg 4, najkasneje do 28. fe-
bruarja 1957.

Dekanat Medicinske
fakultete v Ljubljani

382

INSTITUT

»JOŽEF STEFAN«

sprejme v službo več moških

diplomiranih fizikov in ke-
mikov, laborantov kemije
in elektrotehnike, po enega
kleparja, ličarja, šoferja,
orodjarja, finomehanika,
strugarja, strojnega klju-
čavničarja, mizarja, pomož-
nega delavca in perfektno
strojsko z znanjem ste-
nografije.

Interesenti naj se javijo
osebno na Upravi Instituta
»JOŽEF STEFAN«, Ljubljana,
Jamova 39 ali pa pošljejo pi-
smene ponudbe z življenjepi-
som. 385

UPRAVA

KLINIČNIH BOLNIŠNIC

V LJUBLJANI

ONKOLOŠKI INSTITUT

sprejme takoj:

medicinsko sestro
rentgenskega tehnika

Prošnje vložite do 20. t. m.
v personalnem oddelku Kli-
ničnih bolnišnic v Ljubljani —
Zaloška cesta 2. 378

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA FINANCE LRS

razpisuje mesto

PRAVNEGA REFERENTA

za premoženjsko pravne posle
Pogoji: diplomiran pravnik
z najmanj 3-letno sodno ali
upravno prakso.

Prošnje s kratkim življenje-
pisom pošljite na Državni se-
kretariat za finance LRS, Od-
delek za premoženjsko pravne
posle, Ljubljana, Zupantičeva
ul. 3, ali se zglasite osebno v
sobi št. 56/II. 369

Tekstilna tovarna

MOTVOZ IN PLATNO GROSUPLJE

razpisuje

2 mesti obratnih knjigovodkinj

s srednjo ekonomsko šolo ali z nekajletno prakso za
obračun proizvodnje in mezd

1 mesto stenodaktilografke

po možnosti s prakso ter z znanjem nemškega ali
kakega drugega tujega jezika

Pismene ponudbe z navedbo šolske izobrazbe in morebitne
dosedanje zaposlitve pošljite na upravo podjetja do 20. fe-
bruarja 1957. — Nastop službe takoj. Plača pa tarifnem pra-
vilniku. 380

Bombažna tkalnica, Vižmarje nad Ljubljano

proda:

DVA TRANSFORMATORJA

Brown-Boweri, 75 kVA, 6000/410 V, 7,22/206 Amp., stik
C 3 z oljnim konservatorjem

ELEKTROMOTOR ASEA, 4 kW, 1400 o/min.

ELEKTROMOTOR Brown-Boweri, 6 kW, 1400 o/min.

ELEKTROMOTOR AEG, 4,2 kW, 1400 o/min.

»ROG« tovarna koles

TRUBARJEVA 72 — LJUBLJANA

sprejme:

- DVA STROJNA TEHNIKA
za delo v konstrukciji, lahko tudi začetnika
- VARNOSTNEGA TEHNIKA
- PLANERJA
z nepopolno srednjo šolo
- TAJNICO V UPRAVI PODJETJA
s popolno srednjo šolo z znanjem enega tujega jezika
in obvladanjem strojeplaja
- ADMINISTRATORSKO
za upravno službo s srednjo strokovno izobrazbo in
znanjem strojeplaja
- USLUŽBENCA ZA LIKVIDACIJO FAKTUR
po možnosti z nekajletno prakso v tem delu
- NABAVNEGA REFERENTA

Interesenti naj se javijo osebno v tajništvo podjetja. 377

IZSLESO

naše velike izdaje:

»KOMENTAR KAZENSKEGA ZAKONIKA«

prof. dr. Janka Tahoviča, profesorja pravne fakultete
v Beogradu

Izdaja v latinici — trda vezava v polplatno

CENA 1500 DINARJEV

»Komentar zakonika o kazenskem postopku«

dr. Tihomira Vasiljeviča, svetnika v Sekretariatu za
zakonodajo in organizacijo izvršnega sveta Ljudske
skupščine LR Srbije

Izdaja v latinici — trda vezava v polplatno

CENA 1200 DINARJEV

»Zbirka sklepov vrhovnih sodišč, sprejetih v pravnem postopku v letih 1953, 1954, 1955«

dr. Nikole Mikulandre in Dušana Andjelkoviča, sekre-
tarjev Zveznega vrhovnega sodišča

Izdaja v latinici — trda vezava v polplatno

CENA 1200 DINARJEV

»Zakon o splošnem upravnem postopku«

z uvodom akademika prof. dr. Ive Krbeke

Izdaja v latinici

CENA 250 DINARJEV

Priporočamo naše prejšnje izdaje:

»ZBIRKA VOJAŠKIH PREDPISOV«

R. Perunoviča in Lj. Kovčaniča — 700 dinarjev

»ZAKON O JAVNEM TOŽILSTVU«

dr. Milana Brkiča — 120 dinarjev

»KOMENTAR ZAKONA O POSVOJITVI«

M. S. Jovanoviča — 250 dinarjev

»PRAVNI PRIROČNIK O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH

»DRŽAVLJANOV«
v redakciji profesorja dr. Borislava T. Blagojeviča —
1200 dinarjev

Naše izdaje prodajajo vse knjigarne v FLRJ. Knjigarnam
dajemo 15 % rabata na vse naše izdaje.

Naše izdaje stalno prodajajo naše prodajalne: v BEO-
GRADU, Maršala Tita 66 in Zeleni venac 10; v ZEMU-
NU, Maršala Tita 11; NOVEM SADU, Zmaj Jovina 22

Izvršujemo tudi posamezna neposredno sprejeta naročila po
povzetju, brez plačila poštnine.

»SAVREMENA ADMINISTRACIJA«

ZALOŽNIŠKO-TISKARSKO PODJETJE — BEOGRAD
Prizrenska ul. 6, poštni predal 479, tek. rač. 1021-T-582

517

»MANEKEN« modna revija

BO ZAČELA IZHAJATI KOT MESEČNIK V SLOVENŠČINI IN SRBOHRVAŠČINI

REVIIJA

»MANEKEN«

bo obravnavala predvsem domačo modo. V bogato opremljeni izdaji bo prinašala domače in tuje modne reportaže, praktične nasvete in kroje, kozmetične in gospodinjske nasvete, navete za ureditev stanovanja, modo za otroke, igre za razvedrilo in še mnogo drugih zanimivih prispevkov. — Skratka, vsakdo bo našel kaj primernega.

MANEKEN, ki bo izhajal mesečno, bo imel obseg 16 strani, štirikrat na leto pa modno krojno prilogo. — Dvakrat na leto bo revija MANEKEN še posebej izšla na obsegu 100 strani in bo aprila obravnavala pomladno in poletno modo, septembra pa jesenske in zimske modne novitete.

Bogato ilustrirana revija MANEKEN se tiska na formatu 24 x 32 cm, na kvalitetnem papirju in ima ovitek in prilogo v barvah.

Pri reviji bodo sodelovali znani modni strokovnjaki, komentatorji, risarji ter naši in tuji novinarji. Pošiljali jo bomo po vsej državi in v inozemstvo. V marsičem bo izpolnila doseženo praznino na modnem polju in pomagala nestrokovnjakom pa tudi strokovnjakom, podjetjem, tovarnam in obrtnikom.

Posamezna številka mesečnika stane 100 din, letna naročnina 1200 din. Številke, ki bosta obravnavali pomladansko, poletno, jesensko in zimsko modo, pa bosta stali po 1000 din, skupaj 2000 din. Revijo izdaja Gospodarsko razstavišče v okviru revije »Progres«.

NASLOV:

Revija »MANEKEN-PROGRES«

LJUBLJANA, TITOVA CESTA 50

telefon: 32-926, poštni predal 413,

telegram: MANEKEN-PROGRES, LJUBLJANA

tekoči račun 601-T-325.

Izrežite, čitljivo izpolnite, neustrezno črtajte in pošljite!

»MANEKEN« modna revija

Ljubljana, Titova c. 50

Tel.: 32-926 — Telegr.: MANEKEN-PROGRES LJUBLJANA

Naročnik:

a) naročam mesečnik:

b) naročam izredni številki »MANEKENA« (pomladansko-

poletna, jesensko-zimska moda):

Točen naslov:

Mesto in republika:

Podpis

Nepreklicno se naročamo na vašo revijo »MANEKEN« za leto 1957. Naročnina 1200 din je plačana v celoti. — Prav tako se naročamo na obe izredni številki. Naročnina 2000 din je plačana v celoti. Posamezniki lahko naročnino v znesku 1200 din plačajo takoj ali pa v treh obrokih po 400 din. Prvi obrok bo plačan takoj na tekoči račun: 601-T-325. — Prav tako lahko posamezniki plačajo naročnino za posebni številki takoj ali pa v 4 obrokih po 500 din.

368

RAZNAŠALKE

za raznašanje časopisa za Šiško, Bežigrad, Jarše in Šmartinsko cesto — sprejme takoj

UPRAVA »LJUBLJANSKEGA DNEVNIKA«
Ljubljana, Kopitarjeva 2/1

»GEOISTRAGA«

podjetje za geološka-raziskovalna dela

SARAJEVO — Vojvode Putnika 110, telefon 27-11 in 50-80 sprejme

več strojno-vrtilnih in geoloških tehnikov kvalificiranih vrtnalcev in mehanikov za stabilne Diesel-motorje za delo na terenu kakor tudi kvalificirane ključavničarje ki se žele specializirati za vrtnanje.

ZA DELO V GEOLOŠKEM LABORATORIJU S PRAKSO: gradbenega inženirja ali inženirja geologije gradbenega ali geološkega tehnika laboranta

Nastop službe takoj ali po dogovoru, plača po tarifnem pravilniku podjetja.

540

ZAJPOSILITEV

RAZPIS. Občinski ljudski odbor Crna na Koroskem razpisuje naslednja delovna mesta: 1. upravnik gostišča »Dom« v Zetjavu; 2. upravnik obrtne delavnice »Splošno krojaštvo« Mežica; 3. poslovodjo obrtne delavnice »Sedlarstvo in tapetinstvo« Crna. — Pogoji: Pod točko 1. kvalificiran delavec z najmanj 5-letno prakso v gostinski stroki; pod točko 2. in 3. obrtni mojster s 5-letno prakso ali kvalificiran delavec iz stroke s 5-letno prakso in delovodsko šolo. — Kolkovane prošnje je vložiti na Občinski ljudski odbor Crna na Koroskem. V poštev pridejo le osebe, ki niso bile kaznovane. Nastop službe s 1. marcem ali po dogovoru.

VEČ AVTOMEHANIČOV sprejme v službo »Agroser« — Ljubljana, Draga 41. Prevoz iz mesta na delo in obratno preskrbljen. Interesenti naj se javijo pisмено ali osebno na gornji naslov.

DELAVCE, močne, za delo v skladišču, sprejemem takoj. Oglasiti se v upravi podjetja »Instalacija«, Ljubljana, Kamniška ulica.

ZAŠTOPSTVO sprejemem Imam pisarno, pisalni in računalni stroj, lahko tudi lokal; govorim nemško. Javite v upravo LP pod »Trgovce«.

DAKTILOGRAFINJO, z znanjem angleškega in francoskega jezika — sprejme izvozno podjetje. V poštev pridejo tudi začetnice, večje strojeplisa. Pismene ponudbe v upravo LP pod »Izvozno podjetje«.

DVA DELOVODJA gradbene stroke, z najmanj 10 let prakse, sprejme Gradbeno obrtno podjetje Sentvid, Ljubljana, Podgora 32.

ZIDARSKA VAJENCE, neomejeno število, sprejme Gradbeno obrtno podjetje Sentvid, Ljubljana, Podgora 32.

GRADBENO OBRITNO PODJETJE Sentvid, Ljubljana, Podgora 32, sprejme večje število polkvalificirane in nekvalificirane delovne sile za kanalizacijska dela.

TKALSKI MOJSTER, srednjih let, s sedemletno prakso, od tega 2 leti na vodilnem mestu, išče zaposlitev v svoji stroki kjerkoli, le da je preskrbljeno samsko stanovanje. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod »Tkalski mojster«.

KNJIGOVODJO iščemo. Služba je v Trbovljah. Samsko ali družinsko stanovanje zagotovljeno. Plača po dogovoru. Interesenti s srednje ekonomsko izobrazbo in prakso v industrijskem knjigovodstvu naj pošljejo ponudbe na oglasni odd. LP pod geslom »Trbovlje«.

REZBARKA, srednjih let, s prakso, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani.

Zdravstveni dom

SLOVENSKA BISTRICA

razpisuje

službeno mesto

zobne instrumentarke

Plača po uredbi, dopolnilna plača po dogovoru. Prošnje pošljite na upravo Zdravstvenega doma. — Nastop službe takoj.

370

DELAŠKI SVET

Mestne plinarne

V LJUBLJANI

razpisuje mesto

STROJNEGA TEHNIKA

Pogoji: dovršena srednja tehniška šola z diplomskim izpitom, odsluženje kadrovskega roka.

Plača po tarifnem pravilniku, oziroma po dogovoru.

Ponudbe pošljite ali dostavite, osebno najkasneje do dne 1. marca 1957.

352 b

ZAVOD ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO GRADNJO V KRANJU

sprejme:

gradbenega inženirja ali ing. arhitekta

s pooblastilom za vodstvo gradbenih del za šefa operativnega sektorja

Prednost imajo kandidati z večletno prakso v operativu. — Plača po pravilniku o plačah ali po dogovoru. — Družinsko stanovanje zagotovljeno. — Ponudbe z opisom dosedanjega službovanja pošljite najkasneje do 20. februarja 1957. K 29

TOVARNA ZA ELEKTROMEHANIČNO IN ELEKTRONIKO

»RUDI ČAJEVAC«

BANJA LUKA

za bližnje naloge na področju elektronike potrebujemo:

načelnika proizvodnje — glavnega tehnologa — pomočnika tehničnega direktorja (ing. šibkega toka)

kakor tudi večje število

strojnih inženirjev s prakso in brez nje — elektroinženirjev s prakso in brez nje — inženirjev za šibki tok s prakso in brez nje — tehnikov za jaki in šibki tok s prakso in brez nje

Ponudbe s podrobnimi življenjepisnimi podatki pošljite na zgornji naslov — personalni oddelk — do 1. marca 1957.

Vse konsumente plina

obveščamo

da je MESTNA PLINARNA V LJUBLJANI

nabavila specialne

SPIRALNE CEVI

za priključek kuhalnikov. — Le te lahko nabavite v skladišču Mestne plinarne v Ljubljani, Resljeva cesta 34.

352 a

Avtopodjetje »Slavnik«

v Kopru

sprejme

strojnega inženirja

s 5 do 10 let prakse, po možnosti v avtomobilski industriji.

Nastop službe takoj. Samsko stanovanje preskrbljeno. Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.

Ponudbe pošljite na upravo podjetja »Slavnik« v Kopru.

352 c

MODISTKA, starejša, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod geslom »Modistka«.

FRIZERKA, spretna in zanesljiva, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Frizerka«.

KOMERCIJALIST, z večletno prakso, išče zaposlitev v Ljubljani ali njeni okolici. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Komericalist«.

KUHARICA, srednjih let, išče zaposlitev v svoji stroki v Ljubljani. — Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod geslom »Kuharica«.

NAMESČENEC, mlajši, s prakso v administraciji, išče zaposlitev v Ljubljani ali njeni okolici. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod geslom »Pisarniška moč«.

ADMINISTRATOR, mlajši, s prakso v vseh delih administraciji, išče primerno zaposlitev v Ljubljani ali njeni okolici. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod geslom »Administratorka«.

VRATAR išče zaposlitev v Ljubljani. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod geslom »Vratar«.

DELAVKA, srednjih let, išče kakršnokoli zaposlitev v Ljubljani ali njeni okolici. Ponudbe pošljite na oglasni odd. LP pod »Delavka«.

ADMINISTRATOR, 50% invalid, samski, srednjih let, z nižjo srednjo šolo izobrazbo in 14-letno prakso, išče zaposlitev kjerkoli. Naslov v podružnici LP v Ptuj.

PRODAM

GLOBOK OTROŠKI VOZICEK, dobro ohranjen, poceni prodam. Naslov v upravi LP.

VSE REZERVNE DELE za Sachs motor prodam. Naslov v podružnici LP v Celju in v prodajalni Agroser, Sentpetar v Savinjski dolini.

HISO, ki ni v skupnosti, primerno za obrt, z lokalom, deloma takoj vsej. — Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Hisa z lokalom«.

OTROŠKI VOZICEK, kombiniran, drap barve, dobro ohranjen, ugodno prodam. Lavrič, Tugomerjeva 9, Ljubljana, Zg. Siska.

UPRAVA ZA CESTE LRS, tehnična sekcija, Novo mesto, bo dne 20. februarja 1957 ob 10. uri potom licitacije odprodala razne dele tovornih avtomobilov, motorjev in strojev, in sicer: od tovornih avtomobilov znamke »Ford« 2 in pol ton Kiper, »Skoda«, »Kiper«, motorno kolo »Guzi«, 500 ccm, premični Diesel kompresor, premični bencinski motor, bencinski motor znamke »Benz«.

Navedene predmete si intereseenti lahko ogledajo vsak dan od 7-14.

FOTOAPARAT »Baldini«, optika 1:3,5, plava, Leica format na 35 posnetkov, sinhroniziran in dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku LP.

SLIKO, mati z otrokom, oja, delo slikarja Kambiča, poceni prodam. Interesenti naj puste svoj naslov v oglasnem oddelku LP pod geslom »Slika«.

MESTNA PLINARNA V LJUBLJANI

ima na zalogi večje količine oblikovalne

šamotne opeke

naprodaj. — Interesenti naj se javijo v prodajnem oddelku Mestne plinarne v Ljubljani.

352c

Splošno gradbeno podjetje »GRADITELJ«

CELJE — Dečkova 10

išče za nastop službe takoj ali po dogovoru

mezdnega knjigovodjo in pomožnega meznega knjigovodjo

Pogoji: odslužen vojaški rok in ustrezna praksa. Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ali ustne ponudbe pošljite na upravo podjetja do 20. februarja 1957.

351

Podjetje »TELEKOMUNIKACIJE«

Ljubljana-Pržanj 24

razpisuje

naslednja delovna mesta za:

Pomočnika glavnega računovodje ali glavnega knjigovodjo

POGOJI: diplomirani ekonomist s 3-letno prakso v finančnih poslih ali absolvent ekonomske srednje šole z 8-letno prakso na vodilnih položajih v računovodstvu ali nepopolna srednja šola s 15-letno prakso na položaju računovodje večjega industrijskega podjetja.

Revizorja

POGOJI: ekonomska fakulteta, lahko brez prakse ali ekonomska srednja šola s 5-letno prakso v reviziji ali v knjigovodstvu na vodilnih položajih.

Finančnega knjigovodjo

POGOJI: absolvent ekonomske srednje šole s 3-letno prakso v finančnem knjigovodstvu ali finančnih poslih (n. pr. v banki, na družbeni evidenci, itd.).

Plača po dogovoru. — Nastop službe je možen takoj. — Ponudbe s kratkim življenjepisom in navedbo dosedanjih služb pošljite na zgornji naslov.

339

KUPIM

KOLO, športno, moško, inozemsko, kupim. Ponudbe v upravo LP pod »Gotovina«.

HISO, manjšo, v bližini okolici Ljubljane, kupim. Prevzeman na prevažek tudi starejšo osebo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod geslom »Hisa«.

RAZNO

LEPO NAGRADO za prazno sobo. Plačam najvišjo najemnino in jo izplačam v določenem roku. — Naslov v upravi LP.

POČUJEM angleščino, nemščino in italijanščino. — Naslov v upravi »Ljudske pravice«.

ROKAVICE sem našla v četrtek dne 7. februarja pri zadnji predstavi na balkonu v kinu »Unions«. Lastnik jih dobi v ogl. odd. LP, Ljubljana, Kopitarjeva 2, pri tov. Jenkov.

IZUCILA BI SE RADA v krojaški ali šiviljski stroki zdrava in pridna deklica, stara 16 let. Naslov v upravi »Ljudske pravice«.

ENOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE v centru zamenjam za dvo-sobno komfortno, lahko tudi izven centra. Ponudbe na upravo lista pod »H. nadstropje«.

VDOVA srednjih let, dobra gospodinja, čedne zunanosti, osamljena, z lepim stanovanjem, želi resno poznanstvo z inteligentom ali obrtnikom, resnim in treznim v starosti od 30 do 55 let. Ponudbe na ogl. odd. pod »Prijeten dom«.

SOBO, veliko 24 m², s številnim, v II. nadstropju, v ojem središču Ljubljane, zamenjam za sobo v pritličju v središču Ljubljane. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod geslom »Odlučba«.

LOKAL ali sobo za pisarno podružnice v Ljubljani iščemo. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk LP pod geslom »Sekretariat«.

KOMFORTNO GARSONJERO v centru Maribora (balkon, kopalnica) zamenjam za primerno v Ljubljani. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Cimprej 4978«.

RAZPIS

Personalna komisija Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana

razpisuje

v upravi Okrajnega ljudskega odbora mesto

šefa upravnega pravnega odseka

Pogoji: pravna fakulteta in večletna praksa v pravno-gospodarskih zadevah.

Plača po temeljni uredbi, dopolnilna plača in položajni dodatek. Nastop službe 1. maja 1957.

Pravilno kolkovane prošnje z osebnim in strokovnim življenjepisom vložite v uradu tajnika — Matkova ulica 1, soba št. 13/I. — Rok za vlaganje prošnje je 10. marca 1957.

379 Personalna komisija

Drobne ZANIMIVOSTI

SALVE IZ LOVSKIH PUSK

Na trgu v francoskem naselju S. Malo du Bois so se zbrali člani lovškega društva in oddali iz lovskih puskih 101 salvo na čast novorojenčka vaškega moštrja. To jim je prišlo na misel, ko so v listih brali o podobni ceremoniji ob nedavnem rojstvu nove princeze Monaca.

SONČNE PEGE

to pot prezgodaj

PO DOSEDANJH SPOZNANJH SO JIH ZNANSTVENIKI NAPOVEDALI ZA KASNEJE

Po znanem ciklusu bi se moralo sonce zdaj kazati s hladne, mirne strani, saj smo imeli šele leta 1954 minimum sončnih peg. Ker dosegajo sončne pege maksimalno dejavnost nekako vsakih enajst let, bi torej bile ponovno najmočnejše šele leta 1965.

Ob koncu leta 1955 je sporočila žüriška zvezdoslovna opazovalnica, da bo prihodnji maksimum sončnih peg presegel vse dosedanje. Profesor Waldmeier je takrat zapisal takole: »Prihodnja dejavnost na sončni površini v obliki izbruhov in sončnih peg bo izredno močna.« Nekateri zvezdoslovci celo domnevajo, da bodo sončne pege to pot najmočnejše vse od leta 1749, ko so jih prvič znanstveno zaznamovali in skušali razložiti. Ta mogočni dogodek na sončni površini bi moral po računih znanstvenikov nastopiti že čez nekaj mesecev, torej celo vrsto let pred cikličnim obdobjem.

Izredno dejavnost na sončni površini so znanstveniki ugotovili v začetku minulega leta, saj je že takrat prišlo do eksplozij, ki so bile po moči enake sočasni eksploziji milijonov vodikovih bomb. Sonce je takrat poslalo proti zemlji 15-krat več nevtronov kot sicer, po mogočnih plinastih izbruhih, ki so bili podobni prazgodovinskim ognjenikom, pa so znanstveniki opazili na sončni površini tako velike pege, da bi lahko vanje postavili 50 do 40 zemeljskih krogel druge oblike. Meteorologi so spravljeni te sončne pege v zvezo z lanskim hudim februarjskim mrazom.

Kaže, da bo znanost morala spremeniti nekaj svojih dosedanjih splošno veljavnih mnenj. Poprej smo brali v knjigah izpod peresa vremenarjev, da sončni

žarki ali drugi činitelji izven troposfere (plast 10 do 17 km nad zemeljsko površino) ne vplivajo na vreme. Profesor Dinies pa je prvi izrekel domnevo, da sonce posredno po plasti ozona 20 do 40 km nad zemljo vpliva na podnebje. In potem so znanstveniki pisali o naglo spremenljivi temperaturi v zračnih plasteh visoko nad zemeljsko površino, kmalu pa so ugotovili tudi zračne vrtnice v velikih višinah, ki so o njih menili, da so nekako otrple.

Nič čudnega torej, če bodo morali znanstveniki ponovno pregledati tudi svoje ugotovitve o sončnih pegah. Skoraj 350 let je minilo, odkar so jih ljudje prvič zavestno zaznali in si jih skušali razložiti, če izvajamo Kitajce, ki so vedeli zanje že pred tisočletji. Pri nas sta Galilei in Fabricius iz Frizije v letih 1610-11 proučevala sončne pege, toda samo Galilei je vedel, da te pege niso sence kakšnega planeta v sončni bližini, marveč da se pojavljajo na sami površini našega sonca.

ZA 80 DOLARJEV DEŽJA

Mehiški fizik prof. Jose Ugalde Querez je nedavno tega sporočil, da je iznašel preprosto in ceneno metodo za umetni dež. Njegov postopek je mogoče uporabiti na slehernem področju naše zemlje, vključno tudi v Sahari. Gre za to, da s posebnimi aparati ionizira ozračje in sicer tako, da ga bombardira z atomi. To atomsko bombardiranje povzroča enakomerno zvišanje temperature v ozračju nad področjem 100 kvadratnih kilometrov. Pri tem se ustavi vodoravni in navpični zračni tokovi, zbirati se začne umetni oblaki, ki se iz njih potem po zaslugi posebnega postopka, katerega bistva za zdaj ešni objavi, hlapi združujejo in kmalu po tem padajo na zemljo kot dež.

Kakor je sporočil omenjeni mehiški profesor, je njegova me-

toda zasnovana na spominjanju elementov, in sicer ne v laboratoriju, marveč v prostem ozračju.

V ZDA so začeli uporabljati prenosne televizijske snemalne kamere, ki tehtajo v celoti 27 kg

V tej zvezi je prav tako ugotovili, da bi povzročitev enodnevnega dežja nad področjem vse Mehike stala le okoli 80 dolarjev, kar je vsekakor znatno ceneje od ameriškega postopka, pri katerem uporabljajo zdrobljeni led. Prof. Ugalde je na koncu izjavil, da mu je v Mehiki že uspelo nekaj poskusov, vendar je treba izvesti njegovega postopka poveriti strokovnemu osebju, ker je le tako mogoče napraviti dež. Pri nestrokovnjakem ravnanju bi nastale po njegovem zatrjevanju seizmološke in atmosferske motnje, temu pa bi utegnili slediti potresi in viharji.

Tudi v Italiji atomska energija

Leta 1960 bo Italija začela proizvajati jedrsko energijo. Dotlej bo zgrajena prva italijanska centrala, ki zanj pripravljajo načrte v okviru skupne evropske proizvodnje atomske energije; proizvajala bo 500.000 kilovatov energije dnevno.

RADIJSKA POSTAJA NA GOSENICAH

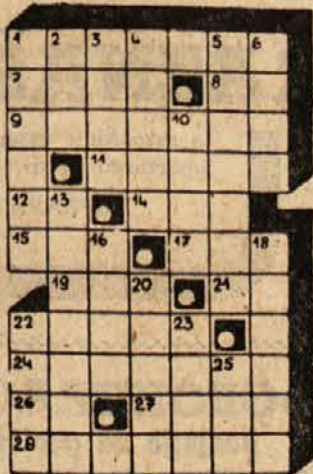
Radijski poslušalci v ZDA zahtevajo od svojih postaj, naj jih vselej v najkrajšem času obveste o slehernem zanimivem dogodku, po možnosti pa uredijo tudi neposredni prenos poročila s kraja dogodka. Zato je radijska postaja v mestu Bloomsberg dala izdelati za svoje reporterje poseben avto, ki ga imenujejo »Zirafa«. V ta namen so uporabili star vojaški tovorni avto na gosenice, ki je z njim mogoče voziti po vsakem terenu.

V avto je vgrajena močna radijska postaja, razen tega pa je na njem tudi majhna kuhinja, hladilnik, pribor za prvo pomoč in peč. Na visoki strehi tovrnega avtomobila so zgradili majhno teraso, od koder lahko reporterji kakor s tribune spremljajo dogodke in jih opisujejo. V kabini lahko tonski tehnik opremlja oddajo s potrebnimi tonskimi efekti z magnetofonskega traku ali z

Radarska antena z obliko balona

Zadnjo novost v radarski opremi pomeni lahko prenosna antena, ki je v določenem smislu po obliki prav revolucionarna. Nova antena je izdelana namesto iz težke kovine iz posebne tkanine, ki je prevlečena s plastjo aluminijevega prahu. Novo anteno, ki je dobila ime »paralabalon«, je mogoče zložiti in prenašati. Na zunanji je podobna nekako 10 metrov veliki »lizičici«. Tkanina iz plastične snovi je tako ukrojena, da napihnjena dobi obliko dvojnega reflektorja. Zaradi takšne oblike lahko balon z aluminijasto plastjo odbija radarske valove. Vsa antena tehta 765 kilogramov, kovinske antene v istem območju pa so tehtale s podstavkom vred okoli 4,5 tone.

KRAZANKA

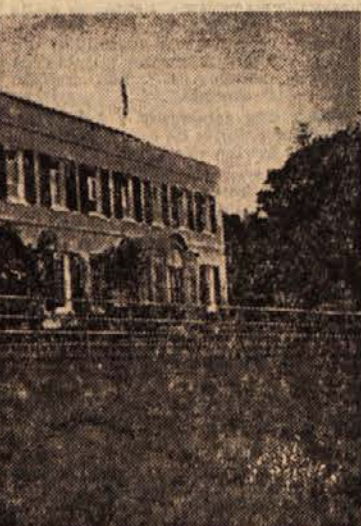

Vodoravno: 1. kraj v Spodnji Savinjski dolini, 7. ovčje krzno, 8. italijanski splošnik, 9. robnica, iz katere izdelujejo sirup, vino in marmelado, 11. starorimski govornik, 12. predlog, 14. kopen, 15. denarno nakazilo, 17. brez daru govora, 19. prostor okoli hile, 21. ljudska pritrilnica, 22. večji kamen, 24. omamljen, 26. soglasnik in samoglasnik, 27. pokrivalo, 28. perzijska boginja.

Navpično: 1. domača žival, 2. alkoholna pijača, 3. isti, 4. kemica, 5. jina, 6. umetna snov za pokrivanje tal, 6. del roke, 10. plin, 13. grški silkar iz IV. stoletja pred našim štejetjem, 15. vrsta jedi, 18. velika, prvaka, 20. podložništvo, 22. pomanjkanje vode, 23. pripadnik mongolskega plemena, 25. vulkan na otoku Mindanao.

REŠITEV KRIZANKE

Z DNE 27. JANUARJA
Vodoravno: 1. Maister, 8. embargo, tisk, 10. ob, 11. lesk, a, k, 14. Novi, 16. as, 18. foto, 20. ropotač, 22. planika

VELIKA SONČNA PEC

Ameriško vojaško poveljstvo je napovedalo graditev velike sončne peči, ki bo tako usmerjala sončne žarke, da bo v žarišču več tisoč stopinj Celzija. Menda bo ta peč gotova že do letošnjega poletja, z njo pa bodo proučevali razno gradivo za zaščito vojakov pred toplotnimi udinki atomskih bomb in drugega orožja.

KOLERA V INDIJI

Med delavci, ki gradijo jez v okolici indijskega Benaresa, je izbruhnila epidemija kolere. Štirideset delavcev je bolnih, še podleglo, osemdeset pa jih je nevarno bolnih.

SAMOMOR PRED PRICAMI

Petindesetletni Robert Ponton ki praktično nima redne zaposlitve že sedem let, se je v njujorškem pristanišču razgovarjal z dvema stražnikoma. Med drugim je dejal, da bi se takoj ubil, če bi imel samokres. Eden izmed stražnikov mu je v šali izročil službeni revolver. Ponton ga je vzel, si ga nastavil na sence in sprožil. Bil je pri priči mrtve, stražnika pa so potem zaprli zaradi soudeležbe pri samomoru.

ROCK AND ROLL NI ZA SLABO SRCE

V nekem torinskem baru se je sgrudil med plesom rock and rolla 31-letni zdravnik in obležal na mestu mrtve. Dan poprej je bil dobil diplomo specialista za srčno bolezen in je hotel ta dogodek proslaviti v prijetni zabavi.

PRVI PARISKI NEBOTČNIK

Francosko glavno mesto bo dobilo letošnje poletje prvi nebotičnik, ki ga bodo sezidali v četrtri Gobelins. Zavrževal bo površino 10.000 kvadratnih metrov in bo s 21 nadstropji visok 61 m.

PO LETU DNI

V Hamburgu so zaprli zakonca, ki sta ponarejala in razpečevala kovance po pet mark. Bila sta zelo prenočena, saj sta nehala ponarjati kovance že pred letom dni, ker se jima vse skupaj ni izplačalo. Po naključju je neki ribič privlekel z jezerškega dna torbico s ponarejenimi skrinjimi instrumenti, zraven pa je bil leto dni star račun z naslovom plačnika.

LED JE VRNIL ŽRTEV

Osemletni Fritz Gruber s Tirolskega je padel skozi led v rečno strugo. Voda ga je potegnila s seboj in ga nesla 60 m daleč od kraja, kjer reka ni bila zamrznjena. Tam so ga potegnili iz vode in ga rešili z umetnim dihanjem. Deček je imel zares srečo.

Zelo verjetno je videla Napoleon po ocenah naravoslovcev okoli 200 let stara želva velikanka, ki se še vedno spreha na ravni pred nekdanjo rezidenco na otok Sv. Helene izgnanega francoskega imperatorja.

Kakšen je bil pračlovek?

Znani antropolog na harvardski univerzi dr. Hooton zatrjuje, da se naši davni predniki, se pravi praljudje, po zunanjosti niso posebno razlikovali od nas. Če bi jih oblekli v današnja oblačila, ne bi, po zatrjevanju tega profesorja, ti začetniki človeškega rodu zbuiali na ulici nikakršne pozornosti. Da bi dokazal to trditve, je Gustav Dalstrom iz Muzeja za zgodovino narave v Chicagu narisal nekaj prazgodovinskih ljudi po najdeh njih okostjih in njihovih delih v današnjih sodobnih oblekah. Njihov zunanji videz baje ni bil posebno strašen.

Ameriška mornarica je opremila svoje specialne enote z novimi zločljivimi helikopterji, ki so jim dali ime »rotor-cyclo«. V gornjem delu posnetka je helikopter za enega moža med poletom, spodaj pa enak aparat, ki ga bo pilot zložil po sestavnih delih in ga pripravil za prevoz. Novi helikopter tehta nekaj nad 100 kg in ima štiri cilindrični motor na nafto

NEUKROČENO MESTO

RADO KRAGELJ
MILAN MAVER

265
Vino je seveda ostalo nedotaknjeno na točilni mizi, saj ga je Bojan naročil samo za kamuflažo. Odšla sta. Bojan je z nekaj besedami razložil Igorju, ki se jima je pridružil na cesti, kaj namerava policija in izdajalec Novak. »Pa obračunajmo z njim,« je rekel Igor. »Ko bo prevažal tisti svoj voz, bo prav ugodna priložnost.« Bojan je odkimal: »Ne. Dobro ga bodo zastražili. Preveč bi nas veljalola

266
»Potem mu bom pa sam posvetil,« je rekel Igor. »Kako?« Igor je razložil svoj načrt: »Na mojem kolesu se sname veriga, kadar-koli hočem. No, zavoziti vanj in v njegov voz tudi ne bo težko. Gotovo me bo opsoval, beseda da besedo, pa bom že našel priložnost, da mu jih pošteno naložim.« In pokazal je svoje žuljave roke. »Če tega ne bomo imeli nobene koristi,« je ugovarjal Bojan. »Vseeno,« je pribil Ig z.

267
»Pa če Italijani posežejo vmes,« Igor se je nasmajal: »V prometno nesrečo se ne bodo mešali, že zato ne, da ga ne bi izdali. Pa tudi ne poznajo me, nisem kompromitiran. Mislijo, da sem poslušen podložnik.« Določenega dne je Igor ob prometni ulici čakal na izdajalca in njegovo policijsko spremstvo. Ko se je izza ovinka prikazal pleskar z vozom, je sedel na kolo in se mu zapejal naproti.